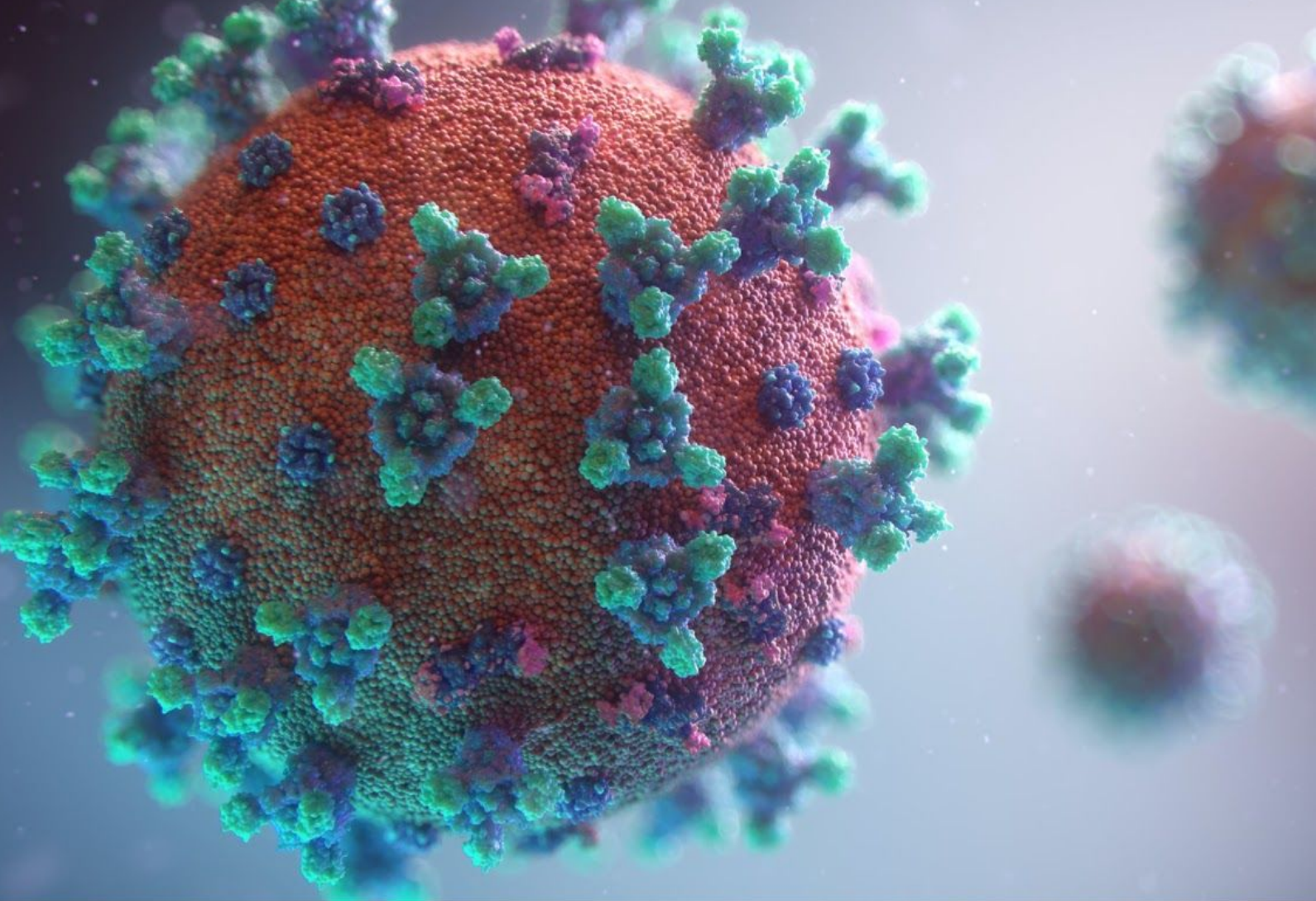

GUIA SINDICAL:

**PREVENCIÓ DE
RISCOS LABORALS
I COVID-19**

Versió 23 de novembre de 2020

Unió General
de Treballadors
de Catalunya

Edició: UGT de Catalunya

Elaboració i dinamització: Secretaria de Política Sindical-Salut Laboral

Disseny i maquetació: Juan A. Zamarripa

Fotografia: Marta Juan, Mamen Márquez, Fusion Medical Animation (Unsplash)

Document pendent de revisió lingüística

Introducció

Què és la covid-19

Supervivència del virus Sars-CoV-2 en diferents materials

Síntomes

Tractament

Vies de transmissió

Període d'incubació i de transmissió

Registre de casos

Evolució de la pandèmia de la covid-19

Pla de contingències de covid-19 a l'empresa

Objectius

Àmbit d'aplicació

Escenaris

El paper del servei de prevenció

L'avaluació dels llocs de treball

Proposta de mesures preventives

Mesures organitzatives

Mesures de protecció col·lectiva

Mesures de protecció personal

Gestió dels treballadors i treballadores especialment vulnerables a covid-19

Normativa de la gestió dels treballadors i treballadores especialment sensibles

Normativa treballadores i treballadors vulnerables a la covid-19

Com es gestionen els treballadors i treballadores vulnerables?

Treballadores embarassades

Posicionament de la UGT de la gestió dels treballadors i treballadores especialment vulnerables

Mesures preventives organitzatives

Formació i informació dels treballadors i treballadores

Participació dels treballadors i les treballadores

Altres mesures d'organització del treball

Potenciar l'ús de les TIC

Teletreball i treball a distància

Flexibilitat horària i treball a torns

Grups "bombolla" i grups de treball estables

Coordinació d'activitats empresarials durant la jornada laboral

Mesures preventives individuals

Pautes de higiene generals que hem d'aplicar també durant la jornada laboral

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Rentat de mans

Etiqueta respiratòria

Distància de seguretat

Mascareta

Estris i menjar

Limitació de la vida social

Neteja

Ventilació dels llocs de treball

Mesures preventives a l'empresa abans de la jornada laboral

Criteris d'incorporació al centre de treball

Coordinació d'activitats empresarials durant la jornada laboral

Procediment d'actuació en cas de tenir símptomes compatibles amb la covid-19 abans d'anar a la feina

Condicionament previ dels llocs de treball: neteja i desinfecció

Mobilitat per anar a la feina

Desplaçament a peu.

Desplaçament en vehicles de mobilitat personal (bicicleta pròpia, patinet elèctric...)

Desplaçament amb vehicles de lloguer

Transport públic: autobús, metro, tren, tramvia, taxi

Transport col·lectiu de l'empresa

Vehicle motoritzat privat: automòbil, furgoneta, camió, motocicleta o moto

Accés al centre de treball

Mesures preventives a l'empresa durant la jornada laboral

Ús i tipus de mascaretes

Instruccions per a l'ús correcte de la mascareta

Ús de mascareta a les empreses

Altres EPIs habituals

Guants

Pantalla facial

Neteja i desinfecció

Altres tractaments per desinfectar

Recomanacions per l'ús de zones comunes

Lavabos i sanitaris

Vestidors

Zones de descans i menjadors

Sales de reunions

Elements de treball d'ús comú

Neteja de la roba de treball

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Ús de vehicles compartits

Recollida de paquets, correspondència i mercaderies

Recomanacions de ventilació i climatització

Mesures preventives a l'empresa al final de la jornada laboral

Mesures de prevenció en sortir de l'empresa

Mesures de prevenció en arribar a casa

Gestió dels residus derivats de covid-19

Gestió dels residus a les empreses sense casos de Covid-19

Gestió dels residus a les empreses amb casos de covid-19

Impacte al medi ambient dels residus associats a la protecció front a la covid-19

Prevenció de riscos psicosocials durant la pandèmia

Ambient i equipament (entorn i instal·lacions)

Càrrega de treball, ritme i horari

Violència i assetjament

Conciliació

Estabilitat laboral

Lideratge

Comunicació, informació i formació

Promoció de la salut i prevenció de comportaments negatius d'afrontament

Recolzament social

Recolzament psicològic

Mesures preventives per sectors

Federació de mobilitat, serveis i consum (FESMC)

Comerç

Comunicacions

Mitjans i cultura

Oficines

Hostaleria

Neteja

Transports

Lleure

Serveis

Federació empleats i empleades Serveis Públics (FeSP)

Administració

Ensenyament

Sanitat

Atenció a la dependència

Funeràries

Veterinaris

Gestió residus

Federació Indústria, construcció i agro (FICA)

Construcció

Indústria

Agro

Unió de treballadors Autònoms de Catalunya (CTAC)

Actuació en cas de possible covid positiu a l'empresa

Què ha de fer el treballador o treballadora? Actuació cas sospitós covid-19

Què ha de fer l'empresa? Mesures a aplicar al lloc de treball

Què ha de fer el servei de prevenció? Detecció i gestió dels contactes estrets

Proves diagnòstiques per la covid-19

Mostres

Tipus de proves

Prova PCR

Proves d'antígens

Test de detecció d'anticossos (IgA, IgM e IgG)

Proves a l'àmbit laboral

Gestió de la incapacitat temporal

Situació assimilada a accident de treball

Accident de treball

Posicionament de la UGT

Vigilància de la salut i covid-19

Vigilància de la salut de personal amb exposició comunitària al SARS-CoV-19

Vigilància de la salut SARS-CoV-19 com a agent biològic

Actuació sindical a l'empresa i negociació col·lectiva

Els delegats i les delegades de prevenció

El Comitè de Seguretat i Salut (CSS)

Informació, participació actuacions dels delegats i delegades de prevenció

Avaluació de riscos i aplicació de mesures preventives

Actuacions dels delegats i delegades de prevenció i Inspecció Treball

Paralització de l'activitat de l'empresa per risc greu i imminent per covid-19 durant la pandèmia

Eines sindicals: Negociació col·lectiva i la pandèmia

Llista de comprovació per a delegats i delegades de prevenció

Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPR)

Normativa

Espanya

Catalunya

Documentació d'interès

Documents de referència

Webs de consulta

Acrònims

Bibliografia

Introducció

La covid-19 ha condicionat les nostres vides els darrers mesos, ha envaït la nostra vida social i laboral i s'ha convertit en una emergència de salut pública d'importància internacional que ha fet trontollar els sistemes econòmics i socials. Una epidèmia mundial que s'ha propagat ràpidament amb conseqüències dramàtiques per a la salut de les persones. Aquesta crisi mundial de salut pública com no es recordava des de fa més d'un segle ha obligat a posar el focus sobre el risc de transmissió del virus també en l'entorn laboral.

La UGT hem defensat, des de sempre la premissa que la salut laboral, sense cap mena de dubte, forma part de manera indissociable de la salut pública i que tot allò que està relacionat i succeeix en la sanitat pública, tard o d'hora afecta directament la salut laboral i viceversa, com s'ha fet evident amb rotunditat arran de la pandèmia de covid-19.

Els sistemes de gestió de la prevenció de les empreses del nostre país s'han vist posats al límit i ha deixat en evidència la veritable realitat, sense filtres, de les condicions de treball i del nostre sistema econòmic. Aquelles empreses que havien fet bé la feina, que havien integrat la prevenció de riscos laborals en la seva política d'empresa, creient en els beneficis indubtables de la bona gestió preventiva més enllà del compliment de la llei, i que disposaven d'una veritable cultura preventiva integrada en tota la seva estructura, han pogut reaccionar a temps i aplicar les mesures necessàries per prevenir la covid-19 de forma ràpida, segura i modèlica. En canvi, aquelles empreses que només feien un compliment burocràtic de la prevenció, sense integració ni esperit preventiu a les seves organitzacions, han hagut d'adaptar-se a correcció perquè les circumstàncies de la pandèmia ho requerien, i han donat una resposta precipitada, caòtica i, en molts casos, que ha desbordat les seves possibilitats.

Avui més que mai, la realitat del món laboral ha sortit a escena: la manca d'inversió en polítiques preventives aguditzades aquests darrers anys i la carència d'una veritable cultura preventiva a la nostra societat i en el nostre model laboral. Aquestes deficiències han evidenciat la necessitat de fer prevenció i prevenció de qualitat, pràctica i no burocràtica. Prevenció feta amb l'anhel de millorar les condicions de treball a les empreses, de garantir la seguretat i la salut de les persones que hi treballen i no únicament de complir la normativa de prevenció per esquivar les sancions econòmiques.

En aquest marc de caos i adaptacions necessàries a conseqüència de la pandèmia, els serveis de prevenció, els seus tècnics i els professionals de la prevenció han demostrat la seva vàlua en la gestió de la crisi sanitària que també ha afectat les empreses.

I d'altra banda, els delegats i delegades de prevenció com a representants dels treballadors i treballadores en temes de prevenció de riscos laborals, han sigut figures cabdals en la gestió de la pandèmia a les empreses: s'han adaptat a les noves circumstàncies i han obtingut informació de forma ràpida per poder prendre les decisions que afectaven tota la plantilla i poder dur a terme la seva tasca de col·laboració i control amb l'empresa.

Des de la nostra organització volem posar en valor la seva labor i agrair tota la feina feta per tots els professionals de la prevenció i, sobretot, pels delegats i delegades de prevenció, elements crucials que amb el seu esforç i la seva dedicació han aconseguit treballar per garantir la salut i els drets dels seus companys i companyes durant aquests darrers mesos.

Amb l'objectiu d'oferir eines de suport a les activitats dels delegats i delegades de prevenció, com hem fet durant els darrers anys, la Secretaria de Política Sindical hem elaborat aquesta guia preventiva sobre la covid-19 a la feina, amb la finalitat de dotar la població treballadora i especialment les delegades i delegats de prevenció, d'una eina per adquirir aquells coneixements sobre la pandèmia de la SARS-CoV-2 que puguin afectar i afectin l'àmbit laboral.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Aquest guia, nascuda del treball tècnic de recopilació i tractament de dades, normatives i criteris i amb un tarannà sindical, com no podia ser d'una altra manera, neix amb la intencionalitat de ser un document viu, que anirà creixent i modificant-se a mesura que apareguin noves normatives o instruccions de les autoritats sanitàries o amb les noves evidències científiques.

Des de la UGT de Catalunya esperem que aquesta Guia que hem elaborat amb criteri tècnic i sindical sigui aclaridora, enriquidora i d'utilitat per al vostre dia a dia en la gestió de la pandèmia a les empreses.

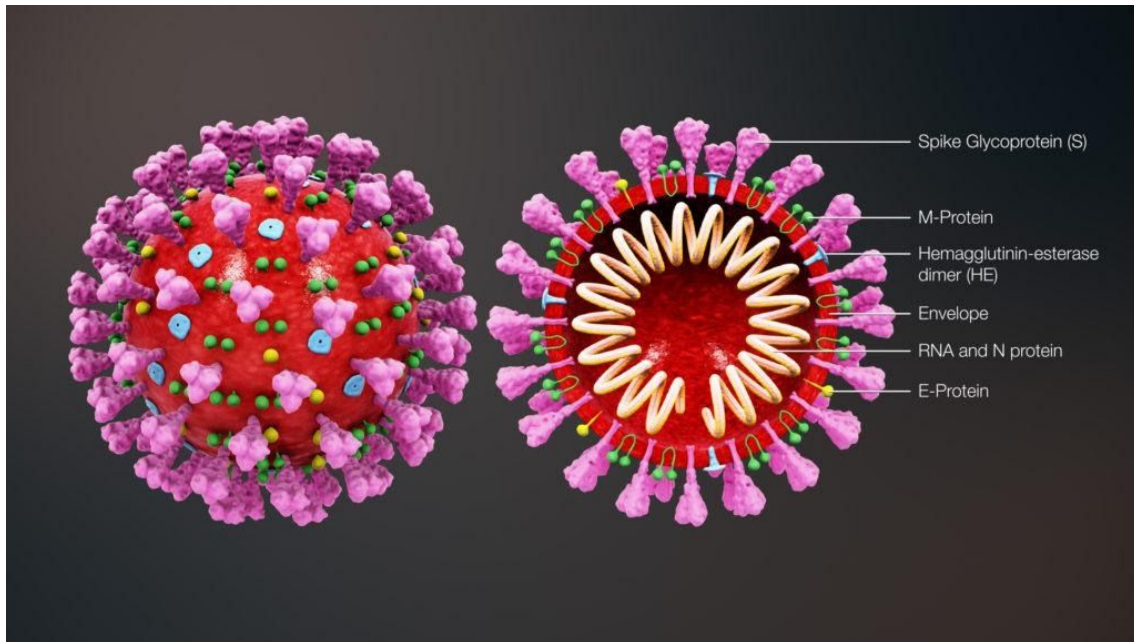
Entre totes i tots hem de poder col·laborar i treballar amb un únic objectiu comú, garantir la salut de tots els treballadors i de les treballadores i la pervivència dels llocs de treball segurs i saludables davant un problema de salut pública universal que requereix el nostre esforç, la unió i la força per poder vèncer el virus i les seves conseqüències sanitàries, socials i econòmiques.

Secretaria de Política Sindical- Salut Laboral
UGT de Catalunya

Què és la covid-19

La covid-19 és la malaltia que produeix el coronavirus SARS-CoV-2, que afecta els humans i es transmet de persona a persona. Els coneixements del virus i de la malaltia s'estan actualitzant contínuament amb noves evidències científiques. Les sigles *COVID-19* provenen de l'anglès *coronavirus disease*, 'malaltia per coronavirus', i la xifra *19* es refereix a l'any 2019, en què va sorgir a la ciutat xinesa de Wuhan.

Els coronavirus són una àmplia família de virus que poden causar infecció en els éssers humans i en una varietat d'animals, incloent-hi aus i mamífers com ara camells, gats i ratpenats. Es tracta d'una malaltia zoonòtica, que, de vegades, es pot transmetre dels animals a les persones.

Font: <https://cobcm.net/blogcobcm/2020/04/14/sars-cov-2-biologia-estructura/> Classificació d'agent biològic

A l'àmbit laboral es classifica com a agent biològic que corresponen als microorganismes susceptibles d'originar qualsevol mena d'infecció, al·lèrgia o toxicitat. Es regula a Europa per la *Directiva 2000/54/CEE*, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball que a Espanya es va transferir amb el *RD 664/97 d'agents biològics*. Aquesta directiva està dirigida a protegir la salut i seguretat dels treballadors i treballadores que puguin estar exposats a agents biològics i s'aplica a les activitats en què aquesta exposició es degui a la naturalesa de la seva activitat professional (principalment els sectors sanitari i sociosanitari).

Els agents biològics es classifiquen, en funció del risc d'infecció, en quatre grups:

- Agent biològic del grup 1: aquell que és poc probable que causi una malaltia en l'ésser humà.
- Agent biològic del grup 2: aquell que pot causar una malaltia en l'ésser humà i pot suposar un perill per als treballadors i treballadores, essent poc probable que es propagui a la col·lectivitat i existint generalment profilaxi o tractament eficaç.
- Agent biològic del grup 3: aquell que pot causar una malaltia greu en l'ésser humà i presenta un perill seriós per als treballadors i treballadores, amb risc que es propagui a la col·lectivitat i existint generalment una profilaxi o tractament eficaç.
- Agent biològic del grup 4: aquell que causant una malaltia greu en l'ésser humà suposa un perill seriós per als treballadors i treballadores, amb moltes probabilitats que es propagui a la col·lectivitat i sense que existeixi generalment una profilaxi o un tractament eficaç.

La Comissió Europea ha classificat el virus SARS-CoV-2 en el grup 3 d'agents biològics. La UGT considera que hauria d'estar en el grup 4 perquè encara no hi ha una prevenció eficaç o tractament efectiu disponible. La UGT reclama que el Govern Estatal inclogui el SARS-CoV-2 en el grup de més risc a l'hora de transposar la Directiva comunitària en el nostre ordenament jurídic, en cas que no existeixi una vacuna o un tractament disponible. Les característiques de virus justifiquen la seva classificació en el grup de més risc (grup 4), no només per la falta d'un tractament o vacuna eficaç, sinó també per l'alt risc de propagació de virus. Una classificació de SARS-CoV-2 en el grup de més risc podria afavorir una protecció més forta per als treballadors i treballadores en hospitals i residències de gent gran i per a tots els treballadors i treballadores en contacte amb el públic. Podria millorar la salut laboral, però també enfortir la possibilitat de reduir la propagació de virus i, per tant, la mortalitat entre la població en general. No obstant això, tan aviat com hi hagi un tractament efectiu o una vacuna disponible, la classificació del grup de risc podria canviar.

Supervivència del virus Sars-CoV-2 en diferents materials

És important conèixer la supervivència del coronavirus SARS-CoV-2 per aplicar mesures preventives necessàries. Segons els últims estudis:

Taula. Supervivència del virus Sars-CoV-2 en diferents materials. Font: Protocol d'higiene del lloc de treball. Decàleg d'actuació. Col·legi de Metges de Barcelona.

Tipus superfície	Condicions ambientals	Permanència de sars-cov-2 viable
Superfícies inanimades	21-23 °C i 40% humitat	< 9 dies
Coure		4 hores
Cartró		24 hores
Acer inoxidable		3 dies
Plàstic		72 hores
Paper d'imprimir o mocador de paper	A 22 °C i 60% humitat	3 hores
Fusta		1-2 dies
Roba		1-2 dies
Vidre		1-2 dies
Acer inoxidable		>4 dies
Plàstic		>4 dies
Bitllets (diners)		>4 dies
Mascareta quirúrgica		>4 dies

Síntomes

Segons les autoritats sanitàries, els símptomes més comuns inclouen febre, tos i sensació de falta d'aire. En alguns casos també hi pot haver **anòsmia** (disminució del sentit de l'olfacte) i **agèusia** (disminució del sentit del gust), calfreds, mal de coll, mal de cap, debilitat general, dolors musculars, diarrea o vòmits. La majoria dels casos són lleus. També hi ha casos que no presenten símptomes (asintomàtics). En casos més greus, la infecció pot causar pneumònia, dificultat important per respirar, fallada renal i fins i tot la mort. Els casos més greus generalment es donen en persones d'edat avançada o persones que pateixen alguna malaltia crònica, com malalties de cor, de pulmó o immunodeficiències.

Quins són els símptomes?

Febre

Tos

Sensació de
falta d'aire

Malestar
general

Per a més informació consulta

canalsalut.gencat.cat/coronavirus o truca al

061 /Salut
Respon

Generalitat
de Catalunya

/Salut

<https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/xarxes-socials/preguntes-coronavirus-14.jpg>

Tractament

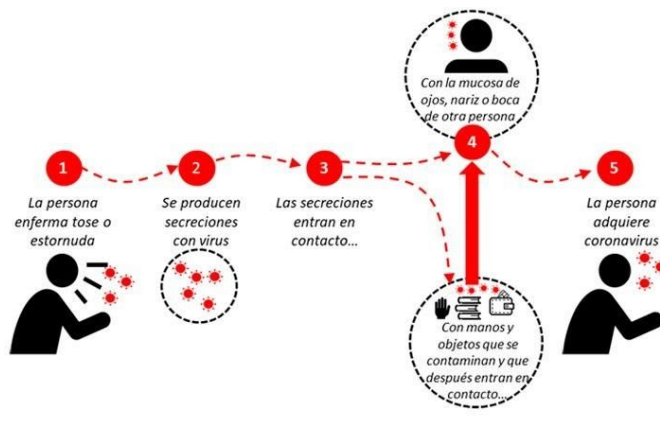
No existeix un tractament específic, però en els casos indicats s'estan emprant alguns antivirals i altres medicaments que han demostrat certa eficàcia segons alguns estudis. Sí que hi ha moltes opcions terapèutiques per al control dels seus símptomes, de manera que l'assistència sanitària millora el pronòstic.

Vies de transmissió

Es transmet per contacte directe amb les secrecions o gotetes respiratòries que es generen amb la tos o l'esternut o la parla d'una persona malalta. La seva capacitat de contagi depèn de la quantitat de virus existent a les vies respiratòries. Aquestes gotes infecten l'altra persona a través del nas, dels ulls o directament de la boca. També poden infectar en tocar-se el nas, els ulls o la boca amb les mans que han tocat superfícies contaminades per aquestes gotetes. Les persones asimptomàtiques (sense símptomes) o en fase presimptomàtica (abans de desenvolupar els símptomes) també poden ser contagioses.

¿Cómo se transmite el coronavirus?

#coNprueba

Font: <https://www.isciii.es/InformacionCiudadanos/DivulgacionCulturaCientifica/DivulgacionISCIII/Paginas/Divulgacion/DivulgacionInformeMecanismosTransmisionCoronavirus.aspx>

Actualment, hi ha debat en la comunitat científica sobre la possible transmissió del virus de la covid per aerosols. Finalment, el Ministerio de Sanidad ha publicat un document *Evaluación del riesgo de la transmisión de SARS-CoV-2 mediante aerosoles*. Medidas de prevención y recomendaciones on refereix que l'aportació de coneixements sobre la generació i dinàmica dels aerosols originats a partir de les vies respiratòries humanes, obliga a revisar els conceptes utilitzats de forma tradicional en la Salut Pública, així com la seva implicació en la transmissió de SARS-CoV-2. Aquest document recull el treball d'un grup d'experts en aerosols i en transmissió i prevenció de les malalties infeccioses. Els aerosols es defineixen com a suspensió de petites partícules líquides o sòlides en un gas i són micropartícules capaces de quedar-se en suspensió en l'aire durant segons o minuts en espais tancats i mal ventilats.

Hi ha evidència que alguns procediments mèdics (broncoscòpies, extubacions, etc.) generen aerosols que poden romandre en suspensió en l'aire durant períodes més llargs. Quan es fan aquest tipus de procediments en persones infectades amb covid-19 en establiments de salut, és possible que els aerosols que es generen continguin el virus que causa la covid-19. Hi ha la possibilitat que altres persones inhalin aquests aerosols si no fan servir l'equip de protecció personal adequat (mascareta FFP3).

Per l'altra banda, s'han notificat brots de covid-19 en alguns llocs tancats, com restaurants, clubs nocturns i llocs de culte o de treball on la gent crida, parla o canta. En aquests brots no pot descartar-se la transmissió per aerosols, en particular en llocs tancats on hi ha espais molt concorreguts i amb una ventilació insuficient, en els quals les persones infectades passen llargs períodes de temps amb altres.

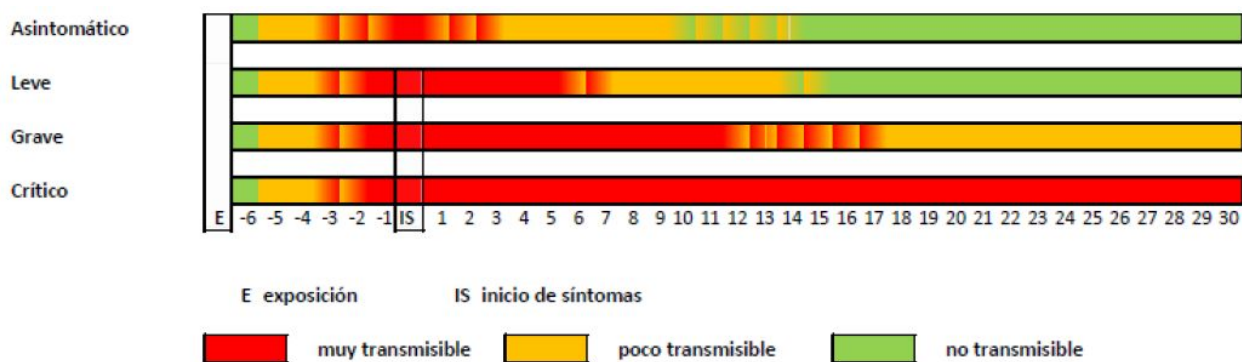
El grup d'experts considera demostrat que el SARS-CoV-2 es transmet mitjançant aerosols que contenen virus viables generats per la persona infectada, especialment en espais tancats i mal ventilats. La transmissió a partir d'aerosols no significa un alt nivell de contagiositat, ni la necessitat d'adoptar mesures de prevenció complexes molt diferents a les ja recomanades, però sí reforçar-les i incorporar algunes noves, per evitar la transmissió en especial en els espais interiors. Caldrà estar a l'expectativa de la proposta de noves mesures per part de les Autoritats Sanitàries.

Període d'incubació i de transmissió

El període d'incubació és el temps que transcorre des de l'exposició inicial a un agent biològic infecciós i la presentació del primer signe o símptoma de la malaltia que aquest agent produeix. Un cop contreta la infecció, la mitjana del període d'incubació s'ha estimat entre 5 i 6 dies, amb un rang d'1 a 14 dies, i en el 97,5% dels casos simptomàtics es desenvolupa en els 11,5 dies després de l'exposició.

El període de transmissió és el temps en què la persona pot transmetre la malaltia. Amb l'evidència científica actual, es considera que la transmissió de la infecció comença entre els dos o tres dies abans de l'inici de símptomes (fet que dificulta en gran mesura la vigilància epidemiològica) i perdura fins als cinc o sis dies després des de la presentació dels símptomes en els casos lleus. En els casos més greus, aquesta transmissió seria més intensa i de més durada en relació també amb la càrrega viral¹.

Taula: Períodes mitjans de transmissibilitat (Font: Interpretación de las pruebas diagnósticas frente a Sars-CoV-2 . 24 de abril de 2020. Versión 2. Ministeri de Sanitat.)

Registre de casos

La covid-19 és una malaltia de declaració obligatòria i, com a tal, la responsabilitat de la notificació d'acord amb els criteris establerts en cada moment correspon als facultatius i serveis de salut pública de les comunitats autònomes. Cada comunitat autònoma ha desenvolupat els seus canals de comunicació de casos perquè es pugui informar des de la sanitat privada, des dels serveis de prevenció, etc. Aquestes notificacions de les Autoritats sanitàries de cada comunitat autònoma es recullen a la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica (RENAVE) a través de l'aplicació informàtica SiViEs.

Evolució de la pandèmia de la covid-19

A finals de desembre es van diagnosticar els primers casos d'una pneumònia "d'etiologia desconeguda" a Wuhan. Al gener, l'OMS va declarar Emergència de Salut Pública d'Importància internacional (ESPII) elevat la qualificació de la malaltia provocada pel nou coronavirus com a pandèmia l'11 de març d'aquest any 2020 que, malauradament, passarà a la història com l'"any covid".

Des d'aquest moment, a Espanya es van establir mesures urgents de salut pública davant l'escalada de contagis; per exemple, el 12 de març, en línia amb les recomanacions del Centre

¹ Càrrega viral: quantitat d'unitats de virus per mil·límetre cúbic que hi ha en un fluid orgànic, com ara sang, femtes, orina, etc. Una càrrega viral elevada significa que la gravetat de qualsevol malaltia és probablement més gran i que el pacient té més probabilitats de ser altament contagiós.

Europeu per a la Prevenció i Control de Malalties (ECDC), es van estendre les mesures de distanciament social a tot el país. El 14 de març, el Govern va aprovar el Reial decret 463/2020, que declarava l'estat d'alarma, amb mesures dràstiques per protegir la salut de la ciutadania, contenir la propagació de la covid-19 i reforçar el sistema nacional de salut; entre elles va destacar la limitació de la mobilitat i lliure circulació de persones, la reclusió domiciliària i el tancament de diverses activitats econòmiques o educatives.

Atès que la situació començava a controlar-se des del punt de vista sanitari i les greus xifres de contagis i morts s'estabilitzaven o creixien en molt menor mesura, el Govern de l'Estat va aprovar el 28 d'abril el Pla per a la transició cap a una nova normalitat, que plantejava l'aixecament gradual de les mesures de contenció en una sèrie de fases. Aquest procés de desescalada va finalitzar el dia 21 de juny, aprovant prèviament el Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, que estableix mesures de prevenció, contenció i coordinació per fer front a l'emergència sanitària ocasionada per la covid-19 en aquesta nova etapa de control de la pandèmia.

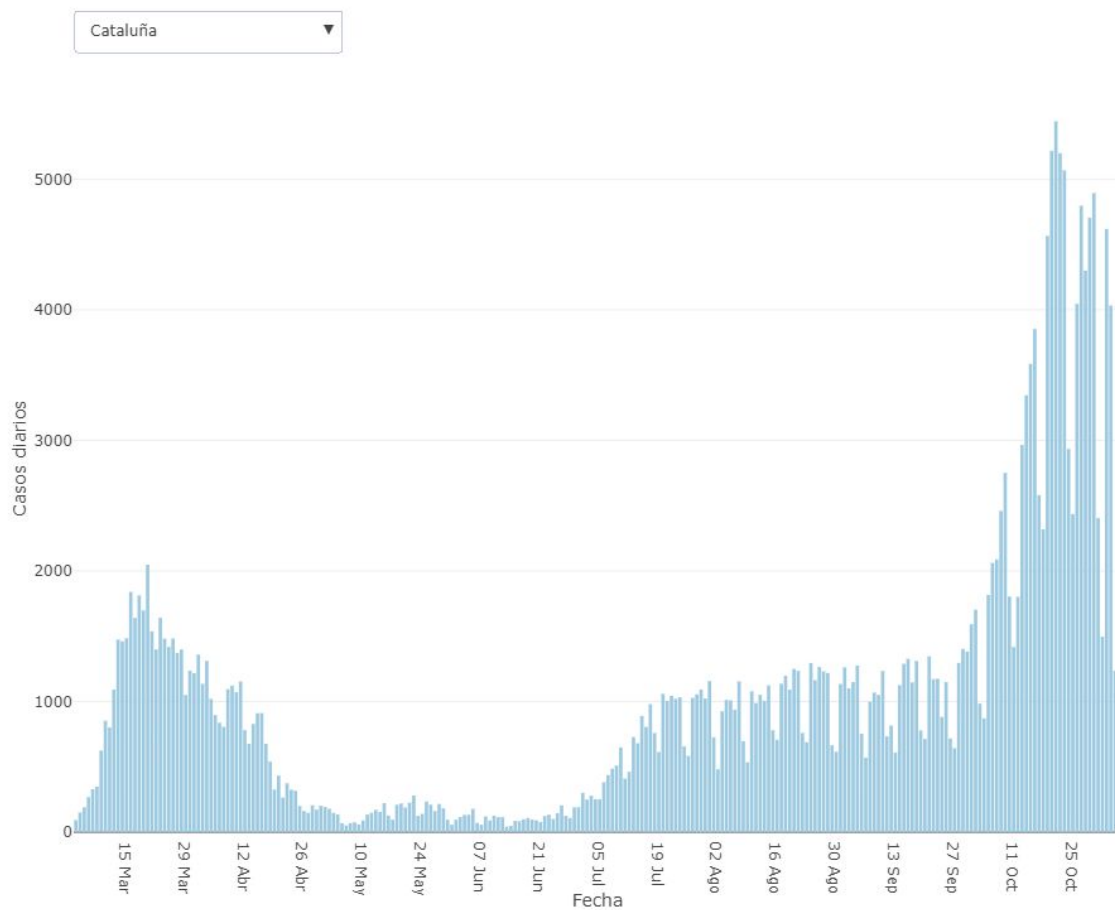
Durant l'estiu es van anar notificant diversos rebrots de la malaltia en diferents regions tant d'Europa com d'Espanya i els contagis continuaven amb una elevada taxa d'incidència en altres països (sobretot, al continent americà).

Actualment, a la tardor, Europa està registrant aquests dies nivells rècord de contagis i morts des de l'inici de la pandèmia, la qual cosa porta a endurir les restriccions en algunes zones amb més risc per evitar així la propagació d'un virus que es troba a la segona onada, amb perill de col·lapsar la sanitat.

Des del començament de la pandèmia fins a finals d'octubre, s'han diagnosticat més de cinquanta milions de casos al món, gairebé un milió i mig de casos a Espanya i prop de tres-cents mil a Catalunya.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Corba epidèmica de la pandèmia. Dades obtingudes a partir de dades individualitzades a 11 de novembre de 2020 notificades a RENAVE. Font: Ministeri de Sanitat

A més de la salut de les persones, aquesta pandèmia està afectant greument l'economia. Només a Catalunya, des de l'esclat de la pandèmia, ha provocat l'increment de l'atur, la destrucció de llocs de treball i milers de persones s'han vist afectades per un erto.

Pla de contingències de covid-19 a l'empresa

Les empreses estan obligades per llei a garantir la seguretat i la salut de les persones treballadores que tinguin al seu càrrec i per tant donar una resposta adequada davant l'actual crisi sanitària produïda pel SARS-CoV-2. Han d'adoptar les mesures preventives i elaborar un pla de contingències i un protocol d'actuació enfront del SARS-CoV-2 amb el recolzament tècnic del servei de prevenció o de la modalitat preventiva escollida i consensuats amb els representants legals dels treballadors i de les treballadores.

Un Pla de Contingències és un conjunt de procediments i instruccions alternatives a les condicions operatives normals de l'empresa per fer front a una situació excepcional com la pandèmia per SARS-CoV-2. Les característiques de l'empresa, la seva grandària, activitat i mitjans determinaran en cada cas la complexitat d'aquest pla de contingència

Com a document que ha d'estar en constant actualització paral·lelament a l'evolució de la pandèmia, un pla de contingència ha de tenir els següents punts bàsics: uns objectius, un àmbit d'aplicació i els possibles escenaris.

Objectius

Els objectius del pla de contingències són bàsicament planificar i descriure en un document el procediment, mitjans i recursos per a donar una resposta ràpida requerida davant de la situació de pandèmia actual a través del control d'emergències a l'empresa.

Entre els objectius del pla de contingències ha de constar l'exposició de motius i llista d'intencions de l'empresa per evitar el contagi per covid-19 dels seus treballadors i treballadores, de usuaris i clients i els mitjans per a fer front a possibles contagis en l'entorn de l'empresa i de la seva activitat.

El Pla de Contingències ha de deixar clar la necessitat de realitzar un seguiment continu i una verificació continuada de la correcta i adequada implantació de les mesures preventives necessàries per fer front a la covid-19 a l'empresa.

L'empresa ha de tenir clar que el Pla de Contingències ha d'estar documentat i ha d'actuar com a eina per a garantir el bon funcionament de l'activitat preventiva de l'organització, evolucionant cap a la millora de les condicions de treball i la reducció de les conseqüències dels riscos, mitjançant un compromís de l'organització basat en els principis generals de l'activitat preventiva establerts a la LPRL 31/95 en l'article 15.

Àmbit d'aplicació

L'empresa ha de definir aquells llocs, instal·lacions, centres de treball, etc...on aplicarà el pla de contingència i les persones afectades per aquest pla (treballadors i treballadores de la plantilla, treballadors/es de ETT, empreses subcontractades, persones que accedeixin a les instal·lacions o centres de treball de l'empresa com usuaris, clients, repartidors, transportistes etc...) sense oblidar-se de ningú.

Escenaris

L'empresa ha de preveure totes les possibles situacions derivades del SARS-CoV-2 incloent totes les localitzacions, tant dins com fora de l'empresa, on pugui haver-hi riscos i/o possibles contagis.

Identificant els diferents escenaris de riscos que potencialment poden produir-se i incorporar una estratègia de resposta per a cadascun d'ells es garantirà la seguretat i salut de totes i tots.

Ha d'implantar correctament les mesures preventives per a reduir tant l'exposició al risc com la possible propagació del SARS-CoV-2i també ha de dur a terme l'avaluació del risc o de nous riscos apareguts en aquesta nova situació de cada lloc de treball i la seva classificació en nivells motivats pels canvis organitzatius, noves metodologies de treball, etc... L'empresa haurà de planificar les mesures preventives en funció del risc avaluat i per a establir els mecanismes d'eliminació i control del risc.

En general el contingut mínim d'un bon Pla de contingències SARS-CoV-2 ha d'incloure: la creació d'un Comitè de Contingències, les mesures que esmorteixin l'impacte de la pandèmia a l'empresa, les mesures preventives de contingència per a la pandèmia, l'assignació de recursos per a protegir al personal i els clients o usuaris, la formació i informació de les persones treballadores i un Protocol d'Actuació enfront del SARS-CoV-2 a l'empresa.

- Creació del Comitè de Contingències covid19 format equitativament per representants de l'empresa i pels representants dels treballadors (delegats i delegades de prevenció) i altres figures de suport com tècnics i/o el servei de prevenció propi o aliè o la modalitat preventiva escollida per l'empresa,que coordini l'el.laboració i seguiment del pla de contingència i del protocol d'actuació de l'empresa en front al SARS-CoV-2i totes les incidències que puguin sorgir durant l'evolució de la pandèmia .
- Identificació activitats essencials o estratègiques per a la continuïtat de l'activitat productiva (aquells llocs de treball imprescindibles per al funcionament de l'empresa, la seva activitat presencial o de teletreball, el mínim de personal per a garantir el funcionament d'aquests llocs de treball essencials...) per a fer una correcta organització del treball des del punt de vista productiu i preventiu.
- Identificació dels treballadors i de les treballadores vulnerables que hi hagi a la plantilla, garantint la confidencialitat de l'estat de salut de les persones treballadores. Realitzar un llistat de llocs de treball que serien compatibles amb l'estat de salut d'aquestes persones vulnerables amb la participació dels representants dels treballadors.
- Identificació dels llocs de treball amb més possibilitat de risc de contagi per covid19 per la seva peculiaritat de treball (atenció al públic, recepció de mercaderies, transport de persones, atenció a persones malaltes...). La identificació d'aquests llocs de treball així com l'estudi de l'aparició de nous riscos als llocs de treball derivats de la situació actual de pandèmia causada pel SARS-CoV-2 s'ha de realitzar a través d'una avaluació de riscos.
- Recordem que per la Llei 31/95, l'empresa està obligada a efectuar una revisió de la seva avaluació de riscos laborals davant dels nous riscos si canvien les condicions de treball o si hi ha pogut haver danys per a la salut de les persones treballadores.
- Reorganització dels torns de treball, ritmes de producció i entrades i sortides a l'empresa per tal de garantir a seguretat i salut de les persones evitant les concentracions i la possible reducció de la distància de seguretat entre persones.
- Identificació dels llocs de treball on es possible la realització de treball a distància o teletreball per afavorir el no desplaçament de les persones i el no contacte amb altres persones treballadores. Realitzar un procediment d'accés a teletreball. *Real Decreto-ley 28/2020, de 22 de septiembre, de trabajo a distancia:*
 - Establiment de pautes i medis per a l'adequació i redisseny de llocs de treball amb la finalitat de garantir la seguretat i evitar el contacte social tal i com estableix la normativa vigent.
 - Concreció de procediments i pautes de neteja, desinfecció i ventilació del llocs de treball i de les instal·lacions i vehicles de l'empresa, reforçant la neteja i desinfecció de les zones comuns, de les eines, maquinària i vehicles que puguin utilitzar més d'una persona.

- Establiment de pautes i medis per a l'adequació i redisseny de llocs de treball amb la finalitat de garantir la seguretat i evitar el contacte social tal i com estableix la normativa vigent.
- Concreció de procediments i pautes de neteja, desinfecció i ventilació del llocs de treball i de les instal·lacions i vehicles de l'empresa, reforçant la neteja i desinfecció de les zones comuns, de les eines, maquinària i vehicles que puguin utilitzar més d'una persona.
- Realització d'un pla de gestió per al tractament dels residus i la seva eliminació, sobretot dels equips de protecció individual i de guants i mascaretes.
- Instauració de pautes i normes d'obligat compliment per a l'accés (presa de temperatura, higiene de mans...) i per a la mobilitat a l'empresa, ús de vehicles d'empresa, desplaçaments *in itinere* i *in mision*, etc... amb la finalitat de garantir la seguretat de les persones i evitar el contacte social tant en l'interior com en l'exterior.
- Establiment de pautes de coordinació de les activitats preventives amb empreses externes, proveïdors, clients, empreses subcontractades i treballadors de treball temporal. I organització dels treballs entre empreses per minimitzar les interaccions a les imprescindibles.
- Elaboració d'un pla de comunicació i informació de les mesures preventives establertes que arribi a totes les persones que treballin i accedeixin a les instal·lacions de l'empresa (cartells, pòsters, adhesius, comunicacions per mail o a través de la intraweb de l'empresa si en té, etc...).

Aquest pla ha de ser àgil, efectiu i en ambdues direccions: de l'empresa a les persones i de les persones a l'empresa, per mantenir la informació al dia i evitar que circulin falses notícies.

L'empresari ha de garantir també la informació relacionada amb els riscos per a la seguretat i salut dels treballadors i de les treballadores que afectin tant l'empresa en el seu conjunt, com a cada lloc de treball o funció (en aquest cas, del risc de contraure la covid19 en l'entorn laboral); les mesures de protecció i prevenció aplicables en l'entorn laboral, per a evitar contagiar-se de la covid19 o les mesures d'emergència i d'evacuació. De la mateixa manera ha d'oferir formació en matèria preventiva (millor de manera telemàtica), adaptant-se a l'aparició de nous riscos segons l'art. 19 LPRL 31/95.

- Estudiar la necessitat de fer una revisió del pla d'emergència i d'autoprotecció de l'empresa si canvien les condicions de treball, si hi ha canvi de torns, limitació del moviment dins de l'empresa, persones en teletreball o possibles afectats per la covid-19 o persones en quarantena que fa variar el nombre habitual de persones a l'empresa, per tal de continuar garantint la seguretat a l'empresa en cas d'emergència.
- Establir un protocol per informar sobre la obligatorietat o no de l'ús d'equips de protecció individuals, EPIs, al lloc de treball i el seu correcte ús, si així ho determina el servei de prevenció. I donar les indicacions necessàries sobre el seu manteniment i neteja, i el seu rebuig com a residus un cop utilitzats.
- Incloure un protocol de gestió de la covid19 a l'empresa amb les actuacions concretes en cas d'aparició de persones afectades, asimptomàtiques o simptomàtiques, casos positius o casos de quarantena.

Aquest protocol d'actuació davant de casos confirmats o sospitosos amb simptomatologia compatible amb la covid19, ha d'incloure el procediment d'actuació tant per al treballador o treballadora afectat o afectada com per als responsables de la gestió d'aquests casos per part de l'empresa per garantir la bona comunicació, a confidencialitat de les dades i la protecció a la resta de persones treballadores o usuaris de l'empresa.

En aquest protocol es concretarà la informació que es passarà als delegats i delegades de prevenció sobre els casos o els possibles brots a l'empresa.

En general, el pla de contingències ha de basar-se en la normativa vigent o les recomanacions de l'autoritat sanitària com el *Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al nuevo coronavirus (SARS-COV-2) 05.03.2020 editat pel Ministerio de Sanidad* i ha d'incloure les mesures pactades amb els representants legals dels treballadors sobre la base dels acords establerts en el Consell de Relacions Laborals de Catalunya, CRL, *Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2*:

En tot cas, les mesures preventives i protectores que finalment s'adoptin a l'empresa o als centres de treball per a garantir la seguretat i salut de les persones treballadores i usuaris, han de complir les lleis actuals i seguir les instruccions i recomanacions previstes per l'autoritat sanitària en tot moment.

Hem de tenir present que el pla de contingències ha de ser un document pràctic, preventiu, predictiu i reactiu, amb l'exposició clara i real de les mesures i compromisos que assumeix l'empresa per a evitar el risc de contagi a les persones treballadores, fet a mida segons les característiques específiques de cada tipus d'empresa o centre de treball.

La Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals i l'Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2015-2020 deixen clar que, a l'hora de gestionar els riscos laborals i la seva prevenció en les empreses, és important la participació dels treballadors i de les treballadores o dels seus representants legals.

La participació dels delegats i delegades de prevenció com a representants dels treballadors i de les treballadores en temes de prevenció de riscos a l'empresa i del Comitè de Seguretat i Salut (CSS) com a òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos, en l'elaboració i desenvolupament del pla de contingència de l'empresa i segons les seves competències i facultats descrites a la llei de prevenció de riscos laborals als articles 36 i 38 respectivament, ha de ser necessària i imprescindible.

Tant els delegats i delegades de prevenció com el CSS, han de participar en l'elaboració del pla de contingència ja que aquest forma part dels programes de prevenció de riscos a l'empresa i les decisions a què es refereix *l'article 33 la LPRL*, en quant a "qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors", abans que siguin executades, han de ser consultades.

El pla de contingències ha de ser un document preventiu consensuat entre els representants dels treballadors/es i l'empresari/a que ha d'arribar a totes les persones de l'empresa perquè tinguin coneixement de les actuacions preventives que es duran a terme i de com actuar en cada cas per respondre al SARS-CoV-2.

Lectura recomanada:

Guia de Osalan per a l'elaboració del Pla de Contingència pel Covid-19

El paper del servei de prevenció

Quan ens referim al Servei de Prevenció entenem la organització preventiva en general, en les diverses modalitats reconegudes per la normativa, ja sigui el propi empresari qui assumeixi l'activitat preventiva, el treballador designat o el servei de prevenció, ja sigui propi, aliè o mancomunat. Per tant, per simplificar ja que la modalitat més freqüent és la del Servei de Prevenció, propi o aliè, fem servir aquest terme per designar qualsevol modalitat d'organització preventiva.

L'avaluació dels llocs de treball

En cap moment la pandèmia, ni en els seus moments més complicats amb la declaració de l'estat d'alarma, ha suposat una suspensió del deure de l'empresa de garantir la salut dels treballadors i les treballadores. En compliment dels deures en matèria preventiva, correspon a l'empresa emprendre les actuacions necessàries i els serveis de prevenció han de tenir un paper d'assessorament rellevant i específic en la realització de l'avaluació del risc d'exposició al covid-19 i en establir les mesures preventives necessàries.

Segons la normativa de prevenció de riscos laborals l'empresa, mitjançant la seva organització preventiva, ha d'avaluar els riscos i actualitzar aquesta avaluació en el moment que canviïn les condicions de treball i els riscos als què estan exposats els treballadors i les treballadores, i també amb ocasió dels danys a la salut que s'hagin produït. Aquesta actualització de l'avaluació de riscos és d'obligat compliment ja que cada lloc de treball es veurà afectat per un risc nou que ha portat la pandèmia, el contagi per covid-19.

Recordem també que la normativa estableix també què és el Servei de Prevenció qui ha de realitzar aquesta avaluació, i què son els delegats i les delegades de prevenció han de ser informades i consultades sobre l'adequació d'aquesta avaluació i les mesures que s'estableixin.

És cert que en la situació actual de pandèmia són les Autoritats sanitàries les que han assumit competències excepcionals per dictar normes i instruccions i, per tant, hem de veure aquesta pandèmia con una qüestió de salut pública que afecta també a l'entorn laboral. Per aquest motiu, el Ministerio de Sanidad, mitjançant el Procedimiento de actuación para los Servicios de Prevención de Riesgos Laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2 ha establert les directrius bàsiques d'avaluació del risc d'exposició a Covid-19 i les mesures preventives aplicables en tres diferents nivells, com a mínim, en els quals es distribueixen els diferents llocs de treball existents a l'empresa. Aquests tres nivells s'estableixen en funció de les activitats, dels mecanismes de transmissió del SARS CoV-2 i segons si existeix un contacte laboral estret amb persones simptomàtiques.

A. Baixa probabilitat d'exposició

Persones treballadores sense atenció directa al públic, o a més de 1,5 metres de distància, o amb mesures de protecció col·lectiva que eviten el contacte. A tall d'exemple, trobaríem en aquest grup al personal administratiu, conductors de transports públics amb barrera col·lectiva, i personal de seguretat.

B. Exposició de baix risc

Personal sanitari amb una activitat laboral que no inclogui contacte estret amb un cas sospitós o confirmat. Per exemple: acompanyants per traslladar usuaris i pacients, zeladors i zeladores, camillers i camilleres, personal de neteja, personal de laboratori responsable de les proves de diagnòstic, personal no sanitari que tingui contacte amb material sanitari i residus possiblement contaminats, i ajut a domicili de contactes asimptomàtics.

C. Exposició de risc

Situacions laborals en les que es pot produir un contacte estret amb un cas probable o confirmat d'infecció de Covid-19. Dins d'aquest grup hi trobem, per exemple, personal sanitari assistencial i no assistencial que atén un cas sospitós o confirmat de Covid-19, personal tècnic de transport sanitari amb contacte directe amb l'usuari, i situacions en les que no es pot evitar un contacte estret en el treball amb un cas sospitós o confirmat.

Proposta de mesures preventives

Pel que fa a les mesures preventives aplicables a cada nivell, l'esmentat document del Ministeri de sanitat estableix les següents:

A. Baixa probabilitat d'exposició

Com a norma general el risc d'exposició en el treball s'assimila al risc d'exposició comunitari, per aquest motiu s'estableix que no és necessari l'ús d'Equips de Protecció Individual (EPI), tret de certes situacions en què, per manca de cooperació d'una persona simptomàtica, sigui necessari l'ús de protecció respiratòria i de guants de protecció. Malgrat només es parla d'EPI, hem de tenir en compte que s'haurà de seguir en tot moment la normativa de les autoritats sanitàries respecte l'ús de mascareta.

B. Exposició de baix risc

En funció específica de l'avaluació específica del risc de cada cas, es poden recomanar components d'EPI de protecció biològica.

C. Exposició de risc

En funció de l'avaluació específica del risc d'exposició de cada cas, EPI de protecció biològica i, en certes situacions, de protecció davant d'aerosols i esquitxades.

En el document Nota interpretativa de los escenarios de riesgo de exposición establerts en el anterior procediment, el Ministerio de Sanidad explica com ha fer-se servir aquesta taula, aclarint que les activitats i els llocs de treball son a tall d'exemple i no una relació exhaustiva, i que requereixen d'una avaluació específica del risc. En funció de les característiques i particularitats de les tasques que es desenvolupin en cada cas, els escenaris de risc poden variar dins de l'activitat i els requeriments de protecció es poden veure modificats en funció de l'avaluació específica del risc. Una professió pot ser classificada en diferents escenaris de risc, en funció de les tasques que desenvolupi.

Malgrat que el SARS-CoV-2 és un virus de nova aparició i que, evidentment, abans no es podia avaluar el seu risc d'exposició pel seu desconeixement; el *Procedimiento de actuación de los Servicios de Prevención* i a la *Nota interpretativa* deixen clar que en l'actualitat aquest risc d'exposició s'ha de tenir avaluat: "Qualsevol presa de decisió sobre les mesures preventives a adoptar per cada empresa haurà de basar-se en informació obtinguda mitjançant l'avaluació del risc d'exposició específica que es realitzarà sempre en consonància amb la informació aportada per les autoritats sanitàries" (Pàg. 7 del *Procedimiento de actuación de los Servicios de Prevención*).

Aquesta avaluació ha d'estar documentada, i per tant s'ha de fer per escrit, i es pot fer com una actualització de l'avaluació inicial de riscos o com un document nou:

- Si a l'empresa ja existia abans el risc biològic (per exemple activitats sanitàries i sociosanitàries), i ja li era d'aplicació la normativa en aquesta matèria (RD 664/1997), caldrà que actualitzi la seva avaluació de riscos incorporant el risc d'exposició al SARS-CoV-2.
- Si l'empresa no tenia reconegut de forma prèvia a l'aparició de la COVID-19 l'existència de risc biològic, el que és el cas de la majoria de les empreses, llavors es considera que l'activitat

laboral no comporta un risc superior al risc de transmissió comunitària. En aquest cas, malgrat que es considera simplement com una qüestió de salut pública, també són aplicables totes les recomanacions de les Autoritats sanitàries per controlar la propagació. Per tant, no cal una actualització de l'avaluació de riscos, però s'ha de fer també d'aquesta avaluació específica en un document, ja sigui adjunt o a part de l'avaluació de riscos.

Des de la UGT hem demanat de forma reiterada al Ministerio de Sanidad la retirada dels diferents exemples inclosos al quadre ja que entenem que no són necessaris per la comprensió de la taula i a més indueixen a incloure, de forma errada, a determinats col·lectius i professions en la columna de baix risc, quan en el desenvolupament de les seves activitats, difícilment podran mantenir la distància de seguretat.

Malgrat que la nota interpretativa del Ministerio de Sanidad aclareix la necessitat de fer una avaluació específica del risc que reculli de forma real les condicions de cada lloc de treball, mantenir aquests exemples en el quadre està generant molt de malestar entre els treballadors i les treballadores d'aquests col·lectius, que es veuen reflectits de forma inadequada en una o altra columna de la taula, provocant que es sentin desprotegits i que se'ls doni una menor protecció que a la resta de les persones treballadores.

A més, el quadre dels escenaris de risc també pot donar lloc a confusió respecte a les mesures preventives ja que només es recull el recurs a EPI, i com sabeu, hi ha d'altres mesures preventives de tipus organitzatiu i de protecció col·lectiva que es poden proposar. La Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals (Art. 17.2) estableix el deure de l'empresari de proporcionar als treballadors i treballadores EPIS adequats quan siguin necessaris i de vetllar pel seu ús efectiu, i també indica que els EPIS "s'han d'utilitzar quan els riscos no es puguin evitar o no es puguin limitar suficientment per mitjans tècnics de protecció col·lectiva o mitjançant mesures, mètodes o procediments d'organització del treball".

Veiem tot seguit algunes d'aquestes mesures

Mesures organitzatives

- Mesures orientades a minimitzar els contactes entre els treballadors i treballadores i entre aquests i els clients o públic i a mantenir la distància de seguretat.
- Establir plans de continuïtat de l'activitat, amb la participació dels treballadors i treballadores, per preveure nous escenaris com l'augment de les baixes o l'increment del risc de transmissió a l'empresa.
- Valorar les possibilitats de redistribució de feines i/o teletreball si fos necessari.
- Mesures a considerar en establiments oberts al públic: aforament màxim considerant les distàncies de seguretat, control d'accessos, informació als clients sobre les mesures, etc.

Mesures de protecció col·lectiva

- Col·locar barreres físiques de separació: mampares de metacrilat, cortines transparents, ús d'intèrfons, etc.
- Delimitació i manteniment de distància en finestretes d'atenció al públic, mostradors, etc.

Mesures de protecció personal

- La forma òptima de prevenir la transmissió és fer una combinació de totes les mesures preventives, no només de l'ús d'EPIS. L'aplicació d'una combinació de mesures de control pot proporcionar un grau addicional de protecció.
- El tipus de EPI i de protecció respiratòria a utilitzar, dependrà de la recomanació que faci el Servei de prevenció i de la decisió que prengui l'empresa en cada cas, segons el que estableixi l'avaluació del risc que faci el servei de prevenció i seguint la normativa i els criteris establerts

per les autoritats sanitàries respecte a l'ús de mascaretes. A més de les mascaretes autofiltrants hi ha altres EPIS per protegir del virus com ara guants, roba de protecció (monos, bates, maneguets, etc.), ulleres i pantalles facials.

- En la majoria de les exposicions laborals serà suficient l'aplicació estricta de les mesures d'higiene de mans, neteja de superfícies i equips, etiqueta respiratòria, distància de seguretat i ús correcte de la mascareta (ja sigui higiènica, quirúrgica o mascareta autofiltrant o EPI). En els centres sanitaris i sociosanitaris s'han de prendre també precaucions en determinats llocs per contacte i transmissió per gotes per no poder mantenir la distància de seguretat, o fins i tot la transmissió per aerosols en determinats llocs i tasques.

Per finalitzar hem de recordar que la normativa de prevenció de riscos exigeix la revisió i actualització de l'avaluació inicial i de la planificació de l'activitat preventiva sempre que canviïn les condicions de treball i/o es detectin danys a la salut dels treballadors i treballadores. Passats ja molts mesos de l'inici de la pandèmia, i sense perspectives de que la situació millori a curt termini, és evident que hi ha hagut canvis en les condicions de treball dels treballadors i les treballadores tant a nivell d'organització (horaris, torns, càrregues de treball, teletreball, etc.) com de condicions físiques i ambientals dels llocs de treball (exposició al virus, exposició a productes de neteja i desinfecció, nous equips de treball i instal·lacions, ús d'EPIS, ventilació i qualitat de l'aire, etc.), així com nous danys a la salut. Aquesta revisió és independent de si el risc d'exposició a la covi-19 es considera o no com un risc laboral a l'empresa, i no té res a veure amb la seva avaluació específica, però sí amb els efectes i conseqüències que pot provocar a mig termini i justifica una revisió de l'avaluació de riscos i de l'avaluació psicosocial que, potser, s'hagi de fer abans del què s'havia previst.

Gestió dels treballadors i treballadores especialment vulnerables a covid-19

En primer lloc hem de distingir entre els conceptes de treballadors vulnerables i treballadors especialment sensibles per poder entendre el diferent tracte que es fa a cada un d'aquests grups respecte a la gestió de la covid-19.

Els treballadors i les treballadores especialment vulnerables a la covid-19 o també anomenats “sensibles al covid” són “aquelles persones que presenten factors de risc relacionats amb el seu estat de salut els quals poden fer preveure, amb criteris epidemiològics i clínics, un increment de la probabilitat de desenvolupar la covid-19 si s'exposen SARS-CoV-2 o presentar una evolució clínica desfavorable en cas de patir la covid-19”.

D'altra banda, els treballadors o treballadores especialment sensibles són aquells “treballadors/es als quals l'empresa ha de garantir de manera específica la protecció de la salut pel fet que, per les seves característiques personals o el seu estat biològic conegut, incloent-hi aquells que tinguin reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguin especialment sensibles als riscos derivats del treball”.

A més a més de la diferència d'ambdues definicions, segons el punt de vista epidemiològic i clínic, ser considerada una persona especialment vulnerable amb relació a la covid-19 no suposa automàticament ser considerat un treballador o treballadora especialment sensible d'acord amb l'article 25 de la LPRL i a l'inrevés.

Normativa de la gestió dels treballadors i treballadores especialment sensibles

La Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals (BOE núm. 269, de 10 de novembre) en els seus articles 25 i 26 parla respectivament de la protecció de treballadors especialment sensibles a determinats riscos i de la protecció a la maternitat, obligant a l'empresari ha de garantir de manera específica la protecció dels treballadors que, per les seves característiques personals o el seu estat biològic conegut, incloent-hi aquells que tinguin reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguin especialment sensibles als riscos derivats del treball.

Amb aquesta finalitat, ha de tenir en compte aquests aspectes en les avaluacions dels riscos i, en funció d'aquestes, ha d'adoptar les mesures de prevenció i protecció que calgui.

La LPRL estableix que els treballadors no han de ser ocupats en aquells llocs de treball en què, per raó de les seves característiques personals, estat biològic o per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial degudament reconeguda, puguin tant ells com els altres treballadors i les altres persones relacionades amb l'empresa exposar-se a situacions de perill o, en general, quan estiguin manifestament en estats o situacions transitòries que no responguin a les exigències psicofísiques dels llocs de treball respectius.

La Llei també indica que l'empresari ha de tenir en compte en les avaluacions els factors de risc que puguin incidir en la funció de procreació dels treballadors i les treballadores, en particular per l'exposició a agents físics, químics i biològics que puguin tenir efectes mutagènics o de toxicitat per a la procreació, tant en els aspectes de la fertilitat com del desenvolupament de la descendència, per tal d'adoptar les mesures preventives que calgui.

La Llei de prevenció de riscos laborals dedica també un article específic a la protecció de la maternitat i lactància de les mares treballadores, on concreta que “l'avaluació dels riscos a què es

refereix l'article 16 de la LPRL ha de comprendre la determinació de la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició de les treballadores en situació d'embaràs o part recent a agents, procediments o condicions de treball que puguin influir negativament en la salut de les treballadores o del fetus, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic”.

Normativa treballadores i treballadors vulnerables a la covid-19

Davant de l'emergència sanitària provocada per la covid-19, les autoritats sanitàries van definir com a persones vulnerables aquells treballadors i treballadores que per les seves característiques o estat de salut, d'acord amb criteris epidemiològics i clínics, podien tenir una major probabilitat de patir la covid-19 si s'exposen al virus SARS-CoV-2 o presentar una evolució clínica més desfavorable en cas de patir la covid-19.

El tractament de les persones vulnerables a covid-19 es gestiona segons les Guies d'actuació per la gestió de la vulnerabilitat que es recullen al «Procedimiento de Actuación para los Servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2» del Ministeri de Sanitat i la Guia d'actuació i col·laboració del serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de Covid-19 del Departament de Salut de la Generalitat.

El Ministeri de Sanitat, d'acord amb l'evidència científica a 2 de juny de 2020 i el principi de precaució, va definir com grups vulnerables per a la covid-19 les persones amb diabetis, malaltia cardiovascular (inclosa hipertensió), malaltia pulmonar crònica, immunodeficiència, insuficiència renal crònica, malaltia hepàtica crònica severa, càncer en fase de tractament actiu, obesitat mòrbida (Índex de massa corporal >40), embaràs i majors de 60 anys.

Aquests grups poden variar en el temps en funció de les noves evidències i de l'evolució de la pandèmia.

Com es gestionen els treballadors i treballadores vulnerables?

El Servei de Prevenció de l'empresa ha de determinar si a l'empresa hi ha treballadores o treballadors vulnerables que pertanyin als grups anteriors i avaluar la presència de personal amb condicions d'especial vulnerabilitat.

Per aquesta raó, ha d'elaborar un procediment de recollida d'informació per a establir un llistat de treballadors vulnerables, mantenint i tractant aquesta informació i les dades obtingudes amb la confidencialitat pertinent.

En cada un d'aquest casos, el metge o metgessa del treball haurà de valorar si:

- Les patologies estan controlades o descompensades.
- Si la persona que pateix aquestes malalties o trastorns en pateix dues o més comorbiditats (és a dir, si té una o més d'aquestes malalties o trastorns alhora).

A partir de la informació recollida el facultatiu ha de fer una valoració individualitzada que tingui en compte l'especial vulnerabilitat i el nivell de risc al qual pot estar exposada, en funció del lloc de treball, de la naturalesa de les activitats que desenvolupa aquesta persona i els mecanismes de transmissió de la covid-19.

En l'annex IV i V del «Procedimiento de Actuación para los Servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2», es recullen les taules amb els criteris per determinar els nivells de risc i la mesura de prevenció segons aquest risc.

Per avaluar el nivell de risc es diferencien entre àmbits «no sanitari o sociosanitaris» i «àmbits sanitaris i sociosanitaris».

Els nivells de risc (NR) per àmbits no sanitaris són:

- NR1: similar a risc comunitari, treball sense contacte amb persones simptomàtiques
- NR2: treball amb possibilitat de contacte amb persones simptomàtiques, mantenint distància de seguretat i sense actuació directa sobre elles.
- NR3: assistència o intervenció directa sobre persones simptomàtiques, amb EPI adient i sense mantenir la distància de seguretat.
- NR4: professionals no sanitaris que han de realitzar maniobres generadores d'aerosols a persones covid positiu, com per exemple maniobres de reanimació cardiopulmonar.

ANEXO V. GUÍA DE ACTUACIÓN PARA LA GESTIÓN DE LA VULNERABILIDAD Y EL RIESGO EN ÁMBITOS NO SANITARIOS O SOCIO SANITARIOS

Grupos vulnerables	Patología controlada				Patología descompensada				Comorbilidad ≥ 2 aspectos			
Exposición laboral	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Enfermedad cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad hepática crónica severa	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Insuficiencia renal crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamiento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Mayores de 60 años	Sin patología				Patología controlada				Patología descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Obesidad mórbida (IMC>40)	Sin patología añadida				Patología añadida controlada				Patología añadida descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sin complicaciones ni comorbilidades				Con complicaciones o comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1 (Nivel de riesgo 1): Similar a riesgo comunitario, trabajo sin contacto con personas sintomáticas.

NR2 (Nivel de riesgo 2): Trabajo con posibilidad de contacto con personas sintomáticas, manteniendo la distancia de seguridad y sin actuación directa sobre ellas.

NR3 (Nivel de riesgo 3): Asistencia o intervención directa sobre personas sintomáticas, con EPI adecuado y sin mantener la distancia de seguridad.

NR4 (Nivel de riesgo 4): Profesionales no sanitarios que deben realizar maniobras generadoras de aerosoles a personas COVID+, como por ejemplo RCP.

1	No precisa ni adaptación ni cambio de puesto, permanece en su actividad laboral habitual.
2	Continuar actividad laboral. Puede realizar tareas con exposición a personas sintomáticas con EPIs adecuados.
3	Puede continuar actividad laboral sin contacto con personas sintomáticas. Si imposibilidad, tramitar PREL o IT como Trabajador Especialmente Sensible.
4	Precisa Cambio de Puesto de Trabajo y, de no ser posible, tramitar PREL o IT como Trabajador Especialmente Sensible.

IT: incapacidad temporal. PREL: prestación riesgo embarazo lactancia.

ANEXO IV. GUÍA DE ACTUACIÓN PARA LA GESTIÓN DE LA VULNERABILIDAD Y EL RIESGO EN EL ÁMBITO SANITARIO Y SOCIO-SANITARIO												
Grupos vulnerables	Patología controlada				Patología descompensada				Comorbilidad ≥ 2 aspectos			
Exposición laboral	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Enfermedad cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermedad hepática crónica severa	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Insuficiencia renal crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamiento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Mayores de 60 años	Sin patología				Patología controlada				Patología descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Obesidad mórbida (IMC>40)	Sin patología añadida				Patología añadida controlada				Patología añadida descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sin complicaciones ni comorbilidades				Con complicaciones o comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1 (Nivel de riesgo 1): Similar a riesgo comunitario. Tareas en áreas no COVID, tanto asistenciales como de soporte estratégico.

NR2 (Nivel de riesgo 2): Entrada en zonas COVID, tareas con pacientes sospechosos o confirmados, manteniendo la distancia de seguridad y sin actuación directa sobre el paciente, por ejemplo, reparto de comida, limpieza, traslado del paciente, etc.

NR3 (Nivel de riesgo 3): Entrada en zonas COVID con asistencia directa a pacientes o intervención directa con casos sospechosos o confirmados, con EPI adecuado y sin mantener la distancia de seguridad, incluida la movilización de pacientes y aseo.

NR4 (Nivel de riesgo 4): Profesionales, sanitarios o no sanitarios, que deben realizar maniobras generadoras de aerosoles (RCP, intubación, extubación, etc.).

1	No precisa ni adaptación ni cambio de puesto, permanece en su actividad laboral habitual.
2	Continuar actividad laboral. Puede realizar tareas con exposición a pacientes sospechosos o confirmados por COVID 19, con EPIs adecuados. No puede realizar maniobras generadoras de aerosoles en pacientes COVID+.
3	Continuar actividad laboral en zona NO COVID.
4	Precisa Cambio de Puesto de Trabajo y, de no ser posible, tramitar IT como Trabajador Especialmente Sensible o PREL.

IT: Incapacidad temporal. PREL: prestación riesgo embarazo lactancia.

Una vegada es coneix el nivell de risc, el metge o metgessa del treball proposa les mesures de prevenció, d'adaptació i de protecció que fossin necessàries, com per exemple: l'ús de mascaretes FFP2, l'adaptació del lloc de treball per minimitzar el risc a exposició a covid-19, la reubicació a un altre lloc de treball on el risc sigui menor o inexistent, el treball a distància...

El facultatiu ha d'emetre un informe individual per a l'empresa, en base a la valoració realitzada, sobre les mesures de prevenció, adaptació i protecció que siguin necessàries per protegir a la persona treballadora vulnerable. En aquest informe no han d'aparèixer els aspectes mèdics que fan que la persona sigui especialment vulnerable sinó només les mesures de prevenció o adaptació que calguin. Els delegats i delegades de prevenció també han de rebre aquest informe per estar-ne al corrent amb el secret professional corresponent.

L'empresa, ha d'aplicar les mesures de prevenció, adaptació i protecció que recomani l'informe. Dintre de la gestió organitzativa de l'empresa és adequat que aquesta tingui una llista de llocs de treball absents de risc alternatius on pugui reubicar a les persones treballadores vulnerables de la seva plantilla. I que totes aquestes mesures implantades per l'empresa es realitzin sense càrrec per als treballadors i treballadores.

Les actuacions que dugui a terme el servei de prevenció han d'informar-se a l'empresa i als òrgans de representació en matèria de seguretat i salut en el treball, delegats i delegades de prevenció, comitè de seguretat i salut... si n'hi haguessin, guardant la deguda confidencialitat de les dades tractades.

Si l'adaptació o canvi de lloc de treball no fos possible aleshores l'empresa comunicarà al servei de prevenció perquè emeti el certificat mèdic de "ESPECIAL SENSIBILITAT" (amb necessitat de incapacitat temporal (IT) o sense necessitat de IT) i la persona treballadora pugui dirigir-se al Servei Públic de Salut per a tramitar la corresponent baixa, si fos el cas, que es tramitarà (assimilada) a accident de treball.

Aquesta mesura segons el criteri del *«Procedimiento de Actuación para los Servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2»*, només pot donar-se per a les persones no sanitàries ni sociosanitàries que es trobin en nivells de risc 3 i 4 i per a personal sanitari només en el nivell de risc 4.

El tràmit consisteix en que el servei de prevenció emet un informe que el mateix treballador o treballadora fa arribar a la seu de l'ICAM segons la província on visqui.

- Barcelona: bustia.sgam@gencat.cat
- Tarragona: icam.tarragona.salut@gencat.cat
- Lleida: bustiaicam.lleida@gencat.cat
- Girona: icam.girona.salut@gencat.cat

En aquests casos, serà directament l'ICAM qui valorarà la necessitat d'emetre una incapacitat temporal per al treballador o treballadora afectat.

L'aplicació d'aquest criteri suposa, en la pràctica, restringir el reconeixement de les baixes laborals i de la necessitat de canvi de lloc de treball pels treballadors i les treballadores no sanitàries. En posar com a requisit necessari per acollir-s'hi el contacte amb persones simptomàtiques s'entén que el contagi només és possible en l'àmbit sanitari, i s'ignora la possible transmissió en altres àmbits i per persones asimptomàtiques.

En el document *Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2* es poden trobar els formularis que l'especialista en medicina del treball ha d'emplenar.

Treballadores embarassades

En el cas concret de les treballadores embarassades considerades especialment sensibles per la LPRL en el seu article 26 i vulnerables per l'emergència sanitària per la covid-19, tenen dret a sol·licitar que l'empresa adopti les mesures de protecció per a la maternitat previstes en la Llei de Prevenció de Riscos Laborals.

En la situació d'emergència sanitària provocada per la covid-19, el risc a exposició per covid19 no és motiu suficient per a sol·licitar la baixa per risc durant l'embaràs per a la majoria de treballadores embarassades, ja que només aquelles treballadores que pertanyen al grup de sanitaris o sociosanitaris són les que tenen reconegut l'exposició directa al risc biològic per covid-19 en poder estar en contacte directe amb persones infectades, positives o malaltes.

Existeixen molt poques dades disponibles a nivell científic que reconeguin una susceptibilitat major al SARS-CoV-2 de dones embarassades tot i que, en cas d'estar infectades per covid-19 les dones embarassades podrien tenir més risc de patir complicacions, malalties greus, morbiditat o mortalitat en comparació amb la població general.

D'altra banda, en quant a la salut del fetus, a hores d'ara no s'ha trobat evidència científica de que les dones embarassades puguin transmetre el virus abans, durant o després del part al seu fill gestant o lactant.

Tot i això cal recomanar especial prudència i aplicar el principi de precaució en el cas de les treballadores embarassades perquè cal considerar que l'absència d'evidència d'un risc no suposa que el risc no aparegui a curt o llarg termini i les seves conseqüències.

En cas de que al lloc de treball existeixin altres riscos incompatibles amb l'estat de la treballadora embarassada, s'ha de continuar amb normalitat la gestió del risc pel embaràs. En primer lloc, tal i com indica la llei, l'empresa ha de protegir a la treballadora eliminant el risc o la seva exposició a ell, aplicant les mesures de prevenció necessàries, adaptant el lloc de treball o realitzant les modificacions que calguin. Si tot i això, en el seu lloc de treball existeixen aquests riscos incompatibles amb el seu estat, com ara risc químic per certs productes químics, risc per

radiacions, risc per soroll o vibracions, manipulació de càrregues, bipedestació prolongada... (riscos que no tenen res a veure amb la situació de pandèmia per covid-19 ni amb el risc biològic per covid-19), i no hi hagi possibilitat d'adaptar el seu lloc de treball o reubicar-les, la treballadora, previ informe del servei de prevenció, pot sol·licitar la prestació per risc en el lloc de treball a la mútua col·laboradora de la Seguretat Social, per aquests riscos però no per risc biològic per covid-19. La mútua col·laboradora de la Seguretat Social serà qui decideixi la resolució del cas i la concessió o denegació del subsidi.

Podeu trobar més informació:

- [Guia](#) per a la prevenció de riscos laborals: treball, reproducció i maternitat. UGT Catalunya.
- [Tríptic](#) Subsidi per risc en el lloc de treball. UGT Catalunya
- [Tríptic](#) maternidad saludable. UGT Catalunya.
- [El coronavirus SARS-CoV-2 i les dones embarassades](#)
- [Informació per a dones embarassades i les seves famílies Preguntes i respostes/Embarassades](#)
- Pautas de salut per a dones [embarassades](#)

Posicionament de la UGT de la gestió dels treballadors i treballadores especialment vulnerables

Des de la UGT hem manifestat des del primer moment que hi ha casos en els quals s'indica que, per a persones pertanyents als grups vulnerables definits pel Ministeri de Sanitat, no cal ni l'adaptació del lloc de treball, ni el canvi de lloc, ni la facilitació dels equips de protecció individual, el que sens dubte deixa absolutament desprotegits els treballadors i treballadores especialment sensibles que es trobin en aquesta situació (mesura preventiva 1).

Quan el Ministeri de Sanitat va tornar a actualitzar el "[Procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals enfront de l'exposició al SARS-CoV-2](#)", per a adequar-lo als canvis en l'Estratègia de detecció precoç, vigilància i control de covid-19 de finals de setembre, també vam demostrar el nostre desacord davant aquesta nova actualització ja que continua deixant desemparats als treballadors/as especialment sensibles enfront de la infecció per SARS-CoV-2.

En aquesta modificació del Procediment no es varen canviar els annexos IV i V, dirigits a la gestió preventiva en quant a la consideració de treballadors i treballadores especialment sensibles enfront de la infecció per SARS-CoV-2, com havíem reivindicat des de la nostra organització.

En aquesta segona onada de la pandèmia les persones treballadores vulnerables són les que necessiten una major protecció enfront del risc de contagi per covid-19 i considerem que els criteris inclosos en aquests annexos no garanteixen la seva protecció efectiva de la seguretat i salut tal com estableix la Llei de Prevenció de Riscos Laborals.

Mesures preventives organitzatives

Formació i informació dels treballadors i treballadores

La informació i la formació són eines fonamentals per poder implantar les mesures d'organització, d'higiene i tècniques a l'empresa. S'ha de garantir que tot el personal disposa d'una informació i formació específica i actualitzada sobre les mesures que s'implantin. Tot seguit us recollim algunes orientacions generals que hem de tenir en compte també per aplicar a la formació i la informació en covid-19 i us oferim els continguts específics que podria abordar la formació.

La normativa de prevenció de riscos laborals (Art. 18 de la Llei 31/1995 de Prevenció de riscos laborals, i l'article 12 del RD 664/1997, sobre agents biològics, en cas que sigui d'aplicació) estableixen l'obligació de l'empresari d'informar els treballadors i treballadores sobre els riscos, les mesures i les activitats preventives i de protecció aplicables i les mesures d'emergència.

Aquesta informació es podrà cursar mitjançant els representants legals, però haurà de ser directa al treballador quan es tracti de riscos que afecten el seu lloc de treball i a les mesures que li són d'aplicació.

La informació es podrà oferir en forma de comunicacions verbals o de comunicacions escrites. Les instruccions hauran de ser fàcilment comprensibles pels treballadors i treballadores i considerant el col·lectiu al qual ens hem d'adreçar, tenint en compte el idioma, la seva capacitat, el seu nivell cultural, l'existència de persones amb diversitat funcional intel·lectual, etc. Es potenciarà l'ús de cartells i senyalització que fomentin les mesures d'higiene i prevenció en els llocs de treball, així com de la informació i formació en suport telemàtic sempre que sigui viable com ara, línies d'accés directe, webs especialitzats, sistemes de missatgeria instantània, etc.

La formació i la informació haurà d'estar centrada específicament en el lloc de treball o funció de cada treballador i, per tant, serà diferent segons es tracti d'una activitat amb manipulació deliberada d'agents biològics, i per tant a què és d'aplicació el RD 664/1997, o una activitat en la qual hi podria haver exposició, però no derivada de l'activitat. En tot cas hauran de contemplar els riscos per la seguretat i la salut, les mesures preventives i de protecció personal, així com les mesures preventives i de protecció personal i les mesures d'actuació davant d'incidentes i la seva prevenció.

La informació sobre les precaucions i mesures adequades que cal adoptar s'haurà d'incloure en els procediments de treball corresponents.

És necessari actualitzar i adaptar la formació i la informació en funció de les mesures i criteris que vagin proclamant les autoritats sanitàries i d'altres autoritats competents i partir sempre d'informació contrastada i de fonts reconegudes.

Els continguts a abordar serien els següents, amb més o menys detall en funció del nivell d'exposició.

- a) Els riscos potencials per a la salut: Informació bàsica sobre la covid-19, com es transmet, els seus símptomes i les seves conseqüències sobre la salut.
- b) Informació sobre nivells d'exposició a l'empresa i activitats.
- c) Pautes d'higiene: rentat de mans i higiene personal, higiene respiratòria, distància de seguretat, ús de mascareta, ventilació, neteja i desinfecció, etc.
- d) Mesures organitzatives i precaucions per prevenir l'exposició: en els desplaçaments, accés a l'empresa, organització de jornades i torns, grups bombolla, teletreball, espais compartits

(ascensors, menjador, lavabos, fotocopiadora, etc.), atenció al públic, reunions, mètodes de treball.

- e) Mascaretes i d'altres EPIS, el seu ús correcte, col·locació i retirada segurs, vida útil, eliminació, etc.
- f) Ús, inspecció i manteniment d'equips de treball durant la pandèmia (maquinària, vehicles).
- g) Procediment de gestió de casos i com actuar si presenta simptomatologia, cas confirmat o contacte estret.
- h) Promoció de la salut: dieta, exercicis, tècniques de relaxació, ansietat i estrès, gestió del dol, desplaçaments segurs, teletreball, etc.
- i) Gestió de residus (mocadors, mascaretes, guants, envasos de gel).

Participació dels treballadors i les treballadores

La participació dels treballadors/es i dels seus representants en la gestió preventiva, a més de ser una exigència legal, és un element bàsic per integrar els treballadors i les treballadores en el sistema preventiu, aprofitar la seva experiència i coneixements i fer-lo partícip de les decisions que els afecten i de les mesures que ells mateixos hauran de respectar i aplicar. Això també és aplicable a les mesures relacionades amb la covid-19, i més en la situació actual de la pandèmia, en què els fets i les notícies passen de forma molt ràpida i generen un elevat nivell d'incertesa i estrès a tota la població, i també als treballadors i les treballadores.

En aquesta situació de canvis i incerteses, és molt important que la consulta i la participació amb els treballadors i treballadores i amb els seus representants es porti a terme. Només involucrant a les persones treballadores i facilitant una participació oberta als seus representants en el disseny i elaboració dels Plans de contingències i dels protocols per gestionar aquesta situació de crisi sanitària estarem en condicions de garantir una resposta correcta i eficaç.

Altres mesures d'organització del treball

Les Autoritats sanitàries recomanen limitar els desplaçaments, la mobilitat de les persones i els contactes socials.

La Resolució SLT/2546/2020, de 15 d'octubre, per la qual s'adopten noves mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de covid-19 al territori de Catalunya estableix diferents mesures organitzatives. En concret estableix que *“Sens perjudici del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i de la resta de normativa laboral aplicable, les persones titulars de centres de treball, públics i privats, han de promoure quan sigui possible “les mesures organitzatives i tècniques que permetin limitar al màxim la mobilitat de persones treballadores, prioritzant el treball a distància, el teletreball, les reunions telemàtiques, o bé, altres mesures quan la mobilitat és imprescindible, com horaris d'entrada i sortida esglaonats, flexibilitat horària o similars”*, incloent-hi també la recomanació dels grups bombolla. Veiem tot seguit aquestes possibilitats.

Potenciar l'ús de les TIC

L'ús de les Tecnologies de l'Informació i la Comunicació permet evitar trobades i reunions presencials, desplaçaments, viatges, i gestions.

Les TIC fomenten l'adaptació de l'organització i permeten la possibilitat de realitzar moltes tasques que fins ara s'han realitzat de forma presencial per treball en remot o a distància i suposen que el risc d'exposició es redueix al mínim.

És el cas de l'ús del telèfon, del correu electrònic, determinades aplicacions que permeten la connexió a l'estació de treball, les videotrucades i les videoconferències, possibilitar la realització de gestions per la web corporativa, connexió VPN per accedir als arxius en teletreball, etc.

Teletreball i treball a distància

El teletreball s'ha revelat com un mecanisme eficaç per mantenir els llocs de treball i per assegurar la continuïtat dels llocs de treball i de l'activitat econòmica.

La crisi sanitària provocada per la covid-19 ha obligat a una gran part de la societat a teletreballar o a treballar a distància, però s'ha fet de forma improvisada i sense els mitjans tècnics i organitzatius adequats.

En l'actualitat el treball a distància està regulat mitjançant el Real Decreto-ley 28/2020, de 22 de septiembre, de trabajo a distancia, però aquesta norma exclou de la seva aplicació quan s'ha implantat de forma excepcional per la situació actual i mentre duri la pandèmia.

La UGT de Catalunya ha elaborat tota una sèrie de documentació sobre el teletreball disponible als següents links:

http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/FAQS_UGT.pdf

http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/ugt_cat_escenaris_laborals_coronavirus_cat.pdf

http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/Resum_RD_Llei_28_2020.pdf

http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/el_teletreball_com_a_eina_i_escenari_laboral.pdf

Flexibilitat horària i treball a torns

Trencar amb la jornada habitual flexibilitzant el temps de treball, reduir el temps de presència en el centre de treball, establir torns de treball o diferents equips de treball que es van alternant també facilita mantenir la distància de seguretat i reduir els aforaments permesos.

Grups “bombolla” i grups de treball estables

Formats per grups de persones que es relacionen entre si generant un espai de confiança i seguretat i que, en cas d'algun contagi es pot tallar la cadena de contagis i limitar el seu abast dins la bombolla. La idea és restringir els contactes socials i estructurar-los al voltant de dues bombolles:

- Una bombolla de convivència, de persones que conviuen sota el mateix sostre, i que a vegades pot incloure a cuidadors i personal de suport.
- Una bombolla ampliada, formada per persones de confiança amb què es relaciona la bombolla de convivència ja sigui per relacions familiars, laborals, escolars o recreatives.

És important que els grups siguin el més estable possible per garantir la seva eficàcia i acomplir amb la seva finalitat de limitar l'abast de la cadena.

Aquest sistema s'ha aplicat a alguns sectors com recollidors de fruita i geriàtrics, i en l'actualitat s'està aplicant a ensenyament i oficines i d'altres. Es poden crear sistemes mixtos que combinin diverses estratègies, per exemple distribuir els treballadors i treballadores de la plantilla en

diversos grups de treball que alternen treball presencial i teletreball en dies alterns, de forma que no coincideixin entre ells, o en diferents torns.

Per més informació sobre mesures organitzatives podeu consultar aquests documents:

- Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2.

Coordinació d'activitats empresarials durant la jornada laboral

Les mesures adoptades per evitar el contagi del SARS-CoV-2 s'hauran de fer extensives a altres treballadors i treballadores que accedeixin al centre de treball com ara proveïdors, subcontractistes, empreses d'obres o serveis, treballadors i treballadores autònoms mitjançant la coordinació d'activitats empresarials.

Tal i com estableix la llei de prevenció de riscos laborals al seu article 24, “quan en un mateix centre de treball hi duguin a terme activitats treballadors de dues empreses o més, aquestes han de cooperar en l'aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. Amb aquesta finalitat, i seguint aquest mateix model, han d'establir els mitjans de coordinació que calgui i la informació sobre aquests als seus treballadors respectius, en els termes que preveu l'apartat 1 de l'article 18 de la LPRL”.

Per tant, en aquelles empreses o centre de treball on hi hagi empreses subcontractades, treballadors i treballadores de ET... abans de la seva incorporació a les instal·lacions de l'empresa principal, aquesta ha d'informar de les mesures que s'adoptin per garantir la seguretat i la salut dels seus treballadors i treballadores en el centre de treball, com les instruccions sobre aspectes generals del procediment d'actuació davant la covid-19, obligacions en quant a mesures higièniques respiratòries o distància social entre d'altres, que afecten directament als treballadors i treballadores de les empreses externes.

Per la seva part, les empreses externes també hauran de comunicar a l'empresa titular del centre de treball les mesures que estan adoptant els seus treballadors i treballadores que presten els seus serveis a la seu del titular del centre de treball.

En cas de sospita de contagi o d'informe positiu d'algun treballador o treballadora, ja sigui de l'empresa titular o d'una empresa externa, han d'establir-se canals de comunicació efectius per afavorir una comunicació immediata entre les dues empreses i poder aplicar les mesures corresponents.

Dintre del pla de contingències es pot crear una comissió de contingències que s'encarregui de realitzar la coordinació de les activitats excepcionals de prevenció durant la crisi de la covid-19, que sigui punt de referència per al conjunt de les i dels treballadors i treballadores de l'empresa, així com amb la resta d'empreses.

Per afavorir la comunicació entre l'empresa principal i les subcontractades és important que abans de el inici de l'activitat ambdues empreses es remetin els seus plans de contingències contra la covid-19, incloent informació sobre el lliurament de EPIs, formació, informació dels treballadors i treballadores de l'empresa subcontractada o de la ETT.

Qualsevol normativa interna o acords de l'empresa principal han d'arribar a les empreses subcontractades, ETT, treballadors i treballadores autònoms proveïdors habituals fent èmfasi en aquells procediments referents a l'entrada, sortida i trànsit per les instal·lacions de l'empresa, i garantint sempre la distància de seguretat marcada per l'autoritat sanitària en cada moment.

És important que l'empresa estableixi procediments per a la recepció de mercaderies a les instal·lacions de l'empresa, de correspondència i paqueteria i limitar aquestes accions, amb la [neteja i desinfecció](#) pertinents en cada cas del material rebut.

Amb la finalitat de reduir al màxim el contacte entre persones a l'empresa, aquesta ha de reduir l'accés dels visitants, usuaris, contractistes... a les instal·lacions de l'empresa. En cas de no poder reduir el nombre de persones externes, cal recordar que aquestes persones hauran de complir amb totes les normes establertes per l'empresa per accedir a les seves instal·lacions igual que la seva plantilla.

També cal garantir que els treballadors i treballadores propis quedin protegits quan es desplacen a fer la seva feina en altres centres de treball d'altres empreses o clients.

Dins del comitè de contingències es designarà una persona per realitzar la coordinació d'activitats excepcionals durant la crisi covid-19 a considerar amb les altres empreses i que sigui el referent en aquesta matèria.

- L'empresa titular del centre de treball informará les empreses externes de les mesures que s'adoptin per garantir la seguretat i la salut dels seus treballadors i treballadores en el centre de treball, traslladant-les tota la informació pertinent necessària pel treball: riscos, protocols d'actuació, etc.
- Les empreses externes també hauran de comunicar a l'empresa titular del centre de treball les mesures que estan adoptant els seus treballadors i treballadores que presten serveis a la seu del titular del centre de treball. A més d'enviar la documentació habitual de coordinació d'activitats empresarials, adjuntaran també el Pla de contingències contra la covid-19 a l'empresa, la certificació de la informació/formació rebuda, i l'entrega dels EPIS que es requereixin (mascareta, protecció ocular i guants) per accedir al centre de treball.
- Confirmar que disposi dels medis necessaris per realitzar de forma adequada el seu treball. Per exemple, en el cas de la neteja baïetes i material preferentment d'un sol ús, productes de neteja autoritzats, EPI adequats, contenidors de residus, etc.
- Evitar compartir equips de treball i eines amb treballadors i treballadores d'empreses externes. En cas que s'hagin de compartir s'hauran de netejar i desinfectar tots els equips de treball i eines utilitzades a les instal·lacions, evitant compartir. S'informarà sobre aquests requeriments a tots els proveïdors per les vies habituals.
- Establir procediments d'entrada, trànsit i sortida de proveïdors externs quan no sigui viable mantenir la distància de seguretat amb els treballadors i treballadores del centre de treball quan no hi hagi barreres físiques de separació.
- Minimitzar el contacte entre les persones treballadores i/o els clients i identificar aquelles tasques en les quals no es pot respectar la distància de seguretat. En aquests casos s'haurà de buscar solucions (mampares, cortines, EPIS, etc.).
- Establir la desinfecció dels paquets rebuts que entrin, abans de ser manipulats, així com quan surten abans de ser entregats al transportista. Exigir a les empreses transportistes el compliment de totes les mesures de l'empresa per accedir.
- En cas de sospita de contagi o d'informe positiu d'algun treballador o treballadora, sigui de l'empresa titular o d'una empresa externa, hi haurà una comunicació immediata entre les dues empreses per tal d'aplicar les mesures corresponents.
- Restringir l'accés de visites en la mesura del possible, anul·lant aquelles visites presencials que no siguin imprescindibles, i/o no es puguin fer per mitjans telemàtics. Qualsevol visita externa complirà amb a totes les normes de l'empresa.

Mesures preventives individuals

Pautes de higiene generals que hem d'aplicar també durant la jornada laboral

Els treballadors i les treballadores han de seguir les mesures higièniques generals de salut pública per evitar contagis, tant a fora com a dins de l'empresa. Per tal de facilitar aquestes mesures, l'article 7 del Reial Decret Llei 21/2020, de 9 de juny, sobre mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la Covid-19, estableix el deure de l'empresa de posar a disposició dels treballadors i treballadores el material d'higiene necessari, com ara sabó i solucions alcohòliques, així com establir mesures organitzatives que permetin el manteniment de la distància de seguretat (evitar aglomeracions, disminuir aforaments, senyalitzar distància al terra, etc).

Recordem tot seguit quines són aquestes pautes generals que podeu trobar al Canal Salut i que, en el nostre cas, hem adaptat a l'entorn de treball:

Rentat de mans

Renteu-vos les mans amb freqüència amb aigua i sabó. És la mesura més senzilla i eficaç per prevenir contagis per microorganismes com la covid-19, ja que el sabó desactiva l'embolcall de lípids del virus. Cada rentat ha de durar 40 segons, com a mínim, perquè sigui efectiu. Una altra solució és fer servir una solució hidroalcohòlica, però si les mans estan brutes no serà tant efectiu com l'aigua i el sabó i, a més, el seu ús freqüent resseca la pell i pot provocar dermatitis. Per aquest motiu és recomanable no excedir-se en el seu ús i prioritzar l'aigua i el sabó.

Quan hem de rentar-nos les mans:

- Abans i després d'anar al lavabo.
- Després de mocar-se, tossir i esternudar.
- Abans i després de tocar utensilis d'ús comunitari (fotocopiadores, telèfon, impressores, grapadores, etc.).
- Després de tocar baranes d'escales, barres de transport públic, manetes de portes, polsadors, etc.
- En arribar a la feina o a casa, després de sortir al carrer.
- Abans de menjar qualsevol aliment.
- Després de manipular diners, papers, cartons, escombraries, etc.
- Després del contacte directe amb persones malaltes o el seu entorn.
- I sempre que les mans estiguin brutes.

També hem de tenir en compte per una bona higiene de mans treure-us rellotges, anells i braçalets que puguin interferir en el rentat, mantenir curtes les ungles, i prevenir la irritació de la pell per evitar la colonització de bacteris no habituals mitjançant mesures com l'ús d'aigua tèbia i l'aplicació de cremes i locions.

Font:

https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/2572/Higiene_mans_t%C3%A8cnica_rentat_sab%C3%B3_40_60_segons_2009.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Etiqueta respiratòria

En tossir o esternudar, tapeu-vos la boca i el nas amb mocadors d'un sol ús, tireu-los tot seguit a un cubell amb tapa i renteu-vos les mans immediatament després. Si no disposeu de mocador, feu servir la part interna del colze per no contaminar les mans.

Eviteu tocar-vos els ulls, el nas o la boca sense haver-vos rentat abans les mans ja que faciliten la transmissió.

Distància de seguretat

Manteniu la distància de seguretat de com a mínim 1,5 m respecte d'altres persones. Sempre que us sigui possible i considerant la vostra feina, respecte la distància física interpersonal de seguretat d'1,5 metres com a mínim, tant en espais tancats, com al carrer i a l'aire lliure que a Catalunya s'ha establert mitjançant la RESOLUCIÓ TSF/759/2020, de 22 de març, per la qual es concreten les mesures de distància entre treballadors i treballadores i amb les persones usuàries amb les quals interactuen en els centres de treball.

Eviteu qualsevol contacte físic i absteniu-vos de saludar amb la mà, o fins i tot amb el colze, ja que no es respecta la distància de seguretat.

Eviteu espais concorreguts, on sigui difícil mantenir la distància interpersonal i es puguin produir aglomeracions.

Mascareta

En l'actualitat, l'ús de mascareta és obligatori a Catalunya per totes les persones de 6 anys en endavant a la via pública, en espais a l'aire lliure i en qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobi obert al públic i en el transport públic.

Aquesta obligació s'estableix amb independència del manteniment de la distància de seguretat, i arrel de la publicació del Real Decreto-ley 21/2020, de 9 de junio, de medidas urgentes de prevención, contención y coordinación para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el covid-19.

A Catalunya el Govern de la Generalitat ha regulat aquesta obligació mitjançant la RESOLUCIÓ SLT/1648/2020, de 8 de juliol, per la qual s'estableixen noves mesures en l'ús de la mascareta per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de covid-19.

Excepcions:

- Persones que presentin algun tipus de malaltia o dificultat respiratòria que es pugui veure agreujada per l'ús de mascareta.
- Persones en què l'ús de mascareta resulti contraindicat per motius de salut degudament justificats, o que per la seva situació de discapacitat o dependència presentin alteracions de conducta que facin inviable la seva utilització.
- Desenvolupament d'activitats en què, per la pròpia naturalesa d'aquestes, resulti incompatible l'ús de la mascareta, com ara fer exercici individual a l'aire lliure, menjar o beure, nedar, etc.
- Causa de força major o situació de necessitat.

L'ús de mascaretes s'ha de considerar com una mesura complementària de barrera, i no pot substituir mai les recomanacions higièniques respiratòries, de rentat de mans i de distanciament que ja hem vist.

Com sabeu, existeixen diversos tipus de mascareta. A l'entorn laboral hem de recordar que és l'empresa, amb l'assessorament del servei de prevenció, qui decideix quin tipus de mascareta que s'ha de fer servir.

Estris i menjar

El coronavirus SARS-CoV-2 pot sobreviure fora del cos humà, en la superfície de determinats objectes, i per tant és molt important que no compartiu estris, beguda ni menjar amb els companys.

Eviteu:

- Utilitzar el mateix ordinador si és possible.
- Deixar o utilitzar aparells i estris d'ús personal com telèfons, bolígrafs, grapadores, tisores, etc.
- Beure de la mateixa ampolla o got que altres persones.
- Compartir plats o menjar.
- Compartir coberts.

Limitació de la vida social

És important mantenir els grups de convivència habitual el més estables possible i que procureu reduir els contactes socials diaris per evitar la transmissió de contagis.

Aquesta recomanació podem aplicar-la tant a nivell de la nostra vida personal i familiar com a la feina, reduint el nombre de companys de feina amb qui ens relacionem, anem a dinar plegats o fem els descansos.

Neteja

Col·laboreu en la neteja i l'ordre del vostre lloc de treball. La neteja i la desinfecció és molt important per evitar contagis amb superfícies contaminades.

Malgrat sigui el servei de neteja qui se'n cuidi d'això a moltes empreses, podeu també reforçar vosaltres la neteja i desinfecció de la superfície del vostre lloc de treball (eines, taula, ordinador, teclats, etc.).

Tingueu precaució amb les superfícies que més es toquen i netegeu-les amb regularitat.

Més endavant tractarem amb més detall aquest tema i veureu quins són els productes més adients per fer-ho.

En tot cas, deixeu ordenat el vostre lloc de treball per facilitar la feina del servei de neteja.

Ventilació dels llocs de treball

Ventileu sovint els espais tancats. La ventilació és clau per evitar la concentració de virus en un espai tancat, per aquest motiu es recomana fer les activitats, quan sigui possible, en espais oberts. Sempre que no es disposi d'un sistema mecanitzat de ventilació s'ha de obrir finestres el màxim de temps possible, per millorar la renovació de l'aire.

En cas que hi hagi un sistema de ventilació i climatització, també és recomanable ventilar per ajudar a mantenir un bon caudal i una renovació adequada que garanteixi una bona qualitat de l'aire, a menys que l'empresa no us digui el contrari. En determinats casos, quan els sistemes garanteixen una adequada renovació, podria ser contraproduent obrir finestres.

Us adjuntem dues infografies del Departament de Salut on podeu trobar:

- Tècnica del rentat de mans amb sabó.
- Tècnica del rentat de mans amb preparats amb alcohol

¿Qué puedo hacer para protegerme del nuevo coronavirus y otros virus respiratorios?

Lávate las manos frecuentemente y meticulosamente

Evita tocarte los ojos, la nariz y la boca, ya que las manos facilitan su transmisión

Al toser o estornudar, cúbrete la boca y la nariz con el codo flexionado

Utiliza mascarilla. Consulta su obligatoriedad en la normativa de tu Comunidad Autónoma.

Limpia con regularidad las superficies que más se tocan

Usa pañuelos desechables para eliminar secreciones respiratorias y tíralos tras su uso

1,5 m

Mantén al menos 1,5 metros de distancia entre personas

Si presentas síntomas, aíslate en tu habitación y consulta cómo actuar en la web del Ministerio de Sanidad

Prioriza los espacios al aire libre en lugar de los espacios cerrados

Ventila de forma frecuente los espacios cerrados

05 octubre 2020

Consulta fuentes oficiales para informarte:
www.mscbs.gob.es
@sanidadgob

¡VESTE
VIRUS!
LO
PARAMOS
UNIDOS

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/img/COVID19_como_protegerse.jpg

Mesures preventives a l'empresa abans de la jornada laboral

Davant de la crisi sanitària provocada per l'aparició del SARS-CoV-2, les empreses han de prendre les mesures necessàries per a evitar el contagi en els centres de treball abans, durant i després de la jornada laboral (durant els desplaçaments d'anada i tornada a la feina, a totes les seves instal·lacions i llocs de treball, zones comuns, desplaçaments *in mission*...).

Per a garantir un accés a l'empresa o llocs de treball de manera segura, l'empresa ha d'analitzar tant els desplaçaments de les persones treballadores al seu càrrec, com el propi accés a les seves instal·lacions així com la garantir que totes les persones (treballadors i treballadores, treballadors i treballadores d'empreses temporals o subcontractades, treballadors i treballadores autònoms, usuaris, clients, proveïdors...) tinguin les condicions sanitàries adients per a no ser transmissors del covid-19 i evitar un rebrot a l'empresa aplicant les tècniques indicades per les autoritats sanitàries o pels serveis de prevenció com pot ser la presa de temperatura, mesures higièniques i de distància social o per a la seva plantilla proves detectores del virus si s'escau.

Tots els treballadors i treballadores així com els usuaris, clients, proveïdors, transportistes, repartidors de paqueteria o correspondència... han de ser responsables i complir amb totes les mesures i indicacions que estableixi l'empresa per garantir la salut i seguretat de totes i tots com poden ser les mesures d'higiene i el distanciamment social i l'actuació individual de cada persona en cas de presentar simptomatologia abans d'anar a la feina.

Criteris d'incorporació al centre de treball

En primer lloc i per tal de complir amb el distanciamment social imposat per les autoritats sanitàries, l'empresa ha de reorganitzar l'accés del seu personal a les seves instal·lacions, reduint el nombre de treballadors i treballadores que hi estan exposats, la freqüència i el tipus de contacte de persona a persona i, a més, flexibilitzar els horaris d'entrada i de sortida per evitar les hores punta del transport públic o que coincideixin moltes persones en l'accés a l'empresa.

L'empresa ha d'identificar els serveis essencials o els serveis mínims necessaris per a cobrir les seves necessitats de producció o de prestació de serveis i organitzar equips de treball separats per evitar una possible afectació del virus col·lectiva i per garantir-ne la disponibilitat, aquestes dades han de formar part del Pla de contingències que ha de realitzar l'empresa.

La incorporació dels treballadors i treballadores a la seva activitat laboral ha de realitzar-se de manera gradual en la mesura que sigui possible.

En cas que els treballadors i treballadores es reincorporin a l'empresa després d'un període d'inactivitat l'empresa ha de prioritzar la incorporació a la feina dels treballadors i treballadores, d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries i de la modalitat organitzativa de l'empresa, normalment el servei de prevenció i considerar els factors de risc intrínsecs de la pròpia activitat i organització.

Coordinació d'activitats empresarials durant la jornada laboral

S'han d'establir els mitjans de coordinació que calgui i la informació sobre aquests als seus treballadors respectius, en els termes que preveu l'apartat 1 de l'article 18 de la LPRL i i com s'explica en aquesta guia en el capítol Mesures preventives organitzatives.

Procediment d'actuació en cas de tenir símptomes compatibles amb la covid-19 abans d'anar a la feina

Tant el pla de contingències com el protocol d'actuació en cas de covid-19 a l'empresa han de deixar clar la metodologia i els canals de comunicació per aquell treballador o treballadora que presenti simptomatologia compatible amb la covid-19 abans d'anar a treballar.

En el protocol d'actuació per fer front a la covid-19 a l'empresa, ha de venir definit el procediment d'actuació i comunicació que ha de dur a terme una persona que presenti símptomes compatibles amb la covid-19 abans d'anar a la feina. En qualsevol cas, la persona amb símptomes o que ha donat covid positiu a la prova ha de notificar-ho a l'empresa perquè pugui adoptar les mesures necessàries en el centre de treball per a preservar la salut i integritat de la resta de companys/es.

Segons la normativa sanitària, laboral i de prevenció de riscos laborals, l'empresa podrà tenir coneixement de les dades del personal necessàries imprescindibles per a garantir la seva salut i adoptar les mesures necessàries determinades per les autoritats competents, garantint el dret a la protecció de la salut de la resta del personal i evitant els contagis dins dels centres de treball que puguin propagar la malaltia al conjunt de la població.

L'empresa podrà conèixer si la persona treballadora està infectada o no, per a dissenyar a través del seu Servei de Prevenció de Riscos Laborals els plans de contingència que siguin necessaris, o que hagin estat prevists per les autoritats sanitàries. Recordant sempre que l'accés i tractament de les dades de salut de la persona treballadora, s'han de minimitzar en funció de la finalitat,

De la mateixa manera, la resta de treballadors i treballadores tenen dret a ser informats de l'existència de casos en el seu centre de treball sempre preservant la intimitat de la persona malalta.

Si hi ha un risc greu de contagi, l'empresa està obligada a informar al més aviat possible a totes les persones treballadores afectades sobre aquest risc i prendre les mesures a adoptar en matèria de protecció, sempre consensuades amb els representants dels treballadors i de les treballadores.

En el cas de que el treballador o la treballadora resulti ser un contacte estret d'una persona covid positiva, tant l'empresa com el servei sanitari de salut pública informaran a aquesta persona de la seva condició de contacte estret per que prengui les mesures d'aïllament necessàries fins que puguin fer-li la prova seguint les indicacions de l'autoritat sanitària tal i com s'explica a Actuació en cas d'un positiu a l'empresa.

Abans de sortir de casa, la persona treballadora si no es troba bé i té febre o símptomes respiratoris (tos o sensació de falta d'aire) o altres símptomes relacionats amb la covid-19, haurà de comunicar-ho, via telefònica a qui estableixi el protocol d'actuació de la seva empresa. Igualment, haurà de comunicar si ha sigut contacte estret amb una persona infectada o està a la espera dels resultats d'una prova de covid.

<https://salutweb.gencat.cat/ca/inici/>

<https://sem.gencat.cat/ca/061CatSalutRespon/>

<https://sem.gencat.cat/ca/112-o-061/>

<https://lamevasalut.gencat.cat/web/cps/welcome>

La persona treballadora haurà de posar-se en contacte amb el servei públic de salut a través del programa La meua salut o contactant amb el seu CAP-telefònicament, evitant sortir del seu domicili tal i com s'indica a Actuació en cas d'un positiu a l'empresa.

Condicionament previ dels llocs de treball: neteja i desinfecció

L'empresa ha d'adequar abans de la incorporació dels treballadors i treballadores a les seves instal·lacions, els espais de treball, zones d'accés comú com vestuaris, menjador...incloent la neteja i desinfecció adequada dels llocs de treball, vies de desplaçament dins de l'empresa, magatzems, molls de càrrega, i especialment les zones comunes com lavabos, vestuaris, menjadors, zones de pausa-cafè i les superfícies i maquinària de treball compartides.

Mobilitat per anar a la feina

Malauradament la necessitat de desplaçament per anar a treballar és una obligació per a molts treballadors i treballadores ja sigui fent servir transport públic com en transport privat.

A l'hora de fer servir vehicles compartits públics, privats o de l'empresa hem de complir amb les recomanacions de l'autoritat sanitària en cada moment i extreure les mesures higièniques, de desinfecció i de protecció individual.

Per evitar la transmissió de la covid-19 es recomana que fem servir sempre que sigui possible el desplaçament individual a peu o en el vehicle individual ja sigui cotxe, motocicleta, bicicleta pròpia o vehicles de lloguer (Bicing), patinet elèctric... on es redueix el contacte entre persones.

En qualsevol dels mitjans de transports utilitzats hem de respectar les normes establertes per l'autoritat sanitària, fer servir mascareta, conservar la distància de seguretat i les mesures higièniques referents a la neteja de mans, superfícies amb les que entrem en contacte i higiene respiratòria.

La mobilitat segura depèn en gran part de les nostres eleccions sobre el mitjà de transport que fem servir i les nostres actuacions, compliment de la normativa vigent, distància social i mesures higièniques, a l'hora de desplaçar-nos a la feina.

Desplaçament a peu.

Si anem caminant a la feina hem de recordar que és obligatori portar mascareta i dur-la ben posada, tapant el nas i la boca, durant tot el trajecte. Només en casos excepcionals i justificats, com les persones amb dificultats respiratòries, discapacitades o dependents, no requereixen l'ús de màscara.

Hem de saber que si dus bufanda o buf o un mocador al coll has de dur per sota la mascareta obligatòriament.

En desplaçar-nos caminant hem d'intentar escollir els itineraris per on hi hagi menys gent, evitant les zones on no es puguin mantenir les distàncies entre persones i desplaçant-nos prioritàriament per carrers i vies amples i poc transitades sobretot a les grans ciutats on l'elecció del nostre itinerari es crucial.

No hem d'oblidar en cap moment mantenir sempre que puguem la distància interpersonal per evitar el contacte amb altres persones també als passos de vianants i semàfors.

Hem de caminar preferentment per la nostra dreta o pel marge del camí, fent servir el mateix criteri que a la circulació rodada.

És important que calculem el temps de desplaçament evitant aturar-nos per evita contactes. En cas de necessitat, no ens hem de parar en mig de les voreres ni interrompre el pas dels altres vianants.

En arribar a la feina després de caminar encara que no hàgim tocat cap superfície hem d'adoptar el costum de rentar-nos les mans amb aigua i sabó o utilitzar gel hidroalcohòlic.

Desplaçament en vehicles de mobilitat personal (bicicleta pròpia, patinet elèctric...)

Les bicicletes, patinets i altres vehicles no motoritzats o elèctrics, individuals i personals són mitjans de transport econòmics i respectuosos amb el medi ambient per la no emissió de gasos i partícules al medi respecte als vehicles motoritzats com cotxes, motocicletes...

En fer-los servir per arribar a la feina hem de recordar comprovar el seu estat abans de sortir de casa per no tenir problemes en el desplaçament i haver de fer aturades innecessàries (rodes punxades o desinflades, sortida de la cadena, bateria sense càrrega als vehicles elèctrics...)

Hem d'utilitzar itineraris específics per anar en aquests vehicles i fomentar així els desplaçaments segurs (carril bici, carrers poc transitats, etc.). Abans de sortir de casa hem d'informar-nos també de la climatologia del dia i del trànsit rodat per evitar contacte amb altres usuaris i vianants.

En el nostre desplaçament hem d'escollir rutes evitant les zones escolaritzades, zones de mercats, hospitals o centres mèdics o amb molt de moviment de persones.

Hem de carregar el nostre vehicle elèctric per no tenir que fer servir aparells de recàrrega públics i evitar el contacte amb superfícies que hagin pogut tocar altres usuaris.

Un cop en ruta, no hem d'oblidar mantenir una distància de seguretat amb els ciclistes i usuaris que van davant, i 2 metres amb la resta d'usuaris, en les aturades als semàfors. Recordem que els vianants tenen preferència a les voreres.

Encara que la mascareta no és obligatòria si circulem amb bicicleta per que es considera una activitat esportiva, a més a més del casco que ens protegeix el cap de cops, protegem la nostra salut respiratòria fent servir la mascareta en els nostres desplaçaments.

De la mateixa manera, si fem servir un patinet elèctric per desplaçar-nos hem de dur la mascareta posada durant tot el trajecte.

Quan arribem a la feina no oblidem aplicar les normes d'higiene personal i rentar-nos bé les mans si més no 40 segons.

Desplaçament amb vehicles de lloguer

Un altre mitjà de transport per desplaçar-nos sobretot en les ciutats i algunes poblacions són els serveis de bicicletes i patinets de lloguer, com el Bicing a Barcelona o el servei e-Bicibox al Baix Llobregat.

Si hem de fer servir aquests vehicles que estan a la intempèrie, que fan servir molts usuaris i estan a l'abast de les persones que circulen pel carrer, hem de ser molt prudents i complir amb les normes higièniques abans i durant l'ús d'aquests vehicles.

Hem de recordar que les recomanacions per circular són les mateixes que en el cas de les persones que es desplacen amb les seves pròpies bicicletes i els seus propis patinets.

Tanmateix no hem d'oblidar rentar-nos les mans amb aigua i sabó o utilitzar gel hidroalcohòlic abans i després de fer servir el vehicle de lloguer.

En el cas del Bicing, es recomana utilitzar l'aplicació mòbil per retirar i ancorar les bicicletes i així evitar tocar superfícies.

L'ús del Bicing està prohibit per a les persones que en els darrers 14 dies hagin estat diagnosticades de covid-19, les que encara tinguin algun símptoma i les que hagin estat en contacte amb alguna persona diagnosticada.

Si som usuaris de les instal·lacions d'aparcament de bicicletes com el Bicibox (xarxa pública d'aparcaments gratuïts i segurs per a bicicletes privades que es troba distribuïda pels diferents municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona), hem de tenir present dur una bona higiene de mans amb aigua i sabó o hidrogel després de tocar els mòduls del Bicibox. En fer servir la targeta del Bicibox, hem de netejar la targeta d'abonat amb un drap humitejat amb aigua i sabó (o solucions alcohòliques).

Transport públic: autobús, metro, tren, tramvia, taxi

L'ús de transport públic per accedir als llocs de treball ha anat creixent exponencialment en els darrers anys amb l'objectiu de minimitzar consum energètic amb el transport col·lectiu, rebaixar el nivell de contaminació, reduir els costos de desplaçament dels treballadors i treballadores fent servir el transport col·lectiu per anar canviant el nostre model de mobilitat cap a un de més sostenible i respectuós amb el medi ambient.

Per la nostra part com a usuaris, hem d'evitar en la mesura que sigui possible els punts de risc elevat per aglomeracions i cúmul de persones com poden ser el metro, autobusos, ferrocarrils o tramvies... fent itineraris combinats de transport públic i altres mitjans de desplaçament al aire lliure com anar a peu, bicicleta o patinet.

Hem de planificar el itinerari i consultar els horaris de metro, autobús, tramvia, trens i carrilet i rodalies i les freqüències del servei a la pàgina web de cada operador, evitant els viatges en hora punta sempre que sigui possible.

Abans i després i d'agafar el transport públic hem de rentar-nos les mans amb aigua i sabó o utilitzar gel hidroalcohòlic i evitar tocar totes aquelles superfícies que toca tothom (baranes, botoneres, portes, màquines de bitllets, validadores...). En comprar bitllets, hem de prioritzar el pagament amb mètodes sense contacte, com les targetes de crèdit o amb el mòbil.

Durant el viatge, a les andanes, passadissos i a les cues d'usuaris, hem de mantenir el distanciament físic amb la resta de viatgers, preferiblement de 2 metres, també a dins dels combois, a les escales mecàniques, als ascensors i les escales d'entrada i sortida.

A tots els transports públics, hem de dur la mascareta, ben col·locada, cobrint nas i boca sense cap excepció (ni per parlar per telèfon, ni per tossir ni esternudar...). A les estacions al aire lliure i abaixadors també és obligatori l'ús de la mascareta per a totes i tots els usuaris. Només en casos excepcionals i justificats, com les persones amb dificultats respiratòries, discapacitades o dependents, no requereixen l'ús de màscara al transport.

A les parades d'autobús, hem de fer una cua ordenada, recta, sense ocupar tota la vorera i deixant l'espai de seguretat entre usuaris. Els usuaris de rodalies, metro i tramvia hem de fer una cua ordenada i pacient en els passos d'entrada i de sortida de les estacions ferroviàries i de metro.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Si estem a una andana o una parada d'autobús, hem de deixar prou espai davant de les portes per permetre que els usuaris que surten ho puguin fer amb comoditat i sense interaccionar amb ells mantenint les distàncies. Si el bus ve ple, hem d'esperar al següent, per aquesta raó és important preveure un temps de desplaçament major de l'habitual per als nostres trajectes.

Prioritzeu el pagament amb targetes i abonament per no haver d'intercanviar monedes i bitllets amb el conductor i recorda que és convenient que tinguin la mínima interacció amb els usuaris.

Quan entrem a l'autobús o a les instal·lacions del metro, ferrocarrils o estacions de tren, hem de deixar espai amb l'usuari que us precedeixi quan validem.

A les estacions de metro, ferrocarrils i trens, hem de circular per la nostra dreta als passadissos, deixant espai amb els usuaris que circulen en sentit contrari.

A les escales mecàniques i a les cintes transportadores, hem de fer una sola fila, sense avançar els que estan davant nostre. No hem d'omplir els ascensors que estan reservats per a les persones que ho necessiten i no poden pujar escales o escales mecàniques.

Mentre esperem a l'andana l'arribada del tren, el metro o el tramvia, hem de distribuir-nos en tota la seva longitud per mantenir la màxima separació amb la resta d'usuaris i evitar la zona d'entrada i sortida de l'andana on s'acumula la gent.

A l'interior del tren, el metro o el tramvia, hem de distribuir-nos en tota la longitud del vehicle mantenint les distàncies si és possible. Un cop dins del comboi hem d'intentar tocar el mínim de superfícies possibles si no és absolutament imprescindible per evitar contagis per contacte amb superfícies contaminades.

Transport col·lectiu de l'empresa

Quan existeixi un servei de transport organitzat per l'empresa, aquest ha de garantir i respectar la seguretat de les persones que transporta.

En aquests vehicles també és obligatori l'ús de mascareta durant tot el trajecte i recordeu que no es permet ni menjar ni beure ni fumar.

L'empresa ha de dur a terme estrictes regles de neteja i desinfecció de cada vehicle o material rodant de transport si més no, un cop al dia.

Tret que sigui tècnicament impossible, la companyia ha de prendre qualsevol disposició adaptada per a separar al conductor dels passatgers per una distància si més no d'un metre i informar els passatgers.

Si fos possible, els empleats hauran d'accedir i sortir de l'autobús per la porta posterior i en tot cas, en baixar i pujar en l'autocar es mantindran les distàncies de seguretat.

Les empreses han d'estudiar la necessitat de reforçar la flota per a augmentar la capacitat de la mateixa i permetre el manteniment de la distància de seguretat entre les persones treballadores.

Vehicle motoritzat privat: automòbil, furgoneta, camió, motocicleta o moto

El vehicle motoritzat (automòbils, furgonetes, camions, motocicletes, motos...) és el mitjà de transport més utilitzat per a desplaçar-nos, en general.

Per la nostra pròpia seguretat hem de mantenir unes normes higièniques en fer servir aquests vehicles, encara que siguin d'ús privat o individual.

Hem de garantir la higiene del vehicle desinfectar-lo després de cada ús, especialment aquelles peces que es toquen amb les mans com els tiradors, la palanca de canvi, volant, interruptors dels intermitents, finestres..., utilitzant productes desinfectants. L'acer i el plàstic són elements molt comuns en qualsevol vehicle. Són superfícies en les quals el coronavirus pot sobreviure molt de temps (fins a tres dies, segons els experts). Per aquest motiu, aconsellem netejar-lo, desinfectar-lo i ventilar-lo amb freqüència cada vegada que l'utilitzem.

No ens hem d'oblidar de les catifes del vehicle, és important netejar-les sovint, ja que acumulen molta brutícia. Si són de tela, es recomana utilitzar un raspall i després passar l'aspirador. Si són de goma, s'aconsella aplicar aigua calenta a pressió i després aplicar un producte desinfectant. I pensem també en les reixetes de ventilació que són zones per on circula l'aire, per evitar que s'obstrueixin és important netejar-les sovint amb un aspirador i aplicar productes hidroalcohòlics per a la seva desinfecció.

En tot cas, circulem en el vehicle amb el que circulem ho hem de fer amb la màxima prudència en els desplaçaments per evitar accidents. Ara més que mai, és important no haver de fer servir els serveis d'emergència ni els sanitaris.

https://www.smou.cat/sites/default/files/2020-05/20200504%20-%20Aparcaments%20BSM%20-%20Infografia_Twitter_horizontal_chica.png

Hem de minimitzar el contacte amb superfícies amb les que interaccionen moltes persones com peatges i aparcaments, prioritzant el pagament dels peatges i aparcaments amb mètodes sense contacte (amb targeta o amb el mòbil) sempre que sigui possible.

A l'hora repostar benzina, hem d'extremar les mesures higièniques i fer servir guants de plàstic per no embrutar-nos les mans de benzina ni tocar superfícies contaminades de SARS-Cov2-19. Hem de realitzar el pagament amb targeta de crèdit per evitar el contacte amb monedes i bitllets.

L'ús de mascareta és obligatori si al vehicle hi va més d'una persona que no siguin convivents a la mateixa casa.

En tot cas, si no l'hem de dur portada no l'hem de penjar del retrovisor, per que és un lloc poc higiènic i suposa un element de distracció que redueix significativament el nostre camp visual compromet la nostra atenció al volant i ens posa en risc en dur a terme unes certes maniobres. Tampoc és recomanable guardar-la a la guantera per que no és un lloc higiènic.

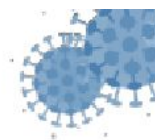
D'altra banda, les mascaretes no poden ser un motiu de distracció al volant. Abans de començar a circular, hem de col·locar-nos-la correctament, tapant nas i boca, a més d'evitar que ens tapi camp de visió.

Aquells conductors que portem ulleres hem de tenir en compte que l'ús de la màscara pot entelar els vidres per l'efecte de la respiració, la qual cosa fa perdre visibilitat, posant en risc la seguretat viària.

Si viatgem en moto és preferible fer-ho individualment o amb persones que convisquin al mateix domicili i utilitzar un casc propi, net i desinfectat.

Si aparquem la nostra moto al carrer hem d'extremar les mesures de neteja i desinfecció abans de fer-la servir, ja que en estar a la intempèrie està exposada al virus (deposició de partícules i arerosols).

Movilidad y seguridad vial en tiempos de COVID-19

La reducción del tráfico motorizado privado durante este tiempo nos ha permitido tener un aire más limpio, menos ruido y una circulación más fluida. ¡Aprovechémoslo!

Muévete de manera activa y saludable

- Camina y utiliza la bicicleta, un medio de transporte sostenible que permite mantener la distancia
- Si utilizas vehículos de movilidad personal como el patinete sigue las indicaciones de seguridad y respeta al resto de viandantes

Usa el transporte público

- Es seguro, ya que se están tomando las medidas de prevención adecuadas
- Mantén la distancia de al menos 1,5 metros, higiene de manos y usa mascarilla
- Más información en la [web del Ministerio de Transportes](#)

Si utilizas tu vehículo privado motorizado

- Revisalo si ha estado mucho tiempo parado
- Respeta las normas de seguridad vial y las vigentes por la pandemia: atención a los peatones, tienen preferencia
- Respeta a las bicicletas, cada vez más utilizadas, sobre todo si compartes calzada
- Presta atención a tu estado emocional y a las posibles consecuencias del estrés en la conducción
- Si has tenido COVID-19 y has estado grave, tienes alguna secuela en la visión o neurológica, o todavía tienes fatiga, evita conducir hasta que te recuperes
- Si presentas alguna situación de salud que pueda interferir con la conducción consulta con un Centro de Reconocimiento de Conductores

22 junio 2020

Consulta fuentes oficiales para informarte
www.mscbs.gob.es | [@sanidadgob](https://twitter.com/sanidadgob)

#ESTE
VIRUS
LO
PARAMOS
UNIDOS

Accés al centre de treball

En arribar a l'empresa, si aquesta té pàrquing interior per als vehicles dels treballadors i de les treballadores hem de recordar que hem de dur la mascareta posada un cop sortim del nostre vehicle i en tot el recorregut fins al nostre lloc de treball o vestuaris.

Hem d'intentar interaccionar amb el menor nombre d'usuaris del pàrquing i fer servir les escales en lloc dels ascensors si l'aparcament es en un soterrani.

A l'entrada, permanència i sortida del treball cal prendre mesures organitzatives que impedeixin les aglomeracions i l'exposició de les persones treballadores al risc de contagi. Per evitar el contagi per SARS-Cov2-19 els treballadors i treballadores i en general qualsevol persona que accedeixi a les instal·lacions de l'empresa ha de romandre al centre de treball el mínim temps possible

D'altra banda, l'empresa pot aplicar mesures preventives com reduir el nombre de treballadors i treballadores presents de manera simultània quan sigui necessari per garantir el distanciament social o establir horaris i torns especials per reduir el nombre de persones treballadores presents al mateix temps, flexibilitzar els horaris d'entrada i sortida per evitar el contacte entre el personal.

A l'entrada de les instal·lacions de l'empresa es recomana disposar d'una estació higiènica perquè els usuaris es facin un rentat de mans amb solució hidroalcohòlica. També s'ha de disposar de paper d'un sol ús i un paperera amb pedal i tapa.

Abans d'entrar en el lloc de treball, i a la sortida, s'aconsella que el personal sigui sotmès a un control previ sanitari, consistent en la presa de temperatura.

Tant la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL) com la Llei de protecció de dades(LOPD), preveuen que en l'actual situació de pandèmia es pot fer aquest tipus de prova per controlar el virus i garantir la seguretat i la salut a la feina.

Es recomana fer les proves amb una sèrie de requisits:

1. La mesura de la temperatura ha d'estar inclosa dins el pla de contingència o protocol de seguretat i salut contra el SARS-CoV-2 amb la resta de mesures preventives recollides pel servei de prevenció. Hi ha un percentatge de persones contagiades asimptomàtiques que no presenta febre. Per això, cal aplicar totes les mesures de prevenció encara que hi hagi presa de temperatura.
2. S'ha de garantir la confidencialitat de les dades de salut de les persones treballadores, per això, s'ha de procurar fer les proves dins de les instal·lacions de la pròpia empresa (mai a la via pública) i evitar els llocs amb molta concurrència. Les mesures d'espaiament en els accessos i d'entrades per torns a centre de treball poden ajudar a limitar el nombre de persones que passin pel control de temperatura a una determinada hora.
3. El límit de temperatura ha de ser establert pel personal sanitari del Servei de prevenció de l'empresa i ha de quedar reflectit al Pla de contingències de l'empresa.
4. Utilització de mitjans de mesurament homologats que no provoquin contacte directe amb les persones, com ara termòmetre per infrarojos, càmera termogràfica, etc.
5. Establir, en el protocol d'actuació, com actuar si una persona supera els nivells màxims de temperatura. Aquest protocol ha de formar part del pla de contingències de l'empresa, l'han de conèixer les persones encarregades de la presa de temperatura i ser conegut per tots els treballadors i les treballadores.
6. No es poden utilitzar les dades de les temperatures per a una altra finalitat. L'Agència Espanyola de Protecció de Dades va emetre a l'abril un comunicat en relació amb la presa de temperatura per part de comerços, centres de treball i altres establiments.

En general doncs, la presa de temperatura es realitzarà mantenint les distàncies de seguretat, garantint el rigor tècnic del instrument de mesura i sense registrar les dades (complint amb la LOPD).

Si les mesures de control d'accés a les instal·lacions impacten en el temps d'entrada o sortida al centre de treball, aquest temps tindrà la consideració de temps efectiu de treball.

En cas que l'empresa tingui els accessos amb rodets de pas aquests haurien d'estudiar la possibilitat d'anul·lar-los per impedir les aglomeracions i buscar un altre tipus de control d'accés.

D'altra banda, en el control de l'accés a les instal·lacions de l'empresa hem de tenir en compte l'aforament màxim respecte a clients o altres usuaris. En tot cas s'haurà de permetre complir amb les mesures extraordinàries dictades per les autoritats sanitàries, concretament amb el requisit de distàncies de seguretat.

Quan sigui possible, es fomentarà l'habilitació de mecanismes de control d'accés en les entrades dels locals i instal·lacions per part dels usuaris, clients... Aquest control d'accés ha de garantir el compliment estricte de l'aforament màxim calculat per a aquesta situació extraordinària.

És important que l'empresa disposi d'un llistat de empreses, proveïdors i clients que puguin accedir a les instal·lacions de l'empresa coordinant les tasques preventives i minimitzant les interaccions a les que siguin necessàries.

Quan concorren treballadors i treballadores d'altres empreses, bé de manera esporàdica o puntual (una reparació o servei concret), bé de forma continuada, és imprescindible establir regles de coordinació que vagin en la línia de les recomanacions del Pla de contingències de l'empresa principal.

En canviar els aforaments i el personal que habitualment està a l'empresa s'ha de fer una revisió del pla d'emergència i d'autoprotecció de l'empresa. També les modificacions de les condicions de treball, torns, limitació del moviment dins de l'empresa i persones en teletreball o possibles afectats per la covid-19 poden alterar l'antic pla d'emergències.

A l'hora de realitzar el control de la jornada laboral, si es disposa de sistema de fitxatge d'entrades i sortides per empremta digital, es recomanable substituir per una altra sistema que no impliqui contacte físic com targetes de marcatge. En tot cas, feu servir gel hidroalcohòlic després del seu ús.

Un cop dins de les instal·lacions de l'empresa, per a desplaçar-nos a pisos superiors hem de prioritzar l'ús de les escales en front als ascensors que són zones tancades d'espai reduït on garantir la distància de seguretat no sempre és possible.

Durant l'ús de les escales o els ascensors hem de recordar que és obligatori continuar duent posada la mascareta.

Si escollim fer ús de les escales estarem fent salut i evitarem un espai confinat compartit de reduïdes dimensions. En tot cas, en pujar les escales també ho hem de fer de manera individual i respectant la distància de seguretat amb les altres persones deixant 4 esglaons de distància.

L'ús dels ascensors ha d'estar destinat a persones que necessiten una especial atenció com amb mobilitat reduïda, persones grans, transportistes amb càrregues o paqueteria...

En tot cas si hem de fer ús de l'ascensor per que no tenim cap altra alternativa ho farem de manera individual sempre que sigui possible o en cas d'haver de compartir-ho, no ocupar més d'un terç de la seva capacitat.. No hem de tocar, en la mesura que sigui possible, directament amb la mà les baranes, miralls i botons de l'elevador, és preferible, usar altres objectes, com les claus, per a prémer els botons i evitar el contacte directe.

Si hem de fer servir escales mecàniques per accedir al nostre lloc de treball (centres comercials, grans magatzems, aeroports...) hem de seguir les mateixes indicacions de higiene i no tocar les baranes ni cap element que pugui estar contaminat. Hem de fer una única filera i no avançar a les persones que tenim al davant en fer servir les escales mecàniques.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Un cop al nostre lloc de treball hem de rentar-nos bé les mans amb aigua i sabó després de fer servir l'ascensor com a mínim durant 40 segons o solucions hidroalcohòliques.

Mesures preventives a l'empresa durant la jornada laboral

Ús i tipus de mascaretes

Ja hem dit que l'ús de mascareta és un dels principals pilars en la lluita contra els contagis i que la seva utilització és obligatòria a Catalunya.

Tanmateix no totes les mascaretes són iguals.

Podem classificar-les en tres grups en funció de la seva eficàcia enfront del virus:

A) Mascaretes autofiltrants o EPIS

Les mascaretes autofiltrants són les úniques que es consideren Equips de protecció individual (EPI) tal i com els defineix la normativa de prevenció de riscos laborals (Art. 4.8 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de riscos laborals, i l'Art. 2 del RD 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat y salut relatives a la utilització d'equips de protecció individual) en ser les úniques que protegeixen el treballador de fora cap a dins en filtrar l'aire inhalat i evitant l'entrada de partícules contaminants en el nostre organisme.

Per aquest motiu les han de fer servir treballadores i treballadors en contacte o possible contacte amb persones infectades per covid-19, persones cuidadores i/o familiars de malalts, i també és recomanable el seu ús per persones vulnerables.

Les mascaretes autofiltrants es divideixen en tres categories en funció de la seva capacitat de filtració

- Les FFP1 tenen una eficàcia de filtració mínima del 78%. Serveixen per limitar la propagació si qui la porta està contagiada, però presenten una menor eficàcia per protegir qui les utilitza.
- Les FFP2 tenen un 92% d'eficàcia de filtració mínima i ofereixen protecció davant d'agents infecciosos. Depenent de si compten amb vàlvula d'exhalació o no, serviran per limitar la propagació del contagi.
- Les FFP3 ofereixen una eficàcia de filtració mínima del 98% i es fan servir en tasques amb risc d'exposició a aerosols. Un exemple és el seu ús per a determinats procediments que dur a terme, per exemple, el personal sanitari a les UCI, com ara les extubacions, intubacions, broncoscòpies, reanimacions cardiopulmonars, etc.

És important prestar especial atenció a l'etiquetatge ja que, en el cas de les mascaretes EPIS europees, a més de portar el marcat CE i la norma de referència UNE EN-149, ens indica el tipus (FFP1, FFP2 o FFP3) i si es pot reutilitzar o no (R o NR). En cas de ser reutilitzable, s'ha de netejar després de cada ús i emmagatzemar seguint les instruccions de fabricant.

Tal i com estableix el RD 773/1997, de 30 de maig, sobre Equips de protecció individual, l'equip haurà d'estar certificat en base al Reglament (UE) 2016/425 relatiu als equips de protecció individual, el que queda evidenciat pel marcat CE de conformitat.

Actualment, i de forma transitòria per l'escassetat d'EPIS, s'ha permès l'ús i la comercialització de mascaretes i equips de protecció individual que no disposen de marcatge CE, sinó que porten altres certificacions com ara N95, R95, KN95, etc., com determina la Resolució de 28 de setembre de 2020, de la Secretaria General d'Indústria i de la Petita i Mitjana Empresa, referent als equips de protecció individual en el context de la crisi sanitària ocasionada per la Covid-19, que modifica l'anterior Resolució de 23 d'abril de 2020. La moratòria aprovada per la

comercialització d'EPIS extracomunitaris sense la certificació CE finalitza el proper 31 de desembre, però en cas que l'empresa disposi d'estoc comprat abans d'aquesta data es permet el seu ús fins a esgotar les existències.

També us pot ser d'interès aquesta [nota informativa d'alerta sobre amb mascaretes il·legals](#) publicada pel Departament de Salut, on podeu trobar imatges de la mascareta afectada i/o de l'envàs en què es comercialitza, per facilitar-ne la identificació.

B) Les mascaretes quirúrgiques

Estan pensades per mantenir l'asèpsia, és a dir, per retenir les gotícules de saliva que contenen el virus si una persona està infectada, i que emet en parlar, tossir o esternudar. Aquestes màscares no són un equip de protecció individual (EPI), sinó un producte sanitari d'un sol ús que protegeix la transmissió «de dins cap a fora», és a dir, filtren l'aire exhalat i eviten la dispersió dels virus en esternudar, tossir o parlar. Per aquest motiu estan destinades a l'ús de les persones simptomàtiques o asimptomàtiques i contactes estrets, malgrat que és el tipus de mascareta més freqüent i s'ha fet extensiu el seu ús també a persones sanes.

Segons la seva eficàcia de filtració poden ser de tipus I i II. Les de tipus II poden ser també resistents a esquitxades, sang i altres líquids biològics) si són IIR. Les mascaretes quirúrgiques europees porten en el etiquetat del paquet la marca CE, la norma UNE EN-14683, i si són de tipus I o II.

Poden tenir data de caducitat, i la seva durada depèn del fabricant. Canvia-la quan estigui humida, la vegis bruta o sentis mala olor. Es recomana no fer servir aquest tipus de mascaretes durant més de quatre hores ja que la humitat que poden anar captant les fa perdre eficàcia.

C) Mascaretes higièniques

Mascaretes higièniques no es consideren producte sanitari (PS) ni tampoc equip de protecció individual (EPI), però poden ser útils per evitar la propagació de contagis a nivell comunitari per les persones sanes que no estan en contacte amb persones contagiades, ja siguin simptomàtiques o asimptomàtiques.

Hi ha especificacions tècniques per a la fabricació de mascaretes higièniques. Poden ser reutilitzables (especificació tècnica UNE 0065: 2020-2) o no reutilitzables (especificacions tècniques UNE 0064-1: 20203 i UNE 0064-2: 20204). Al mercat ja podem trobar mascaretes higièniques transparents certificades que milloren la comunicació, en permetre captar les expressions facials i emocionals dels usuaris, i en permetre al receptor llegir els llavis. Estan especialment indicades per comunicar-se amb persones sordes i amb nens.

Certament, el fet que una mascareta higiènica no disposi de cap referència a les normes UNE EN esmentades no vol dir que no protegeixi davant la covid-19, però tampoc ens dona cap garantia de que sí ho faci. Per aquest motiu sempre és recomanable optar per mascaretes certificades (ja sigui amb normes UNE o d'altres) ja que vol dir que han estat sotmeses a assaigs que garanteixen uns determinats criteris de qualitat.

També cal prestar atenció a l'etiquetatge, suposant que en porti, on podem trobar aquesta informació:

- Nom del producte: mascareta higiènica
- Talla: adults/nens
- Durada: Reutilitzable o no reutilitzable
- Instruccions: Col·locació i ús

- Composició del material: Teixit o material tèxtil
- Manteniment: En cas de ser reutilitzable, com rentar-la i nombre màxim de rentats que admet sense perdre l'eficàcia.

Instruccions per a l'ús correcte de la mascareta

La mascareta ens protegeix de contagis sempre que en fem un bon ús. La correcta col·locació dels EPI és fonamental per evitar possibles vies d'entrada del virus. També és important la seva retirada per evitar el contacte amb zones contaminades i/o la seva dispersió.

No utilitzar els EPIS de forma correcta fins i tot pot augmentar el risc de contagi. Per aquest motiu hem de tenir en compte aquestes consideracions:

- Netegeu-vos les mans abans de posar-vos la mascareta.
- Ha de cobrir la boca, el nas i la barbeta.
- Eviteu tocar la mascareta amb les mans quan es faci servir.
- No reutilitzeu mascaretes que no siguin reutilitzables perquè en perden l'eficàcia.
- Per treure-us-la, feu-ho per la part de darrere, sense tocar la part frontal.
- Llenceu-la a un cubell tancat que vagi al contenidor del rebuig, després d'haver-ne tallat les gomes, i netegeu-vos les mans.

Sobre ús de mascaretes podeu visualitzar aquests dos breus vídeos del Ministerio de Sanidad, que són molt pedagògics i podeu veure clicant [aquí](#)

- Cómo usar la mascarilla de forma segura
- Consejos para una correcta manipulación de las mascarillas

Ús de mascareta a les empreses

És el servei de prevenció qui determinarà la necessitat de portar mascareta al lloc de treball i la persona responsable d'establir de quin tipus ha de ser segons l'avaluació de riscos.

En general, i com a aclariment a l'esmentada Resolució SLT/1648/2020, el Departament de Salut ha redactat un document de FAQS (preguntes més freqüents) relatives a l'ús de mascaretes als llocs de treball que estableix que:

«Cal que les empreses garanteixin totes les mesures de protecció per a les persones treballadores. En empreses no obertes al públic, un cop la persona treballadora estigui al seu lloc de treball (assegada i/o fent una tasca que no comporti mobilitat) i amb totes les mesures necessàries, pot prescindir de la mascareta malgrat que continua sent recomanable. En canvi, serà obligatòria per a tots els desplaçaments que es facin a l'interior del centre de treball (entrades, sortides, lavabo...). També es podrà prescindir de la mascareta en aquelles feines que impliquin un gran esforç físic, independentment de si es duen a terme a l'interior o a l'exterior (per exemple, en treballs vinculats a la construcció) i sempre que es pugui garantir la seva seguretat i salut.»

Malgrat tot, recordeu que l'empresa pot ordenar les mesures de prevenció que cregui convenientes amb criteris tècnics per garantir la seguretat i salut dels treballadors i treballadores al seu càrrec, com ara l'ús obligatori de mascaretes a les seves instal·lacions. Hem de recordar també que el cost d'aquestes mesures en cap circumstància pot recaure en les persones treballadores.

Si voleu més informació sobre mascaretes podeu consultar aquests documents:

- Recomanacions sobre l'ús de protecció respiratòria davant el SARS-CoV-2
- Recomendaciones sobre el uso de mascarillas en la comunidad en el contexto del Covid-19.
- ¿Qué debes tener en cuenta al comprar una mascarilla?

Altres EPIs habituals

Guants

En determinades activitats sanitàries i sociosanitàries d'atenció a persones contagiades, en activitats de neteja de superfícies que hagin estat en contacte amb persones contagiades o en laboratoris és necessari l'ús de guants, que han de complir amb la norma UNE EN-374-5 i venir amb el pictograma de risc biològic (protecció microbiològica). En cas d'oferir també protecció davant els virus s'indica també sota del pictograma.

En la resta de casos no és aconsellable l'ús de guants per evitar contagis, a menys que el servei de prevenció hagi establert el contrari. En determinats llocs de treball en els que no es pressuposa una manipulació deliberada del virus, però en la que és possible l'exposició (atenció al públic, recepció de paqueteria, contacte amb diners) pot ser que el servei de prevenció o l'empresa estableixi, per precaució, guants de protecció química (UNE EN-374-1) o l'ús de guants de vinil, nitril o de làtex que no són EPIS. Sempre que s'opti per fer servir guants s'haurà de formar als treballadors i treballadores en el seu ús i retirada segures.

En la resta de casos, una bona higiene de mans és més eficaç que l'ús de guants en aquests casos per dos motius:

- La retirada dels guants de forma segura es un procediment de certa complexitat que requereix de pràctica i coneixement. En cas de no seguir aquest procediment és fàcil contaminar-se en retirar-los.
- L'ús de guants genera una gran quantitat de residus que després cal gestionar de forma adequada, el que no sempre es fa. Siguem respectuosos amb el medi ambient.

Pantalla facial

En els darrers mesos també ha proliferat l'ús de pantalles facials, però hem de dir que moltes vegades no es fan servir de forma adequada. Les pantalles facials ofereixen protecció de cara i ulls contra projeccions de gotes i esquitxades, però no són equips de protecció respiratòria, per tant, s'han d'utilitzar com a complement de la mascareta, però no com a substitut. En no quedar ajustada a la cara permet tant que qui la porta es contagi, com propagar el virus per aerosols si qui el té és el portador de la pantalla.

També hem de dir que moltes de les pantalles facials que es comercialitzen no són EPIS ja que no disposen de cap tipus de certificació. Per tal d'assegurar-nos que siguin EPIS ha de venir marcada amb la norma UNE EN-166 (protecció individual dels ulls), que és la mateixa que podem trobar a les ulleres de muntura integral que es fan servir per evitar esquitxades als ulls en barrejar productes químics i de neteja.

Les pantalles més eficients són les que es prolonguen per sota del mentó, i fins a les orelles i que no tenen un espai entre el front i la pantalla que pugui permetre l'entrada d'aerosols.

Les pantalles facials es poden rentar i desinfectar, i poden reutilitzar-se sempre d'acord amb les

instruccions del fabricant.

Les persones que porten pantalla facial s'han de rentar les mans abans i després de treure'ns-la, i evitar tocar-nos els ulls, el nas i la boca en fer-ho.

Si voleu més informació podeu consultar [Preguntes més freqüents en relació amb l'ús de pantalles facials](#).

Per més informació sobre EPIS en general i covid-19:

[Procedimiento de actuación para los Servicios de Prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2](#) (pàgs. 26-36).

Neteja i desinfecció

Primer de tot, cal que diferenciem entre ambdós conceptes. La neteja permet eliminar la brutícia i la matèria orgànica de les superfícies, mentre que la desinfecció, en canvi, destrueix o inactiva els microorganismes. La desinfecció sempre ha d'anar precedida d'una neteja correcta, per tal d'eliminar la brutícia i la matèria orgànica que pot interferir en els desinfectants.

Per la neteja es pot fer servir aigua i sabó, o els detergents habituals, sempre seguint les instruccions de les etiquetes dels productes.

Per a la desinfecció podem aplicar un agent viricida, que és un producte que elimina els virus d'una superfície. En el mercat podem trobar diversos productes desinfectants viricides ja preparats amb la concentració ideal segons l'ús que els hi donem, us adjuntem aquí el llistat de [productes viricides autoritzats pel Ministerio de Sanidad](#).

Excepcionalment, i mentre duri la pandèmia, està permès que el personal de les empreses de neteja facin ús de desinfectants d'ús professional, aplicats mitjançant baieta o polvorització tipus sprai, sense necessitat d'estar inscrites en el Registre oficial d'establiments i serveis biocides. Aquí podeu trobar l'enllaç a la [Nota sobre la utilización de desinfectantes de uso profesional por las empresas de limpieza](#) publicada pel Ministerio de Sanidad el 10 de juliol.

La desinfecció amb lleixiu, malgrat no està inclòs en registre de productes biocides, també és efectiva aplicant-la a una concentració del 0,1% (99 parts d'aigua i 1 de lleixiu) durant un minut, però perd la seva efectivitat si hi ha una gran quantitat de brutícia o de matèria orgànica. També està demostrat que els coronavirus es poden inactivar amb etanol al 62-71% o amb peròxid d'hidrogen (aigua oxigenada) al 0,5% aplicant-lo durant un mínim d'un minut.

Tot seguit, apuntem algunes mesures a nivell d'organització per la neteja i la desinfecció dels llocs de treball i de les instal·lacions,

- Es recomana disposar d'un pla de neteja i desinfecció adaptat a cada centre de treball en funció dels diferents espais i la seva ocupació i concurrència. L'article 7.1.a) del [Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19](#) estableix l'obligació d'"adoptar mesures de ventilació, neteja i desinfecció adequades a les característiques i la intensitat d'ús dels centres de treball, d'acord amb els protocols que s'estableixin en cada cas".
- És recomanable, per tant, especificar per escrit en aquest pla les instruccions de treball especificant zones, llocs de treball, superfícies on incidir, freqüència, registres i persones responsables dels controls de comprovació de les mesures, etc. També és important

especificar el procediment a seguir pels llocs de treball on hi hagi evidència d'un cas confirmat, contacte estret o un possible positiu.

- Cal netejar i desinfectar més d'una vegada al dia en espais comuns que son utilitzats successivament per persones/grups diferents amb més freqüència, com ara vestidors, lavabos, dutxes, sales de reunions, menjadors amb diferents torns, zones d'elevada freqüència de pas i recepció.
- Es recomana també disposar d'un registre dels serveis de neteja i desinfecció on hi consti el responsable de la neteja, la data, l'hora i les incidències i el producte utilitzat.
- Prestar especial atenció a superfícies que es toquin amb les mans, com ara manetes de portes, baranes, pulsadors, teclats, taules, mostradors, telèfons, eines, etc.
- Disposar de les fitxes tècniques i de seguretat dels productes químics utilitzats que els proveïdors han de proporcionar a l'empresa. Les dues proporcionen informació valuosa a efectes de prevenció, però mentre que la fitxa tècnica és una presentació comercial del producte, la fitxa de seguretat i s'ha elaborat seguint la normativa europea REACH i és la que disposa d'informació detallada a efectes preventius.
- Utilitzar correctament, seguint les indicacions de les fitxes de seguretat i les etiquetes, i adoptant les mesures i proteccions recomanades. Cal tenir en compte que l'excés i la barreja de productes pot provocar intoxicacions.
- És recomanable disposar d'un registre dels productes utilitzats amb les dades de compra.
- Formació i informació del personal de neteja en els riscos del seu lloc de treball i les mesures preventives. En cas de ser d'una empresa subcontractada es demanarà l'acreditació d'aquesta formació i informació.
- El personal de neteja ha de disposar dels equips de protecció individual adients als productes utilitzats. Cal portar també un registre dels EPIS facilitats al personal de neteja.
- Per implementar el pla cal traslladar les instruccions de treball a tot el personal de neteja, demanar mantenir reunions periòdiques amb els supervisors, i comprovar que la neteja es realitza segons les instruccions donades.
- Es recomanable comunicar a tots els treballadors i treballadores la necessitat de mantenir les taules i els llocs de treball ben recollits i en ordre, per tal de facilitar les feines de neteja.
- S'ha comprovat l'excreció fecal del virus per part de les persones contagiades. Per aquest motiu es recomana baixar les tapes dels vàters en tirar de la cadena ja que es podrien generar gotetes i aerosols que podrien ser inhalats, entrar en contacte amb els ulls i les mucoses, o contaminar altres superfícies. Per això mateix es recomana també mantenir una especial cura en la neteja i el manteniment dels lavabos.
- Hem de tenir en compte que pot haver personal sensibilitzat davant d'algun producte o productes de neteja. En aquests casos haurem de substituir aquests productes per altres que siguin ben tolerats per tothom.
- Preferiblement es farà la neteja fora de l'horari de treball.

Altres tractaments per desinfectar

L'ús de l'ozó com a tractament de desinfecció de l'aire i de superfícies enfront de la Covid-19 està desaconsellat ja que en l'actualitat es desconeixen les dosis necessàries per garantir la seva eficàcia com a viricida, així com els efectes que podrien produir aquestes dosis sobre les persones. Per aquest motiu aquesta substància es troba en l'actualitat en revisió pels organismes europeus competents per al seu ús com a desinfectant ambiental. En cas d'aplicar-se per la desinfecció de determinats espais, equips o instal·lacions, s'haurà de tenir la precaució de:

- No aplicar-lo en presència de persones.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

- Ventilar de forma adequada després de l'aplicació i abans de començar a treballar i/o obrir el servei al públic.
- Els aplicadors disposaran dels EPIS i la formació adequada.
- Considerar la seva inflamabilitat i reactivitat amb d'altres productes químics.
- L'avaluació de riscos considerarà l'exposició a l'ozó segons els valors límits d'exposició professional per agents químics a Espanya (2019), on consten uns valors límit ambientals d'exposició diària en funció de la càrrega de treball i en el cas d'exposició inferior o igual a 2 hores.

N° CE	N° CAS	AGENTE QUÍMICO (año de incorporación o de actualización)	VALORES LÍMITE		NOTAS	INDICACIONES DE PELIGRO (H)	
			VLA-ED® ppm	mg/m³			VLA-EC® ppm
215-168-2	1309-37-1	Óxido de hierro(III) (polvo y humos), como Fe	5				
215-171-9	1309-48-4	Óxido de magnesio (humos y polvo)	10				
244-654-7	21908-53-2	Óxido de mercurio II, como Hg (2012)	0,02		Hg,r, VLI,VLB®	330-310-300 373-400-410	
205-502-5	141-79-7	Óxido de mesitilo	15	61	25	102	226-332-312-302
200-879-2	75-56-9	Óxido de propileno (2011)	2	4,8			C1B,M1B,r 224-350-340-332 312-302-319-335 315
233-069-2	10028-15-6	Ozono: Trabajo pesado	0,05	0,1			
		Ozono: Trabajo moderado	0,08	0,16			
		Ozono: Trabajo ligero	0,1	0,2			
		Ozono: Trabajo pesado, moderado o ligero (≤ 2 horas)	0,2	0,4			
225-141-7	4685-14-7	Paracuat: Fracción inhalable		0,5			
		Paracuat: Fracción respirable		0,1		d	
217-615-7	1910-42-5	Paracuat dicloruro		0,1		via dérmica	330-311-301 372-319-335 315-400-410

Pel que fa al tractament amb llum UV per desinfecció d'espais hem de dir que, malgrat la llum UV sí té propietats germicides i s'utilitza per funcions molt concretes (indústria alimentària, laboratoris), no s'inclou en els protocols específics de neteja de superfícies i/o espais de treball ja que els estudis que s'han fet en coronavirus previs a l'aparició del SARS-CoV-2 no eren concloents i presentaven diferents respostes en funció del nivell d'ona utilitzat i el tipus de superfície. Els nivells d'ona més efectius eren els més perjudicials per les persones, per aquest motiu tampoc són aplicables sobre persones, i sobre superfícies rugoses la llum UV té una escassa penetració i efectivitat.

Si voleu més informació sobre aquest tema també podeu consultar

- FAQS sobre neteja i desinfecció d'espais en relació al SARS-CoV-2, elaborat pel Institut català de seguretat i salut en el treball (ICSST).
- Protocol d'higiene del lloc de treball, del Col·legi de Metges de Barcelona.
- Neteja i desinfecció de les superfícies de l'entorn immediat en el marc de la Covid-19, elaborat per l'OMS.

Recomanacions per l'ús de zones comunes

Les zones de l'empresa d'ús comú com accessos, passadissos, ascensors, vestidors, lavabos, zones de descans, menjador, etc., requereixen atenció especial pel seu ús col·lectiu, per la facilitat d'entrar en contacte amb superfícies i objectes contaminats i pel contacte directe entre persones en espais que sovint són massa reduïts.

Per aquest motiu tot seguit apuntem alguns aspectes que són comuns en aquests espais i que s'han de tenir en compte per evitar que es converteixin en focus de transmissió del virus.

- Establir mesures per evitar l'aglomeració de personal i garantir les distàncies de seguretat com ara, zones d'entrada i sortida diferenciades. També es pot distribuir temporalment les entrades

i fer un ús esglaonat dels espais per evitar aglomeracions i contagis en hores punta: establir diversos torns, flexibilitzar els horaris, i fer donar les degudes instruccions per fer un ús esglaonat dels espais amb la finalitat d'evitar aglomeracions i possibles contagis.

- Protocols per garantir i reforçar la ventilació, neteja i desinfecció, d'aquests espais d'accés i d'ús compartit amb la finalitat de renovar l'aire, que és un dels mitjans de difusió del virus.
- Evitar els contagis per contacte amb superfícies dels accessos que puguin estar contaminades, com per exemple, no utilitzar sistemes de fitxatge que impliquin el sistema dactilar, facilitar l'accés als espais deixant portes obertes per no obrir amb la maneta entre d'altres

Pel que fa a l'ús d'ascensors, tal com ja s'ha dit al capítol Accés al treball s'ha de fomentar l'ús de les escales entre els treballadors i les treballadores i prioritzar l'ús de l'ascensor a persones amb problemes de mobilitat, persones grans, gent amb càrregues o paqueteria. És recomanable l'ús individual de l'ascensor, tota manera, cal establir un aforament màxim (no més d'1/3 de la seva màxima capacitat) per mantenir la distància de seguretat si se'n fa un ús compartit, així com senyalitzar a terra la ubicació dels ocupants. L'empresa haurà de vetllar, en la mesura del possible, per un ús respectuós amb l'aforament i l'ús de mascareta per part dels usuaris.

Lavabos i sanitaris

L'empresa ha de reforçar la neteja i desinfecció dels lavabos i sanitaris i dotar-los amb dispensadors de gel, paper d'un sol ús i d'ús individual per eixugar-se les mans (no tovalloles), i papereres amb tapa d'accionament amb pedal. Es revisarà amb freqüència el funcionament i la neteja de sanitaris, aixetes, manetes de les portes, i dutxes si n'hi ha. En aquelles empreses on sigui possible, es destinaran lavabos i sanitaris d'ús exclusiu per personal extern.

Vestidors

Si disposem de vestidors, l'empresa ha de preveure llocs separats on deixar la roba de treball i la del carrer, a més d'ajustar també l'aforament màxim per poder respectar la distància de seguretat. En aquestes estances s'ha de garantir una neteja adequada de totes les instal·lacions (sobretot de les dutxes), mobiliari i armariets, en cada torn d'ús i incloent aquests aspectes en el pla de neteja i desinfecció i establint un registre.

Zones de descans i menjadors

A les zones de descans i menjadors hem de reduir l'aforament màxim per tal de mantenir la distància de seguretat de metre i mig. Amb aquesta finalitat podem distribuir l'espai retirant cadires sobrants i/o amb mampares de separació. També haurem de reforçar la neteja de superfícies, mobiliari, màquines de vending, etc. Es recomana eliminar l'ús compartit d'utilitatge i coberts, així com cafeteres i fonts d'aigua.

Sales de reunions

L'ús de les sales de reunions també cal regular-lo mitjançant un protocol, establint la necessitat de reserva prèvia, i un registre pel seu ús. S'ajustarà també el seu aforament i es limitarà el nombre de participants, preveient equips informàtics i suport per si s'ha de fer reunió telemàtica. La sala es ventilarà quinze minuts abans i si és possible es farà amb la porta i les finestres obertes. Els assistents es distribuïran mantenint la distància de seguretat i fent ús de mascareta tota l'estona. Una vegada finalitzada la reunió es netejarà i desinfectaran les superfícies i mobiliari utilitzat, es deixarà la sala ventilant i la porta tancada amb clau per evitar un ús no previst.

Elements de treball d'ús comú

En el cas de les eines de treball comuns com màquines-eines, eines manuals, fotocopiadores, les destructores de documents, els ordinadors i teclats d'ús compartit, màquines de vending, etc,

- Hem de rentar-nos sempre les mans amb aigua i sabó o amb solució hidroalcohòlica abans i després del seu ús.
- L'empresa ha de facilitar gel hidroalcohòlic en els punts on estiguin ubicats aquests aparells.
- Senyalitzar el terra i posar cartells per mantenir la distància de seguretat si hi ha cua pel seu ús.
- Incloure en el pla de neteja el sanejament i la higienització freqüent d'aquests aparells, amb especial atenció a botoneres, polsadors, pantalles digitals, safates de reposició, calaixos de dispensació, i altres punts de contacte directe amb les mans dels usuaris.
- S'informarà per escrit als serveis de manteniment de fotocopiadores, destructores, equips informàtics, reposadors, el compliment de les normes de l'empresa per accedir a les instal·lacions, i hauran d'aportar també per escrit les mesures que adoptaran per la prevenció de contagis.

Per més informació sobre mesures de prevenció per màquines de vending podeu consultar la Guía de buenas prácticas y protocolo de medidas preventivas de la Asociación Nacional Española de Distribuidores Automáticos (ANEDA), que us pot ser molt útil per establir mesures de coordinació empresarial amb les empreses de vending i els reposadors.

Neteja de la roba de treball

Aquells llocs de treball que, per la seva avaluació de riscos, tinguin reconegut el risc d'exposició a agents biològics a causa d'una manipulació deliberada dels agents biològics derivada o inherent a la mateixa activitat (bàsicament el sector sanitari i sociosanitari), els és d'aplicació el RD 664/1997, de 12 de mayo, sobre la protección de los trabajadores contra los riesgos relacionados con la exposición a agentes biológicos durante el trabajo. Recordem que, com hem vist al primer capítol Què és la covid-19, la Comissió europea ha inclòs el SARS-CoV-2 dins del grup 3 de la Directiva d'agents biològics i ha donat fins al dia 24 de novembre com a termini màxim perquè els estats europeus traslladin aquesta Directiva a les seves normes nacionals, que en el nostre cas és el RD 664/1997.

Tal com disposa aquest RD en el seu article 7.4, l'empresari és el responsable de la neteja, descontaminació i de la destrucció de la roba de treball i dels equips de protecció individual sempre que existeixi un risc biològic reconegut per l'avaluació (però no en els altres casos), "quedant rigorosament prohibit" que els treballadors i les treballadores se'ls emportin a casa per rentar-los.

A més, en el punt següent del mateix article (7.5) es recorda que el cost de les mesures preventives establertes en aquest RD no pot recaure sobre els treballadors i les treballadores.

En cas de contractar aquests serveis de neteja i desinfecció, s'haurà de fer amb empreses autoritzades per fer aquestes funcions, i també per esterilitzar si fes falta (per exemple, roba i instrumental de quiròfan).

A més caldrà assegurar que la roba i els equips s'enviïn a les empreses de neteja contractades en recipients tancats i etiquetats amb les advertències necessàries i el senyal de risc biològic (Annex III, RD 664/1997) amb la finalitat que el seu contingut quedi perfectament identificat i es pugui gestionar de forma correcta per part de les empreses que intervinguin en el procés de descontaminació o neteja (transportista, bugaderia, etc.), això com possibilitar que els treballadors i les treballadores d'aquestes empreses puguin manipular-los en condicions de seguretat.

La roba de treball s'haurà d'enrotllar amb suavitat, sense espolsar-la, i deixar-la als recipients que disposarà l'empresa en els punts de recollida en els vestidors.

En cas que l'empresa disposi d'una secció de bugaderia pròpia i s'hagin de portar allà, o en qualsevol altre punt de recollida es posaran en una bossa de plàstic per traslladar-les. S'ha de rentar amb un cicle d'aigua calenta (60-90 ° C) amb un detergent de rentadora normal.

Si no pot utilitzar-se un cicle d'aigua calenta a causa de les característiques del material, s'han d'afegir al cicle de rentat lleixiu o altres productes de neteja destinats a la desinfecció.

Per si és del vostre interès, us adjuntem aquesta sentència sobre roba de treball i risc de contagi per SARS-CoV-2, Auto núm. 16/2020 de JS núm. 1 de Segovia, de 4 de mayo.

Ús de vehicles compartits

Els vehicles d'empresa també poden ser una font de contagi, així que cal extremar les mesures de neteja i desinfecció i incloure les instruccions pertinents en el protocol de neteja i desinfecció.

Com és evident, els riscos poden variar segons les característiques dels vehicles, que poden ser de tipus molt diferents (turismes, furgonetes, camions, motocicletes, carretons elevadors, transpalets, etc.).

Les condicions d'utilització també són molt variables i també suposen nivells de risc molt diferents segons si el vehicle el fa servir sempre el mateix conductor, si el seu ús s'alterna entre diferents conductors (sigui en un mateix torn o a torns diferents), si el conductor ha d'anar sol o acompanyat, si és un trajecte curt o de llarg recorregut, etc.

Sempre que sigui possible es recomana l'ús individualitzat dels vehicles, assignant el seu ús a un determinat conductor y evitant que un mateix vehicle sigui emprat per diferents conductors. Quan això no sigui possible i s'hagi de fer un ús compartit dels vehicles, es tindrà especial cura de la neteja i desinfecció del vehicle en cada canvi de conductor i abans o després de cada torn, així com quan el conductor hagi d'anar acompanyat d'altres passatgers.

En cas de compartir vehicles, hem de fer una neteja similar a què es fa quan es fa una neteja a fons de l'interior del vehicle i que ja hem vist a la part de mobilitat amb vehicles privats, reforçant en tot cas la desinfecció dels llocs on ha pogut tossir o respirar una persona potencialment contagiada, així com totes les superfícies que hagin entrat en contacte amb l'anterior conductor com ara volant, palanca de canvi de marxa, fre de mà, contacte, polsadors i palanques del panell de control (llums, intermitents, finestres, aire condicionat, equip de so, eixugaparabrises, etc).

No ens hem d'oblidar tampoc d'altres punts freqüents de contacte amb les mans com, manetes de portes, reguladors, cinturó de seguretat, seients, quadre de comandament, mirall, agafador de les portes, reposabraços etc.

Primer heu de fer una neteja per eliminar la brutícia i facilitar l'acció posterior del desinfectant. Amb aquesta finalitat l'empresa ha de proporcionar per cada vehicle productes de neteja i de desinfecció autoritzats d'acció viricida, així com tovallolletes d'un sol ús, mocadors de paper, bosses d'escombraries, un recipient on dipositar les deixalles i gel hidroalcohòlic. L'ús dels productes s'ha de realitzar sempre amb les condicions de seguretat establertes i les instruccions d'ús dels productes.

Tant el conductor com els possibles passatgers hem de seguir les mesures d'higiene de mans i d'higiene respiratòria que hem vist a la part de mesures individuals d'aquesta guia. Com és evident, haurem de rentar-nos les mans després de finalitzar la neteja i desinfecció.

Altres mesures que no hem d'oblidar quan fem ús d'un vehicle compartit és ventilar i mantenir les finestretes baixades tot el que es pugui, si anem acompanyats, seure de forma que mantinguem la distància màxima possible.

L'ús de la mascareta és obligatori si al vehicle hi va més d'una persona, llevat que convisquin a la mateixa casa. Recordem també de portar sempre aigua per beure al vehicle, imprescindible si estan tancats els bars i serveis de restauració.

Recollida de paquets, correspondència i mercaderies

Com ja hem vist al capítol 1, un estudi realitzat ha demostrat la permanència del SARS-CoV-2 a diverses superfícies com coure (4 hores), cartró (24 hores), acer inoxidable (48 hores) i plàstic (72 hores). Per aquest motiu, malgrat que diverses organitzacions consideren poc probable el contagi a través de superfícies que no pertanyin a l'entorn immediat d'un pacient simptomàtic perquè la càrrega viral és insuficient per a contagiar, no hem de descartar la possibilitat que la recepció de paqueteria i mercaderies puguin ser un focus de contagi i de transmissió del virus, especialment quan els enviaments tenen un origen proper i ha transcorregut poc temps.

En primer lloc cal procurar substituir, sempre que sigui possible, l'enviament o la recepció de documents impresos per correu postal mitjançant correu electrònic, aplicacions informàtiques, realització de tràmits en línia, signatura electrònica, substitució de subscripcions a llibres, diaris i revistes en paper pel seu format digital, facturació electrònica, escanejat de documents en paper, etc. La substitució del paper pel seu format digital ara, a més de ser més sostenible i respectuós amb el medi ambient, també és més segur per evitar els contagis.

Si hem de signar un aparell electrònic, hem de rentar-nos les mans abans i després per evitar contagis.

A més de procurar limitar el volum de paquets que rebem, també podem adoptar mesures per la recepció, enviament i manipulació de correu i paqueteria postal:

- S'eliminarà o es reduirà al mínim la presència de personal aliè a l'empresa i es centralitzarà la rebuda de paquets a la recepció de l'edifici o, si és possible, en un espai fàcilment accessible des de l'exterior i que no interfereixi amb l'entrada i sortida de treballadors i treballadores, clients o usuaris.
- Procurar que el nombre de persones que entrin en contacte amb els enviaments, des que arriba al centre fins que el rep el destinatari final o d'ençà que el realitzem nosaltres fins que surt sigui el menys possible.
- Establir punts per la neteja i desinfecció de mans en les zones on es produeixi la recepció i manipulació de paqueteria i correu.
- El personal en contacte amb enviaments i manipulació de correu o paqueteria es rentarà les mans abans i després de manipular correspondència i paquets, evitant tocar-se els ulls, el nas o la boca. En cas que el volum de correspondència sigui elevat, es considerarà per part del servei de prevenció la possibilitat de l'ús de guants de protecció. En aquest cas es prendran mesures també per la seva correcta eliminació.
- Les zones destinades a emmagatzemar el correu i la paqueteria (mobles, casellers, valisa, etc.) es netejaran i desinfectaran abans i després de la seva utilització, igual que aquells altres elements que s'utilitzin per al seu transport (carros, contenidors, valisa, etc.).
- El intercanvi de correu o paqueteria es podrà realitzar a través de les obertures de les mampares habilitades. En acabar la transacció s'haurà de desinfectar la superfície d'intercanvi (terra, taula, safata, caseller, etc.).
- Es pot valorar la possibilitat de desinfectar el material rebut si el seu embolcall ho permet.

- En cas que no hi hagi necessitat de fer servir el material rebut en els pròxims dies, es pot obrir per comprovar el seu contingut i emmagatzemar-lo en un lloc ben ventilat i d'accés restringit per esperar 3 o 4 dies, que és el temps màxim que es creu que pot sobreviure el virus a les superfícies.

Recomanacions de ventilació i climatització

La ventilació és una de les mesures principals per evitar el contagi del virus de la covid-19. Una bona ventilació permet garantir la bona qualitat de l'aire que respirem. Per aquest motiu, en aquells espais tancats on no es disposi de ventilació forçada, es recomana obrir finestres si més no durant 15 minuts en entrar, i si és possible fer-ho també durant la jornada.

El criteri actual de l'OMS és que en ambients no sanitaris no hi ha risc de propagació pels sistemes de ventilació i aire condicionat, ja que les gotetes (de més de cinc micres) que emet una persona contagiada en tossir, esternudar o parlar tenen un abast força limitat.

Com hem vist en el primer capítol Què és la covid-19, actualment hi ha debat en la comunitat científica sobre la possible transmissió del virus de la covid per aerosols. Els aerosols es defineixen com a suspensió de petites partícules líquides o sòlides en un gas i són micropartícules capaces de quedar-se en suspensió en l'aire durant segons o minuts en espais tancats i mal ventilats.

Hi ha evidència que alguns procediments mèdics generen aerosols que poden romandre suspesos a l'aire durant períodes més llargs. Quan es realitza aquest tipus de procediments en persones infectades amb covid-19 en establiments de salut, és possible que els aerosols que es generen continguin el virus que causa la covid-19. Tota manera, caldrà estar atents als avenços i estudis científics sobre aquest tema ja que actualment hi ha moltes veus discordants amb el punt de vista de l'OMS. En aquest cas, el correcte funcionament i manteniment de les instal·lacions de climatització i la ventilació tindria un paper molt més important en la prevenció dels contagis.

També és necessari aclarir que, suposant que sigui cert que el virus es pugui transmetre per l'aire condicionat, mai podria reproduir-se en el interior de la instal·lació. Per reproduir-se necessita envair cèl·lules humanes i, com és evident, suposant que el virus pogués traspasar els filtres de la instal·lació (els filtres HEPA poden retenir partícules de fins a 3 micres, i per tant retindrien les gotetes de saliva), no trobaria l'hoste adequat.

Tot seguit us oferim algunes recomanacions fetes per associacions professionals del sector, aplicables quan es disposa d'una instal·lació de ventilació centralitzada, o aire condicionat. La majoria d'aquestes recomanacions les podeu trobar a l'informe Recomanacions d'operació i manteniment dels sistemes de climatització i ventilació d'edificis i locals per la prevenció de la propagació del SARS-COV-2 que ha estat coordinat el Ministeri de Sanitat.

- Cal garantir una ventilació adequada dels espais i dels llocs de treball, si és possible, de manera natural. Obrir finestres permet renovar l'aire, i es pot aplicar abans o al inici, després, i potser fins i tot durant la jornada. En determinats casos, quan el sistema d'aire condicionat garanteix una alta renovació de l'aire, podria no ser necessària; però com a norma general es pot reforçar la ventilació mecànica amb ventilació natural i així aconseguim una major renovació.
- Si el sistema d'aire condicionat garanteix la renovació de l'aire, és a dir que no sigui només un sistema de climatització que permeti només modificar la temperatura, cal augmentar el temps de funcionament per assegurar una correcta ventilació. Es recomana encendre'l al caudal nominal al menys dues hores abans de l'entrada del personal, i apagar-lo dues hores després de la sortida, per assegurar la ventilació mecànica. Si el sistema disposa de reguladors de

qualitat de l'aire, per exemple sondes de CO₂, es recomana apagar-les i treballar a caudal màxim si més no durant les hores d'ocupació.

- La renovació de l'aire és el paràmetre més important. Si és possible, es recomana un mínim de 12,5 litres per segon (l/s) i ocupant, què és el valor que el Reglament d'instal·lacions tèrmiques a edificis (RITE) atribueix a un aire de bona qualitat. Per assegurar aquest valor mínim es pot treballar en dues direccions, augmentar la ventilació o disminuir la ocupació dels espais.
- També seria recomanable no apagar l'aire mai, deixant-lo encès a una menor potencia, fora de l'horari laboral i fins i tot en dies festius, per evitar el dipòsit de partícules en suspensió als conductes.
- Convé evitar o reduir la recirculació de l'aire, revisar que les descàrregues de les extraccions estiguin separades de les captacions i que els recuperadors de calor no tinguin fugues que puguin contaminar el subministrament d'aire exterior.
- Ni la temperatura, ni la humitat són variables que influeixin en la propagació del virus ja que per ser efectives els aparells haurien de treballar a temperatures extremes pel cos humà, per tant no cal canviar els valors habituals.
- Si el sistema ho permet, es recomanen filtres HEPA d'alta eficiència. Si el local presenta dificultats per obtenir una ventilació satisfactòria, pot ser aconsellable l'ús d'equips portàtils equipats amb filtres HEPA ubicats en els espais a tractar (per ocupació, per atenció al públic, per mala qualitat de l'aire, etc).
- Les neteges de conductes i canvis de filtres previstes a les normes i instruccions del fabricant en general són suficients, si bé en funció de les hores d'ús, el tipus d'usuaris i l'ocupació de l'espai pot ser convenient augmentar la freqüència de neteja amb productes desinfectants per les reixetes de captació i els filtres. Les mesures de protecció per aquestes tasques seran les habituals, incloent l'ús de protecció respiratòria i guants.
- Es recomana mantenir l'extracció dels lavabos en funcionament constant i no depenent d'altres elements d'activació (per exemple de l'interruptor de la llum) ja que s'ha comprovat l'excreció fecal del virus per part de les persones contagiades.
- En cas de no haver-hi extracció mecànica s'hauria de valorar la possibilitat d'obrir finestres, però descartant abans la possible creació de fluxos inversos de corrent que puguin traspasar l'aire dels lavabos a la resta de l'edifici.
- Davant d'un cas positiu de covid-19, es recomana que l'espai on estava ubicat el seu lloc de treball sigui ventilat si més no durant quatre hores. La ventilació ha de començar al menys dues hores abans de les feines de desinfecció. Dins del protocol de neteja i desinfecció de l'espai es recomana incloure les reixetes d'impulsió i de retornament de l'aire; l'extracció, neteja i desinfecció del filtre de la unitat interior (fancoil, split), (si n'hi ha); i la neteja i desinfecció de la unitat interior (si n'hi ha), polvoritzant una solució desinfectant.

En tot cas, s'ha de tenir en consideració la normativa aplicable següent que regula els aspectes generals de la ventilació als llocs i centres de treball,

- L'Annex III del Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut als llocs de treball.
- El Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions tèrmiques als edificis (RITE) i les seves modificacions.

Per a més informació, també podeu consultar aquests documents,

- Preguntes i respostes sobre el SARS-CoV-2 i el treball (pags. 17 i 18).
- L'aire condicionat i la covid-19: consideracions de salut pública.
- Recomanacions sobre l'ús d'instal·lacions de climatització a edificis (Infografia).

Mesures preventives a l'empresa al final de la jornada laboral

Com hem dit anteriorment, les empreses han de prendre les mesures necessàries per a evitar el contagi de la covid-19 en els centres de treball abans, durant i després de la jornada laboral. Els treballadors i treballadores com a ciutadans també hem de col·laborar per a reduir el contagi i l'expansió de la covid-19, tant a la nostra vida professional com a la nostra vida particular. És per això, que en aquesta guia de covid-19 en el treball oferim mesures de prevenció per evitar la covid-19 no només en les instal·lacions de l'empresa i en el desplaçament, sinó també en l'àmbit personal dels treballadors i treballadores.

Mesures de prevenció en sortir de l'empresa

Tot el personal que pugui estar exposat al virus de la covid-19, principalment personal sanitari o sociosanitari, poden dutxar-se al final de la seva jornada laboral, dins de l'horari de la seva jornada. L'article 7 del Real Decret 664/1997, d'Agents biològics recull l'obligatorietat de disposar de 10 minuts de la jornada per procedir a la neteja personal sempre abans de menjar i abans d'abandonar el treball. Aquesta mesura, aplicable sempre que hi hagi exposició a qualsevol risc biològic i no només pel SARS-CoV-2, ja hauria de formar part de la rutina del personal sanitari i sociosanitari.

Per la resta de personal on es considera per l'avaluació de riscos que no hi ha exposició laboral a la covid-19, és recomanable almenys netejar-se abans de sortir de la feina (rentat de mans, avantbraços, cara i altres zones de contacte amb aigua i sabó....)

Per als treballadors i treballadores que fan ús dels vestidors, hem de recordar que també a la sortida s'han d'organitzar els torns amb la fi d'evitar aglomeracions, mantenir la distància de seguretat, i extremar la neteja i desinfecció de les zones comunes i netejar i desinfectar la dutxa després de cada ús.

Durant el trajecte durant la sortida de la feina i el desplaçament a casa, s'han de mantenir les mateixes mesures necessàries recollides al apartat mobilitat per anar a la feina.

Mesures de prevenció en arribar a casa

- Hem de deixar a l'entrada les sabates, la bossa, les claus, el casc, la cartera o altres elements que no necessitem a dins de casa. Cal netejar i desinfectar les rodes de bicicletes, patinets, cotxes abans de entrar-los a casa, o deixar-los també a l'entrada.
- Hem de rentar-nos les mans amb aigua i sabó o utilitzar un gel hidroalcohòlic abans de tocar cap superfície, objecte, mascota o persona de la llar. S'ha de prioritzar l'aigua i el sabó quan es pugui, ja que el gel hidroalcohòlic reseca i pot irritar la pell. Feu ús de cremes hidratants.
- Després ens traiem la mascareta i la llencem a les escombraries amb el rebuig. Si és reutilitzable, deixeu-la a mà per si hem de tornar a sortir i no oblidar-la però, ho hem de fer en un lloc ventilat i net. No la guardeu en llocs tancats i sense ventilació ja que són lloc de cultiu d'altres patògens.
- Cal rentar les mascaretes higièniques reutilitzables cada dia.
- És important que evitem portar la roba del carrer per estar per casa. Dutxem-nos, canviem-nos de roba. La roba com jaquetes i abrics millor posar-la a ventilar al balcó, safareig, etc.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

- Si portem la roba de la feina a casa, hem de ficar-la sola a la rentadora i posar un programa de rentat en calent. No la fiquem al cistell de la roba bruta de casa, sinó millor dins una bossa tancada.
- Hem de netejar i desinfectar estris de la feina que portem a casa com ara portàtil, ratolí, etc.
- Una bona opció és netejar amb freqüència els objectes d'ús personal com ulleres, mòbils, teclats, ratolí, targetes, carteres, bosses, etc... amb els productes indicats per cada fabricant. Per exemple, és preferible netejar el mòbil amb un drap i alcohol, tenint cura que no entri líquid per les juntes. Per desinfectar, quan el material ho permeti, és millor utilitzar un drap net amb solució hidroalcohòlica. També es pot fer servir alcohol comú (concentració de 96%) diluït de la següent manera: barrejant 70 ml d'alcohol amb 30 ml d'aigua. No cal esbandir.

Les mesures de neteja i desinfecció de les llars en cas de conviure amb una persona infectada es recullen al document *Manejo en atención primaria y domiciliaria del covid-19 del Ministerio de Sanidad*.

Per a més informació:

- Dossier per a la ciutadania. Neteja i desinfecció a la llar. del departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
- Medidas higiénicas para la prevención de contagios del covid-19 del Ministerio de Sanidad.

Gestió dels residus derivats de covid-19

La gestió del residus derivats de la covid-19 es recull a l'Orden SND/271/2020, de 19 de marzo, por la que se establecen instrucciones sobre gestión de residuos en la situación de crisis sanitaria ocasionada por el covid-19. Aquesta ordre estableix les instruccions sobre gestió de residus procedents de domicilis, així com dels residus procedents d'hospitals, ambulàncies, centres de salut, laboratoris, i establiments similars en contacte amb el SARS-CoV-2 durant la crisi sanitària ocasionada per la covid-19 .

Gestió dels residus a les empreses sense casos de Covid-19

A les empreses, la separació dels residus es realitzarà tal i com es fa habitualment. Cal ser molt curosos per reduir la fracció resta generada. Les fraccions separades (paper / cartró, vidre, envasos, orgànica, si s'escau), només es dipositaran als contenidors corresponents.

Les mascaretes, els guants, les tovallolletes hidroalcohòliques i qualsevol altre residu similar han d'anar dins una bossa de plàstic perfectament tancada, com a fracció *resta* al contenidor gris. Els guants de làtex o nitril no poden anar al contenidor groc perquè poden contaminar tota la cadena de reciclatge. La fracció *resta* dels contenidors grisos van preferiblement a incineració o abocador es gestionen de forma automàtica. En cap cas es poden llençar aquests residus al vàter. Les associacions de protecció de la fauna recomanen tallar les gomes de les mascaretes abans de llançar-les al contenidor gris per que els animals s'enredin amb elles i poden ofegar-se o produir amputacions de les seves extremitats. Per exemple, hi ha gavines que accedeixen al propi abocador a la recerca d'aliment i queden enganxades.

Els envasos de gels hidroalcohòlics o altres desinfectants han d'anar a la fracció envasos, al contenidor groc.

Es recomana que les empreses posin a disposició de les persones treballadores papereres o contenidors protegits amb tapa i, si pot ser, accionats per pedal.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Hem de llençar els mocadors d'un sol ús o qualsevol deixalla d'higiene personal que emprem per a l'assecat de mans o per al compliment de "l'etiqueta respiratòria" de forma immediata a la paperera.

No s'han de deixar residus al carrer, ni tan sols dins de bosses o cubells, excepte el temps que sigui estrictament necessari pel sistema de recollida porta a porta.

L'empresa ha de seguir les indicacions i recomanacions de les autoritats o de les seves empreses gestores de residus.

Hem de rentar-nos les mans o posar-nos gel hidroalcohòlic abans i després de fer el lliurament dels residus en el sistema o contenidor que correspongui.

Gestió dels residus a les empreses amb casos de covid-19

Si un treballador o treballadora presenta símptomes compatibles amb la covid-19 mentre es troba a l'empresa, o avisa des del seu domicili que té símptomes, és necessari aïllar la paperera o contenidor on hagi dipositat els mocadors, o altres deixalles (a més de desinfectar el seu lloc i estris de treball).

Els seus residus (la seva paperera etc.) s'han de recollir sense sacsejar dins una bossa impermeable per la brossa, tancar-la i ficar-la tancada amb la resta de residus de l'empresa que van al rebuig.

Per això, la persona treballadora que reculli aquests residus ha de portar guants de protecció impermeables i mascareta de protecció.

A l'àmbit sanitari i sociosanitari, els residus en contacte amb covid-19 com guants, màscares, bates, etc., es consideraran com a residus infecciosos i es gestionaran com a tals, segons la regulació autonòmica sobre residus sanitaris, Decret 27/1999, de 9 de febrer, de la gestió dels residus sanitaris que a Catalunya gestiona l'Agència Catalana de Residus.

També, l'Agència de Residus de Catalunya estableix la gestió de residus als domicilis amb positius per Covid-19.

Impacte al medi ambient dels residus associats a la protecció front a la covid-19

És molt important tenir cura d'evitar l'abandonament d'aquests residus higiènic-sanitaris en entorns naturals.

El seu abandonament sense una gestió correcta ocasiona, principalment, dos grans problemes: el volum acumulat d'aquests residus (mascaretes, guants i envasos de gel hidroalcohòlic, principalment) al medi ambient i el temps que triguen en degradar-se.

Una mascareta higiènica triga entre 300 i 400 anys en degradar-se, afectant perillosament tot el seu entorn (flora, fauna, aigües...), i d'altra banda, segons dades facilitades per Greenpeace, només a Espanya mensualment, s'utilitzen 129.000 milions de mascaretes. Aquesta xifra implica, des de l'inici de la pandèmia, més de 1300 tones de plàstic destinades a abocadors, cremades o abandonades directament al medi ambient. A nivell mundial, s'acumulen als 8 milions de tones de residus plàstics que trobem als oceans, agreujant el problema de la introducció dels microplàstics a la cadena tròfica.

Per tant, tant per la salut de les persones com per la salut del planeta, és molt important fer un ús responsable de tots aquests residus i actuar amb responsabilitat en la seva gestió.

Instrucciones sobre gestión de residuos en la situación de crisis sanitaria

Para garantizar la protección de la salud de los trabajadores frente a la exposición al SARS-CoV-2, esta infografía recoge directrices para la gestión de residuos domésticos y residuos procedentes de hospitales, ambulancias, centros de salud, laboratorios y establecimientos similares, sin perjuicio de lo establecido en la Ley 22/2011, de residuos. Deben considerarse también las recomendaciones para la vuelta al trabajo recogidas en el documento ["Buenas prácticas en los centros de trabajo. Medidas para la prevención del contagio del COVID-19"](#)

Residuos en contacto con SARS-CoV-2

- Los generados en asistencia de persona contagiada o con síntomas compatibles con COVID-19 procedentes de domicilios, hospitales u otros establecimientos similares.
- Los generados durante las tareas de limpieza y desinfección de superficies contaminadas en cualquier lugar y actividad.

Mascarillas, guantes, ropa de protección, pañuelos desechables, etc.

Trabajadores con riesgo de exposición a residuos en contacto con SARS-CoV-2

- Personal sanitario como médicos, DUE, auxiliares, personal de ambulancias, etc. y no sanitario como celadores, etc.
- Personal de servicios auxiliares en hospitales u otros establecimientos de asistencia sanitaria (limpieza, lavandería, lencería, cocina, etc.).
- Personal de asistencia domiciliaria.
- Personal de servicios de recogida, transporte, tratamiento y eliminación de residuos (incluida la incineración).

Todos los trabajadores que presten los servicios en las actividades de gestión de residuos y aquellos trabajadores vinculados de forma estrecha con el lugar donde se generan esos residuos.

GESTIÓN EN DOMICILIO

Con positivos o en cuarentena

DENTRO HABITACIÓN

Cubo preferiblemente con tapa y pedal de apertura donde se coloca la bolsa 1.

Depositar **TODOS** los residuos del paciente, incluido material desechable utilizado por la persona afectada **SIN SEPARACIÓN** para el reciclaje.

Cerrar BOLSAS 1 e introducir en BOLSAS 2 situada a la salida de la habitación. Depositar también los guantes y materiales utilizados por el cuidador.

BOLSA 1 + **BOLSA 2** = **BOLSA 3**

EUERA HABITACIÓN

Cerrar BOLSAS 2 en la salida de la habitación. Depositar con el resto de los residuos domésticos en la BOLSAS 3 (bolsa de fracción resto).

Con agua y jabón. 40-60 segundos.

FUERA CASA

BOLSAS 3 en contenedor fracción resto (o sistema municipal correspondiente).

NUNCA: en otros contenedores ni abandono en la vía pública.

Sin positivos o cuarentena

- Separar los residuos de forma habitual.
- Utilizar guantes para su depósito en los contenedores municipales.
- Lavar las manos al regreso al domicilio.

Los guantes de látex o nitrilo empleados para otros usos no deben depositarse en el contenedor de envases ligeros (amarillo) sino en el de fracción resto.

TEN EN CUENTA QUE...

La fracción resto suele coincidir con el cubo gris, aunque debes prestar atención porque según la localidad donde vivas puede presentarse con otro color.

Descartando el contenedor de envases, de papel y de vidrio, y el de orgánico si lo hubiera, el que queda es el de FRACCIÓN RESTO.

GESTIÓN EN HOSPITALES, CENTROS DE SALUD, AMBULANCIAS Y OTROS ESTABLECIMIENTOS SIMILARES

- Residuos en contacto con SARS-CoV-2 (guantes, mascarillas, batas, etc.), se considerarán como residuos infecciosos y se gestionarán como tales según regulación de residuos sanitarios. No mezclar con material corto-punzante.
- Suministro de EPI, que sean necesarios según evaluación de riesgos (ER), a los trabajadores que intervengan en la gestión de los residuos.
- Maximizar el llenado de los contenedores.
- Cerrar y retirar a la mayor brevedad posible.
- Transporte hasta la salida por vías de uso interno y de menor tránsito y recorrido.
- Traslado de residuos, excepcionalmente por Orden SND/271/2020, sin exigir notificación previa del RD 180/2015.

MEDIDAS PROTECCIÓN E HIGIENE DE LOS TRABAJADORES

- Suministro de EPI a los trabajadores que intervengan en la gestión de residuos, que sean necesarios en función de la ER, incluidos los que realizan la recogida y trabajan en las plantas.
- Protocolos específicos para la protección de los trabajadores y la desinfección de equipos y vehículos.
- Lavado frecuente de manos con agua y jabón o solución hidroalcohólica, especialmente después de toser o estornudar o de tocar superficies potencialmente contaminadas.
- Cubrirse la nariz y boca con pañuelo desechable al toser y estornudar, desechándolo a un cubo de basura con cierre. Si no se dispone de pañuelos, emplear la parte interna del codo para no contaminar las manos.
- Seguir las recomendaciones indicadas por el Ministerio de Sanidad en el documento ["Buenas prácticas en los centros de trabajo. Medidas para la prevención del contagio del COVID-19"](#).

GESTIÓN DE RECOGIDA FRACCIÓN RESTO

- Utilizar EPI (especialmente, ropa de protección, guantes y mascarillas).
- NUNCA abrir las bolsas manualmente en instalaciones de recogida.
- Incineración preferiblemente, o a vertedero sin tratamiento previo, a decisión de las CCAA, hasta la fecha en la que toda la unidad territorial a la que la instalación presta servicio supere la fase 3.
- Los tratamientos previos a su incineración o depósito en vertedero de forma automática o manual.
- Las autoridades competentes podrán acordar que los materiales recuperados queden almacenados durante al menos 72 horas.

Este documento tiene en cuenta toda la información publicada por las autoridades competentes hasta la fecha de su elaboración.

Puede consultar más información relativa al riesgo de exposición laboral al SARS-CoV-2 en www.insst.es

powered by

Prevenció dels riscos psicosocials durant la pandèmia

La pandèmia i la nova normalitat han suposat també importants canvis sobre les condicions de vida i de treball de les persones treballadores, amb més càrrega de treball i noves demandes que afrontar.

El teletreball ha aparegut de forma sobtada per molts de nosaltres i s'ha implantat sense cap tipus de previsió ni de capacitació, incrementant l'estrès amb noves demandes laborals que s'han hagut de conciliar amb noves responsabilitats familiars derivades, de la major atenció que requerien els nostres pares i mares o els més petits a causa del confinament.

Malgrat el confinament, l'activitat ha augmentat en molts dels sectors essencials, el que ha suposat l'augment de les càrregues i la prolongació de les jornades de treball. Les treballadores i els treballadors dels centres sanitaris i sociosanitaris, els que estan en la primera línia de la pandèmia, són els qui s'han emportat la pitjor part, amb unes càrregues de treball molt altes i horaris extenuants, junt amb una gran càrrega emocional derivada de la preocupació per la seva pròpia salut i la dels seus familiars per evitar el contagi, la manca d'EPI i les difícils situacions que han tingut d'abordar en l'atenció de pacients crítics i terminals aïllats, i fins i tot dilemes ètics i morals per la presa de decisions vitals i que suposaven una gran responsabilitat. Aquestes situacions poden tornar a produir-se amb les noves onades de la pandèmia si torna a col·lapsar el sistema sanitari.

Els efectes econòmics de la pandèmia estan provocant també una gran incertesa que amenaça també l'estabilitat i genera ansietat per a molta gent. Els expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO) han proliferat principalment entre aquelles empreses d'activitats no essencials com hostaleria, restauració, comerç, activitats culturals i recreatives, etc. que han hagut de tancar durant el confinament, o després de la reobertura, o què s'estan plantejant la seva viabilitat en l'actualitat.

Impacto emocional por COVID-19

La expansión del coronavirus ha supuesto una situación de crisis global en todo el mundo.

Nuestras vidas han cambiado súbitamente y el impacto, según las circunstancias de cada persona, es diferente.

Es normal sentir intensas emociones, como miedo, tristeza, enfado y sentimientos de vulnerabilidad y falta de control.

Recuerda que lo que estas sintiendo es producto de las circunstancias que estamos viviendo.

Las emociones podrán ir variando a lo largo de los días y semanas, y en cada fase de este periodo podrán ser emociones fuertes, acordes a las circunstancias.

Aprender de la crisis que estamos viviendo y hacer frente a la situación no es fácil, pero cómo respondamos, a nivel individual y como sociedad, será determinante para superar esta etapa de la mejor manera posible.

Esto acabará y seremos más fuertes

Consulta fuentes oficiales para informarte
www.mscbs.gob.es
@sanidadgob

Estrategias que te pueden ayudar a CENTRAR tu energía en lo que TÚ puedes hacer

RECONOCE TUS EMOCIONES

- Identifica tus emociones e intenta no alimentarlas ni dejarte llevar por ellas.
- Compartirlas con personas cercanas te puede aliviar.
- La respiración y la relajación facilitará que dirijas tu atención a lo esencial.

ENFOCA TU ENERGÍA Y GENERA UNA RUTINA

Presta atención a lo que SÍ puedes hacer:

- Cumplir con las medidas del estado de alarma.
- Elaborar un horario con lo que quieras hacer cada día y tratar de mantenerlo.

CÉNTRATE EN LO QUE PUEDES HACER

- Intenta añadir a la rutina momentos de ocio y fomenta tu creatividad.
- Ayuda a los que te rodean y lo necesitan.
- Céntrate en objetivos que puedas cumplir y persevera.

CUÍDATE

- Mantén tus rutinas de higiene, alimentación y sueño.
- Intenta añadir momentos de actividad física.

DESCONECTA

- Evita la sobreexposición a la información sobre el coronavirus.
- Procura hablar de otros temas y trata de hacer cosas que te gusten y que te sirvan para cumplir tus objetivos.

MANTÉN EL CONTACTO SOCIAL

- Con amigos y familiares a través del teléfono y videollamadas.
- Cuida de ti cuidando de otros.

23 marzo 2020

¡ESTE VERANO PARAMOS UNIDOS

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertas.Actual/nCov/img/COVID19_gestion_emocional.jpg

El resultat no pot ser un altre que l'empitjorament dels riscos psicosocials i uns majors nivells d'estrès i ansietat que cal controlar per garantir el benestar i la salut mental dels treballadors i les treballadores.

En aquesta línia l'OIT ha publicat la Guia Managing work-related psychosocial risks during the covid-19 pandemic (*La gestió dels riscos psicosocials durant la pandèmia de la covid-19*) on proposa 10 àrees d'actuació per prevenir l'estrès i garantir la salut mental i el benestar dels treballadors i les treballadores.

Ambient i equipament (entorn i instal·lacions)

La manca de mesures preventives, d'EPIs adequats, o d'haver de treballar en un entorn físic inadequat poden afavorir l'aparició d'estrès i ansietat. En aquest apartat es proposen mesures relacionades amb la reducció de l'exposició al contagi, la necessitat de disposar d'equips de treball i de protecció adequats, saber com utilitzar-los.

Càrrega de treball, ritme i horari

L'elevat o un escàs volum de treball, les pressions del temps, la prolongació de la jornada i la reducció del temps de descans s'estan generalitzant pràcticament entre tots els sectors i tenen un evident efecte perjudicial per a la salut. En aquesta línia es proposen mesures relacionades amb establir períodes d'adaptació als objectius de productivitat, revisió de procediments, assignació de tasques i horaris i torns, establir nous canals de participació per aportar incidències i propostes de millora.

Violència i assetjament

Han aparegut comportaments de violència, assetjament i discriminació específics del confinament i la nova situació dirigits cap el personal sanitari i d'activitats essencials estigmatitzant-los com a possibles portadors i propagadors del virus, conflictes i assetjament cibernètic entre teletreballadors i teletreballadores a causa de l'aïllament i la manca de comunicació, violència de gènere fomentada pel confinament, etc. Les mesures que es proposen per afrontar aquestes situacions són diverses: procediments, política d'empresa, sensibilització de treballadors i treballadores, etc.

Conciliació

La nova situació ha agreujat la dificultat per conciliar ja que el teletreball ha obligat a compartir espai de treball amb familiars, atenció a nens pel tancament de les escoles, atenció a persones grans per la crisi sanitària i assistencial. Per afrontar això es proposa: flexibilitat horària, informació sobre ajuts i mesures establertes, major participació.

Estabilitat laboral

La pandèmia ha vingut acompanyada de tancaments d'empreses, ERTOS, retallades salarials, reestructuracions, por a perdre la feina, anar a treballar estant malalt. Les mesures que es proposen estan relacionades en la informació sobre els drets a baixa o cura de persones dependents, informació sobre la situació per evitar rumors, formació durant períodes d'inactivitat per adquirir noves capacitacions.

Lideratge

Directius i comandaments tenen un paper destacat ja que l'exercici d'un lideratge de qualitat té un impacte molt positiu sobre la salut mental i el benestar dels treballadors. Això és difícil en aquests moments, quan els directius i líders gerencials estan també molt pressionats per la situació i sotmesos també a un elevat estrès. En aquest apartat es presenten algunes mesures que permetin desenvolupar un lideratge de qualitat, demostrant valors com el compromís per la seguretat i la salut, estar ben informat sobre la situació de la pandèmia, estar obert a la participació i propostes de millora dels treballadors i treballadores, tenir una visió estratègica per integrar els canvis i innovacions que s'estan donant a mig i llarg termini, etc.

Comunicació, informació i formació

La gestió de la informació i la comunicació és imprescindible per evitar rumors, millorar el clima laboral, implicar tot el personal en la implantació de les mesures, fer-los partícips de propostes i suggeriments, i evitar l'aparició de pors i rumors que generen la incertesa i la manca de comunicació. Aquí es proposen mesures que permeten potenciar la comunicació digital en resposta a les demandes de distanciament físic, donar una informació clara i tenir en consideració la opinió dels treballadors i de les treballadores per generar un entorn que generi confiança. Comunicacions clares sobre els riscos i les mesures preventives, els drets i les obligacions en el seu compliment, a qui dirigir-se en cas de dubte, capacitació dels comandaments en la promoció de comportaments saludables, per detectar símptomes de depressió, estrès i violència, disposar de tècniques de gestió de l'estrès, etc.

Promoció de la salut i prevenció de comportaments negatius d'afrontament

La situació de crisi sanitària, el confinament, la incertesa, els canvis en els hàbits de vida amb mala alimentació, dificultats per dormir, absència d'activitat física, augment del consum de tabac, alcohol i drogues, estan provocant en moltes persones problemes de salut física i mental. És precisament en aquesta situació de crisi sanitària quan més cal que les persones practiquin un estil de vida saludable, ja que repercutirà de forma positiva en el sistema immunològic, i reduirà l'estrès i l'ansietat. Per aquest motiu, les mesures que es proposen en aquest apartat estan relacionades amb promoure hàbits saludables i pautes per la gestió de l'estrès.

Recolzament social

El recolzament social, més enllà de l'ajut pràctic per portar a terme una feina, té a veure també amb la necessitat de reconeixement i estima, recolzament emocional, suport d'informació i consells, en la resolució de problemes, etc. Per tant, és un factor molt important per afrontar l'estrès que s'ha vist minvat per la necessitat de mantenir la distància social, els confinaments i l'expansió del teletreball. La sensació d'aïllament en aquesta situació que té molta gent pot suposar un risc per la seva salut mental si no es gestiona de forma adequada. En aquesta línia, les mesures que es proposen estan dirigides a potenciar espais de trobada, ja sigui en reunions telemàtiques, canals de comunicació amb els superiors i responsables, serveis d'assessorament i consultoria telemàtica, etc.

Recolzament psicològic

Els programes d'atenció als empleats ofereixen recolzament psicològic professional a les treballadores i els treballadors amb problemes d'ansietat, estrès, depressió, o obtenir

assessorament i orientació davant situacions puntuals com conflictes laborals, comportaments de discriminació o assetjament, o actes de violència. Es tracta d'un servei extern a l'empresa que garanteix la confidencialitat i es pot oferir a distància per via telemàtica. La seva fàcil accessibilitat i agilitat permet la detecció i la intervenció en fases incipients, oferint eines i tècniques per la reducció de l'estrès i l'ansietat que poden evitar l'agreujament dels casos.

Per finalitzar aquest apartat i com a conclusió, podem dir que la majoria de les àrees d'actuació i de les mesures psicosocials que es poden proposar són aspectes dels que ja hem parlat en aquesta guia i que apareixen en els procediments i plans de contingència. La conclusió que podem treure d'això és molt clara, i ens confirma la importància que té una correcta gestió de les situacions de crisi, i en concret de la crisi covid-19, per reduir els seus efectes nocius sobre la salut física i mental de les persones treballadores.

Disposar de protocols i de plans de contingència que parteixin d'una avaluació real de les condicions de treball i del risc d'exposició, d'una planificació efectiva de les mesures preventives necessàries, dels mecanismes per la seva implantació i de la participació activa dels treballadors i les treballadores, ja suposa un avenç molt important per reduir l'ansietat i l'estrès que han provocat la incertesa, el desconeixement, la manca d'informació i la improvisació amb que s'ha afrontat la pandèmia en els seus inicis. Ara la nova normalitat exigeix una resposta adient, i els protocols i plans de contingència són una eina necessària per a gestionar aquesta crisi en els centres de treball.

Si esteu interessats en informació i recursos per detectar i actuar sobre situacions d'estrès emocional que es poden donar durant aquests dies de pandèmia, podeu consultar també:

- El Servei Català de la Salut de la Generalitat de Catalunya disposa a la seva web d'una secció on hi trobareu alguns consells i materials que us poden ajudar a tenir cura de la vostra salut emocional, tant en el dia a dia com davant de situacions que es poden donar en aquest context de pandèmia, com ara la infecció d'algú proper o el dol davant la pèrdua d'un ésser estimat. En aquesta secció us podreu descarregar també l'aplicació GestióEmocional.cat, que permet avaluar el teu estat emocional a través d'un test de simptomatologia, rebre suport emocional per part d'un professional de salut mental, accedir a recursos i eines per millorar els teus símptomes i rebre indicacions sobre què cal fer en cada situació.
- El Cabàs emocional és una iniciativa de la Mesa de salut mental de Barcelona i districtes, impulsada en el marc del Pla de xoc de la salut mental de l'Ajuntament de Barcelona per afrontar el impacte social i emocional de la covid-19, i on hi podeu trobar activitats i recursos en línia per millorar la salut mental i emocional dels ciutadans.

Mesures preventives per sectors

Cada empresa té la seva pròpia estructura, els seus mitjans tecnològics, diferent personal, diferents activitats i un llarg etcètera. Per això s'ha de fer una l'avaluació del risc d'exposició a covid-19 específica per a cada empresa i no ens serveix un model genèric. A les empreses, depenent del sector productiu al que pertanyin, poden aparèixer diferents escenaris de risc tal i com hem vist en el apartat Avaluació dels llocs de treball.

Tanmateix, també és cert que, a nivell sectorial, les empreses del mateix sector tenen riscos comuns. És per aquest motiu, que diferents administracions i organismes acreditats han elaborat publicacions sectorials amb les mesures de prevenció i recomanacions generals per informar a empreses i als treballadors i treballadores davant la possible exposició al coronavirus SARS-CoV-2, sense perjudici del que el servei de prevenció hagi establert després de la corresponent actualització de l'avaluació de riscos de l'empresa.

En tot cas, preval el criteri del servei de prevenció que coneix l'empresa. Les mesures preventives que aporten les diferents publicacions són recomanacions tècniques, suggeriments que poden tenir-se en compte. Els delegats i delegades poden fer servir aquestes guies per recolzar-se, per fer aportacions i propostes de millora, i de tenir informació sobre el sector.

A continuació us adjuntem una recopilació indicativa i no exhaustiva de publicacions sectorials que hem classificat per Federacions.

Federació de mobilitat, serveis i consum (FESMC)

Comerç

- Directrices de buenas prácticas en Sector Comercio de Alimentación, Bebidas y Productos de 1º necesidad . *Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo*.
- Directrices de buenas prácticas en el Sector del Comercio Textil. *Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo*.
- Recomanacions i mesures preventives per a empreses i persones treballadores del petit comerç per evitar el contagi del SARS-CoV-2. *Institut Català de Seguretat i Salut Laboral*.
- Guía 1: establecimientos comerciales: información general. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Guía 3: concesionarios de vehículos. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Guía 4: zapaterías. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Guía 5: joyerías / bisuterías. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Guía 6: ropa y complementos. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Guía para la prevención y control del coronavirus (Covid-19) en el sector del comercio al por menor. *Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral*.
- Ficha 7: ópticas. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Ficha 8: ortopedias. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.
- Ficha 13: farmacias. Osalan. *Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral*.

Comunicacions

- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de atención telefónica-callcenter. *Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral*.

Mitjans i cultura

- Directrices de buenas prácticas en Servicios de Prensa y Comunicación. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo
- Guía para la prevención y control del coronavirus (Covid-19) en el sector audiovisual. Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral.
- Guía para la prevención y control de coronavirus (Covid-10) en el sector de las artes escénicas. Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral.
- Guía 12: artes escénicas, cine, y tv. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Oficines

- Directrices de buenas prácticas en Actividades de Gestión y Administración. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Ficha 10: sucursales bancarias. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Hostaleria

- Directrices de buenas prácticas en Actividades Restauración. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Guía para la prevención y control del coronavirus (Covid-19) en el sector de la hostelería y restauración. Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral.
- Indicaciones para la prevención frente al covid-19 en el sector turístico: restaurantes, hoteles, campos de golf, albergues, alojamientos rurales, museos, campings, balnearios, guías de turismo, oficinas de información turística, agencias de viaje, turismo activo y ecoturismo. Instituto Cántabro Seguridad y Salud en el Trabajo

Neteja

- Directrices de buenas prácticas en el Sector de Lavanderías Industriales. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de limpieza. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Ficha 22: empleadas y empleados del hogar. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Transports

- Directrices de buenas prácticas en Transporte de pasajeros. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo
- Directrices de buenas prácticas en el Transporte, Reparto y Carga-Descarga de Mercancías. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de reparto, carga y transporte. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Directrices de buenas prácticas en centros logísticos y almacenes. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo
- Taxis. Instituto Balear de Seguretat i Salut Laboral.
- Perruqueries i estètica. Instituto Balear de Seguretat i Salut Laboral.
- Recomanacions i mesures preventives per a empreses i persones treballadores del sector de les perruqueries per evitar el contagi del SARS-CoV-2. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.
- Guía para la prevención y control del coronavirus (Covid-19) en peluquerías. Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en peluquerías, barberías y salones de belleza. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Guía 10: cosmética y perfumerías. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Lleure

- Guía 15: centros de actividades lúdico-educativas. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Serveis

- Orientaciones preventivas frente a covid-19 en trabajos de buceo extractivo. Instituto Cántabro Seguridad y Salud en el trabajo
- Ficha 23: reparación de averías urgentes. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.
- Peluquería canina. Instituto Balear de Seguretat i Salut Laboral.
- Mar
- Directrices de buenas prácticas en el Sector Marítimo-Pesquero. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en el sector marítimo pesquero. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Sector náutico. Instituto Balear de Seguretat i Salut Laboral.

Federació empleats i empleades Serveis Públics (FeSP)

Administració

- Directrices de buenas prácticas en Actividades de Gestión y Administración. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Administración Pública. Recomendaciones preventivas para la Administración Local. Instituto de Salud Pública y Laboral de Navarra.
- Directrices de buenas prácticas en el Sector Servicios Sociales. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Ficha 15: policía. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.
- Recomanacions sobre mesures preventives per evitar el contagi del coronavirus SARS-CoV-2 en centres i serveis d'atenció al públic del sistema bibliotecari. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

Ensenyament

- Guía de actuación ante la aparición de casos de COVID-19 en centros educativos. Ministerio de Sanidad.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de docencia presencial de adultos: entidades de formación profesional para el empleo. Academias y autoescuelas. Instituto Cántabro Seguridad y Salud en el trabajo
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en guarderías privadas y centros de asistencia infantil. Instituto Cántabro Seguridad y Salud en el trabajo
- Guía 7: centros educativos y universitarios. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Sanitat

- Ficha 16: asistencia sanitaria sin internamiento. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.
- Actividades de fisioterapia y otros tipos de terapia manuales . Recomendaciones preventivas en la Nueva normalidad. Instituto de Salud Pública y Laboral de Navarra.

Atenció a la dependència

- Mesures preventives per a persones treballadores que presten serveis d'atenció domiciliària en relació al SARS-CoV-2. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de centros/residencias de personas mayores. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Guía 14: centros de día Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.
- Ficha 20: ayuda a domicilio. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Funeràries

- Directrices de buenas prácticas en el Sector Servicios Funerarios. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de funerarias/tanatorios. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.

Veterinaris

- Directrices de buenas prácticas en Centros Veterinarios y Sanidad Animal. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Ficha 2: clínicas veterinarias. Osalan. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laboral.

Gestió residus

- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de recogida, gestión y tratamiento de residuos. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.

Federació Indústria, construcció i agro (FICA)

Construcció

- Directrices de buenas prácticas en Obras de Construcción Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo. Ver nota informativa Medidas frente a COVID-19 y plan de seguridad y salud en el trabajo en las obras de construcción
- Guía para la prevención y control del coronavirus (Covid-19) en el sector de la construcción. Instituto Aragonés de Seguridad y Salud Laboral.

Indústria

- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos de industria. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Orientaciones preventivas frente a covid-19 en el sector de la automoción: fabricación, distribución y talleres de mantenimiento y reparación de automóviles. Instituto Cántabro Seguridad y Salud en el trabajo

Guía Sindical: Prevención de riesgos laborales i covid-19

- Directrices de buenas prácticas en Reparación y Mantenimiento. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Directrices de buenas prácticas en el Sector Estaciones de Servicio. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Directrices de buenas prácticas en el Sector Minero. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en industrias conserveras. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.

Agro

- Directrices de buenas prácticas en el Sector Agrícola y Ganadero. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Recomanacions i mesures preventives per a empreses i persones treballadores en la campanya de recollida de fruita per evitar el contagi del SARS-CoV-2. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.
- Guía para la prevención y control de la COVID-19 en industrias de la carne. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Guía para la prevención y control de la COVID-19 en las explotaciones agrícolas que vayan a contratar a temporeros. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo.
- Orientaciones preventivas frente al covid-19 en trabajos forestales. Instituto Cántabro de Seguridad y Salud Laboral.
- Mataderos. Buenas prácticas ante el riesgo de COVID-19 en mataderos. Instituto de Salud Pública y Laboral de Navarra.

Unió de treballadors Autònoms de Catalunya (CTAC)

- El treball autònom i la covid-19. Institut Català de Seguretat i Salut Laboral.

Actuació en cas de possible covid positiu a l'empresa

Les autoritats sanitàries són las responsables de establir els diferents protocols i actuacions generals pel control sanitari de la pandèmia que també afecten a l'àmbit laboral.

A Catalunya, és el Departament de Salut l'organisme competent mitjançant el Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 que es basa en la Estratègia de detecció precoç, vigilància i control de covid-19 del Ministerio de Sanidad.

Aquest criteris estan en contínua modificació segons l'evolució de la pandèmia i els mitjans dels serveis sanitaris. Per tant, és important, comprovar l'actualització dels documents.

Com hem vist en el capítol pla de contingències de covid19, l'empresa, assessorada pel seu servei de prevenció, ha de elaborar un pla de contingències, que contingui un protocol de gestió de la covid19 a l'empresa amb les actuacions concretes en cas d'aparició de persones afectades, asimptomàtiques o simptomàtiques, casos positius o casos de quarantena, que compleixi amb els requisits de les autoritats sanitàries.

Aquest *Protocol d'actuació davant de casos confirmats o sospitosos amb simptomatologia compatible amb la covid19*, ha d'incloure el procediment d'actuació tant pel treballador o treballadora afectat o afectada com per als responsables de la gestió d'aquests casos per part de l'empresa per garantir la bona comunicació, a confidencialitat de les dades i la protecció a la resta de persones treballadores o usuaris de l'empresa.

En aquest protocol també es concretarà la informació que es passarà als delegats i delegades de prevenció sobre els casos o els possibles brots a l'empresa.

S'ha d'integrar el Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 i personalitzar-lo a les necessitats de l'empresa atès que cada empresa té una forma particular de treballar, una estructura interna, diferents canals de comunicació, etc.

Què ha de fer el treballador o treballadora? Actuació cas sospitós covid-19

En cas de símptomes compatibles amb la covid-19 al nostre domicili, els treballadors o les treballadores hem de comunicar-ho obligatòriament a l'empresa, posar-nos en contacte amb el nostre centre d'atenció primària (CAP) i seguir les indicacions del personal sanitari de la medicina, infermeria o altres com ara els Gestors covid que es posin en contacte amb nosaltres.

Si comencem a presentar símptomes compatibles amb la covid-19 en trobar-nos al nostre lloc de treball, ens col·locarem una mascareta quirúrgica (la seva filtració és major que una higiènica) si no la portàvem, ens retirarem de la nostra activitat i ens aïllarem. Si per alguna raó hem de romandre a l'edifici, per exemple, mentre ens vénen a recollir— haurem d'esperar a una estança ventilada i aïllats de la resta de treballadors i treballadores.

Hem de demanar visita al centre d'atenció primària. Es pot fer via telefònica o a través del servei d'eConsulta del portal La meua salut. Es pot demanar l'alta d'aquest servei al CAP o aquí. Es tracta d'una eina de gestió del CatSalut per fer gestions amb l'atenció primària, consultes mèdiques, etc.

Després, el metge o metgessa del CAP serà qui ens examinarà i valorarà si els símptomes són compatibles amb la covid-19 i la conveniència d'emetre el comunicat de baixa laboral. Si considera que cal tramitar-lo, el lliurarà i addicionalment, el comunicat de baixa es penjarà a l'apartat

«Informes i resultats» de *La meva salut*. Segons el Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2, a tot cas sospitós d'infecció per coronavirus se li farà tan aviat com sigui possible una PCR o un test ràpid antigènic (el test ràpid antigènic està indicat sempre i quan la simptomatologia sigui recent, de 5 dies o menys).

Aquesta part també la pot desenvolupar el personal sanitari dels serveis de prevenció, tal com especifica la Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de covid-19, ja que aquests professionals donen suport als serveis d'atenció primària i hospitalària contribuint al sistema d'informació de vigilància epidemiològica, inclosa la realització d'una prova diagnòstica exceptuant el tràmit de la baixa mèdica, que només pot fer-lo el CAP.

Des del moment de la sospita, ens mantindrem en aïllament en espera del resultat de la PCR o del test antigènic. Es considera un *cas sospitós*. Mentrestant no hem de sortir de casa en cap cas (ni a comprar, ni a passejar la mascota, etc.). Hem d'estar aïllats en una habitació separada de la resta de persones de la casa i fer servir un lavabo diferent. Si això no fos possible, hem d'extremar el distanciament, especialment amb persones que es consideren grup de risc, com ara les persones de més de seixanta-cinc anys i les persones amb malalties cròniques.

Si la prova resulta positiva ens classificarà com a *cas confirmat*. Si la prova és negativa, es finalitza amb l'aïllament. Si la prova resulta negativa però patim símptomes de covid-19, poden continuar fent-li proves diagnòstiques, segons el criteri del nostre facultatiu.

En els casos que no requereixen de ingrés hospitalari i siguem atesos per l'atenció primària, continuarem amb l'aïllament domiciliari. Quan no pugui garantir-se l'aïllament efectiu dels casos lleus en el seu domicili, s'indicarà l'aïllament a hotels o altres instal·lacions habilitades pel seu ús, i/o derivació al serveis socials per a derivar de manera urgent als recursos de suport locals que permetin realitzar l'aïllament amb garanties de suport i minimització de l'impacte psico-social dels pacients.

El seguiment i l'alta dels casos lleus han de ser supervisats pel nostre equip d'atenció primària. A més, les persones hem de fer el seguiment dels nostres símptomes a través de l'app STOP COVID19 CAT, dos cops al dia durant catorze dies. L'aïllament es mantindrà fins que transcorrin 72 hores des de la resolució de la febre i de la desaparició de símptomes (excepte la pèrdua de gust i olfacte que poden persistir setmanes o mesos) amb un mínim de 10 dies des de l'inici dels símptomes. En els casos asimptomàtics, hem de mantenir l'aïllament fins que transcorrin 10 dies des de la data de la presa de mostra per al diagnòstic.

El seguiment i l'alta han de ser supervisats pel nostre equip d'atenció primària. En general no és necessari realitzar PCR o altres proves per reincorporar-se a l'activitat laboral una vegada finalitzat el període d'aïllament.

Els professionals de centres sanitaris i sociosanitaris, així com aquells que atenguin o tinguin contacte amb col·lectius d'especial vulnerabilitat (serveis d'atenció domiciliària per exemple) es podran reincorporar al seu lloc de treball després dels 10 dies amb la realització d'una prova de diagnòstic que indiqui absència de transmissibilitat.

Què ha de fer l'empresa? Mesures a aplicar al lloc de treball

En el moment en que la persona treballadora avisa que pot ser un cas sospitós o un cas confirmat, l'empresa ha de reforçar totes les mesures de prevenció que estava portant a terme.

Prioritàriament ha de començar per la neteja i desinfecció de les superfícies i elements de treball amb què la persona amb símptomes hagués estat en contacte o proximitat fins i tot abans de confirmar per prova diagnòstica si és un cas positiu i iniciar les activitats d'identificació de contactes estrets, segons el principi de màxima precaució.

El Centro Europeo de Prevención y Control de Enfermedades, en el seu document Desinfecció d'entorns sanitaris i no sanitaris que puguin estar contaminats pel virus SARS-CoV-2, recomana realitzar les següents activitats de neteja i desinfecció:

- Hem de ventilar amb aire fresc mínim 1 hores. En els edificis en què no s'obrin les finestres i el sistema de ventilació funcioni en un circuit tancat, hem d'usar filtració de partícules d'alta eficiència (HEPA) per a l'aire reciclat.
- Després de la ventilació, hem de netejar aquestes zones i estris utilitzats per la persona minuciosament amb un detergent neutre, seguit de la descontaminació de superfícies utilitzant un desinfectant eficaç contra els virus com s'ha explicat a l'apartat neteja i desinfecció les mesures preventives. Es recomana que utilitzem materials de neteja d'un sol ús (baïetes, paper de cuina, etc.). En cas contrari, s'han de desinfectar posteriorment aquests materials.
- És necessari aïllar la paperera o contenidor on hagi dipositat els mocadors, o altres deixalles (a més de desinfectar el seu lloc i estris de treball). Els seus residus (la seva paperera etc.) s'han de recollir sense sacsejar en una bossa per la brossa impermeable, tancar aquesta bossa i ficar-la tancada amb la resta de residus de l'empresa que van al rebuig.
- S'han de netejar els lavabos, lavabos i les instal·lacions sanitàries, evitant les esquitxades. La desinfecció ha de seguir a la neteja normal utilitzant un desinfectant eficaç contra virus, o hipoclorit de sodi (lleixiu) a l'0,1%.
- La persona treballadora que netegi i reculli els residus ha de portar d'EPI: mascareta quirúrgica; bata de màniga llarga resistent a l'aigua i d'un sol ús; guants llargs impermeables. S'ha de rentar les mans després de la retirada dels EPI.
- Tots els productes tèxtils fets servir pel cas sospitosos (per exemple, tovalloles, uniformes, etc.) s'han de rentar amb un cicle d'aigua calenta (90 ° C) amb un detergent de rentadora normal. Si no pot utilitzar-se un cicle d'aigua calenta a causa de les característiques del material, s'han d'afegir al cicle de rentat lleixiu o altres productes de neteja destinats a la descontaminació de teixits.

Altres gestions:

- A partir d'aquest moment aquest treballador no podrà accedir a les instal·lacions de l'empresa fins que els ho autoritzin els metges donant-li l'alta, inclòs si és asimptomàtic.
- L'empresa contactarà amb el servei mèdic del servei de prevenció per informar i seguir les seves instruccions.
- S'han de reforçar les mesures de prevenció generals aplicades a l'empresa que es recullen al capítol Mesures de prevenció a l'empresa, tant les mesures tècniques com la neteja, EPIS, etc. com les organitzatives; teletreball, torns, etc.
- Procurar protegir la confidencialitat de les dades de la persona afectada. Evitar l'expansió de rumors i situacions d'angoixa a la resta de treballadors i treballadores. Mantenir la plantilla informada mitjançant els canals d'informació oficials.
- La persona afectada per covid-19 no ha de ser discriminada per raons de salut.

Què ha de fer el servei de prevenció? Detecció i gestió dels contactes estrets

El personal sanitari dels serveis de prevenció ha de col·laborar amb les autoritats de salut pública en la recerca de contactes laborals estrets, per tal de controlar la transmissió dels casos ocorreguts a les empreses, en el moment que es detecti un cas sospitos, fins i tot abans que es confirmi amb els resultats de les proves diagnòstiques.

El servei de prevenció de l'empresa ha de buscar i avisar als contactes estrets de l'àmbit laboral, ja siguin persones de la seva empresa o altres persones amb les quals hi hagi relació laboral (persones treballadores de subcontractes, empreses clients, proveïdors, etc.) procurant salvaguardar en la mesura del possible les dades particulars de la persona afectada.

Es classifica com a contacte estret:

- Qualsevol persona que hagi proporcionat cura a un cas: personal sanitari o sociosanitari que no han utilitzat mesures de protecció adequades, familiars o persones que tinguin un altre tipus de contacte físic similar.
- Qualsevol persona que hagi estat en el mateix lloc que un cas a una distància de menys de 2 metres durant almenys 15 minuts sense protecció adequada. Per tal de concloure que s'ha mantingut una protecció adequada, s'ha de valorar per part del servei de prevenció de forma rigorosa l'existència de mesures de protecció durant tot el temps de contacte com ara la utilització de mascaretes, etc.

A l'àmbit laboral, els casos de contactes estrets es donen principalment en el moment dels descansos per menjar, zones comuns com ara dutxes o vestidors i possible descuit de l'ús de mascaretes o mesures de prevenció. També cal revisar amb cura aquells llocs de treball que fan esforç físic on no és obligatori l'ús de mascaretes.

El període a considerar és des de 48 hores abans de l'inici de símptomes del cas sospitos fins al moment en què el cas és aïllat. En els casos asimptomàtics confirmats per prova diagnòstica, els contactes es buscaran des de 48 hores abans de la data de realització de la prova.

Les actuacions a realitzar sobre els contactes estrets seran les següents:

- Vigilància passiva i quarantena durant els 10 dies posteriors a l'últim contacte amb un cas. Idealment, no han de passar més de 24 hores des de la identificació del contacte fins al començament de la quarantena.
- Si és possible, realització d'una PCR a tots els contactes estrets en el moment de la confirmació del cas, amb l'objectiu principal de detectar nous casos positius que no hagin presentat símptomes. Si el resultat d'aquesta PCR és negatiu, haurà de romandre en quarantena 10 dies des de l'últim contacte amb el cas, i si el contacte continua asimptomàtic després de la quarantena podrà reincorporar-se a la seva rutina habitual sense necessitat de més proves. S'ha de fer l'aïllament de forma rigorosa perquè pot ser que la prova s'hagi realitzat durant el període d'incubació quan la càrrega viral era insuficient per ser detectada i que es comenci amb símptomes més tard.
- El personal sanitari del CAP, els Gestors covid-19 iniciaran el seguiment telefònic, fent-li recomanacions oportunes respecte a precaucions d'higiene respiratòria i rentat de mans i símptomes d'alarma de la malaltia i indicarà mesures individuals per l'aïllament de contactes estrets, seguiment actiu dels casos, presa de temperatura, neteja freqüent de mans, etc.
- El seguiment finalitzarà transcorreguts 10 dies des de l'última vegada que va tenir contacte amb el cas, en absència d'incidències (febre o qualsevol altre símptoma suggestiu de malaltia). Malgrat tot, es recomana de manera general a tots els col·lectius, mantenir una prudència especial entre els dies 10 i 14, portant sempre mascareta quirúrgica, minimitzant els contactes

estrets en la mesura del possible i, si apareix simptomatologia en aquests dies, caldrà confinar-se immediatament i demanar una valoració clínica i de realització de prova diagnòstica.

- Si el contacte segueix asimptomàtic en finalitzar el seu període de quarantena, podrà reincorporar-se a la seva feina de forma habitual.

Les persones que ja han tingut una infecció per SARS-CoV-2 confirmada per PCR en els 3 mesos anteriors, estaran exemptes de fer quarantena en cas de ser contacte estret, en no tenir constància en el moment actual de casos de re-infecció abans d'aquest període. En cas de desenvolupar símptomes sí hauran de ser avaluats pel seu metge o metgessa.

Si en una mateixa empresa hi ha 3 o més casos confirmats o probables amb infecció activa, es considera un brot epidèmic. Es tracta de qualsevol agrupació de 3 o més casos confirmats o probables en els quals s'ha establert un vincle epidemiològic (excepte en els àmbits residencials, on un sol cas positiu es considera un brot). En situació d'agrupacions de casos en un àmbit concret amb relació d'espai i temps (brot epidèmic), es faran, de forma preferent, proves PCR a tots els contactes estrets.

Actualment, també disposem d'eines per detectar contactes estrès a l'àmbit comunitari mitjançant l'aplicació per mòbil Radar covid. És una eina creada per identificar contactes estrets de forma anònima i així contribuir a tallar les cadenes de contagi. A través del mòbil i de la tecnologia Bluetooth, permet traçar la cadena de contactes de les persones. Si el positiu de covid-19 ha comunicat el seu cas a través de Radar covid, l'app ens avisa que hem tingut un contacte de risc, a través d'una notificació. En aquest moment hem d'avisar al nostre CAP per rebre instruccions.

Recentment, el protocol d'actuació davant els casos d'infecció per SARS-CoV-2 s'ha modificat mitjançant un annex nou que ha estat publicat en data 30.10.2020 Annex al "Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2" (18.10.20) en fase de mitigació (30.10.20)" que introdueix una modificació respecte del maneig dels contactes estrets entre professionals sanitaris diferenciada del criteri que es segueix amb la resta de la població de Catalunya.

En aquest annex es considera que no és necessari que aquests professionals facin quarantena en cas de ser contactes estrets. La UGT considera que aquest canvi únicament respon a la necessitat d'adaptació motivada per la manca de recursos personals i estima molt greu que amb aquest nou protocol, que un treballador tot i ser contacte estret d'un positiu, si no té símptomes, es considera apte per treballar. La UGT no accepta que cap professional sanitari es pugui incorporar sense que se li hagi fet el test, que aquest test hagi donat negatiu i al mateix temps que hagin passat 14 dies sense cap tipus de simptomatologia, ja que admetre el contrari suposa posar en risc no només el treballador sinó també a les persones que aquest hagi d'atendre, als propis companys i a les seves famílies.

Aïllament per a casos positius de COVID-19, pendents de resultats i contactes estrets

1 Què és l'aïllament domiciliari?
/ És una mesura que consisteix a mantenir aïllades les persones que estan afectades pel virus, o poden estar-ho, i d'aquesta manera tallar la cadena de transmissió.

2 Per què es fa?
/ La UE i l'OMS el recomanen com una de les mesures més efectives per reduir la transmissió del virus.

3 Qui decideix l'aïllament de la persona?
/ Els professionals sanitaris decideixen si la persona és candidata a l'aïllament domiciliari, tot avaluant els criteris clínics i les circumstàncies de l'entorn sanitari i social.

4 Quant de temps dura l'aïllament?
/ Segons la valoració individual de cada cas, els professionals sanitaris determinen la durada i el seguiment que se'n fa. És important estar localitzable i seguir en tot moment les seves instruccions.

5 Es pot conviure amb la família?
/ Es pot seguir convivint amb les persones de la llar, sempre que s'extremi el distanciament sobretot amb persones de més de 65 anys, persones amb malalties cròniques, gestants i infants menors de 5 anys.

Com s'ha de fer un aïllament?

Característiques que ha de tenir l'habitació per a l'ús de la persona aïllada

1. / Cal instal·lar-se en una habitació individual, que quedi sempre amb la porta tancada.
2. / L'habitació ha de tenir ventilació directa de l'exterior i s'ha de ventilar un mínim de 10 minuts, 3 cops al dia.
3. / Cal designar un lavabo per a ús exclusiu de la persona aïllada. Si no és possible, cal desinfectar-lo amb lleixiu domèstic després de cada ús.

Proves diagnòstiques per la covid-19

Els Serveis de Prevenció han de col·laborar amb les autoritats sanitàries en la detecció precoç de tots els casos compatibles amb la covid-19 portant a terme a l'àmbit de la empresa la detecció de casos amb clínica compatible, donant suport als serveis d'atenció primària, i també contribuint al sistema d'informació de vigilància epidemiològica.

Els serveis de prevenció seran els encarregats d'establir els mecanismes per a la investigació i seguiment de contactes estrets d'aquells casos sospitosos i confirmats, de les empreses a les que donen servei, de manera coordinada amb els serveis de vigilància epidemiològica, seguint els criteris establerts que es troben al document Estratègia de detecció precoç, vigilància i control de la covid-19. Per això, el personal sanitari dels serveis de prevenció poden fer proves diagnòstiques de la covid-19.

No es recomanen els estudis de cribratges en les empreses excepte en determinades situacions com ara un brot en una empresa o al personal que presti serveis en entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària, residencial i penitenciària on hi ha un alt risc de transmissió de la malaltia i/o persones vulnerables, i sempre sota la recomanació de les autoritats sanitàries..

En resum, es recomana fer proves als treballadors i treballadores que presentin símptomes compatibles amb la covid-19, a qui s'hagi indicat aïllament per contacte de risc i al personal que presti serveis en entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària, residencial i penitenciària on hi ha un alt risc de transmissió de la malaltia i/o persones vulnerables.

Mostres

El reservori natural de la covid-19 són les vies respiratòries, per tant les mostres que es poden analitzar són fluids biològics del tracte respiratori dels pacients:

- Vies respiratòries superiors: fluid nasofaringi i fluid bucofaringi.
- Vies respiratòries inferiors: esput (si és possible), rentat bronco-alveolar i aspirat endotraqueal, especialment en pacients amb malaltia respiratòria greu.

Altres tipologies de mostres són sang, sèrum o plasma, i també s'ha detectat el virus en femta (deposicions).

A part de la presa de mostra, el transport de les mateixes i la seva manipulació dins del laboratori ha de fer-se garantint la seguretat del personal, motiu pel qual es requereix l'ús d'EPIs de nivell adequat al risc biològic.

Tipus de proves

L'evolució biotecnològica està sent molt ràpida i van apareixent noves proves constantment. En tot cas, l'elecció del tipus de prova és decisió mèdica. Actualment disposem dels següents tipus de proves:

Prova PCR

Actualment, és la prova de referència per diagnosticar la covid-19. Detecta l'ARN viral des d'abans (3-4 dies) que apareguin els símptomes, aconseguint un pic entre el 5è i el 7è dia després de l'inici dels símptomes i negativitzant-se habitualment entre els 15-30 dies, depenent de la càrrega

viral i la gravetat dels pacients. La positivitat de la PCR informa d'una infecció actual.

La detecció molecular de virus SARS-CoV-2 és molt específica, per tant, un positiu confirma la detecció de virus. Un resultat negatiu no sempre significa absència de virus ja que depèn de la càrrega viral de la mostra. Si s'obté un resultat negatiu d'un pacient amb alta sospita d'infecció pel virus SARS-CoV-2, s'haurà de confirmar amb una nova prova.

Es pren una mostra de la mucositat de la part superior de la gola, per darrere del nas. Es fa mitjançant un bastonet (hisop nasofaringi) flexible amb la punta de cotó que s'introdueix pel nas o per la boca. S'analitza en un laboratori amb equips especialitzats i personal entrenat, i els resultats poden estar disponibles en hores. No és necessari estar en dejú.

Proves d'antígens

L'antigen de covid-19 és una prova de diagnòstic directe de virus que detecta presència de proteïnes que formen part del virus en mostres respiratòries. Localitza si la infecció està activa. Aquestes proves han evolucionat molt en els últims mesos. El Ministeri de Sanitat va incorporar el seu ús en la revisió del 25 de setembre de *l'Estratègia de detecció precoç, vigilància i control de la covid-19*.

Aquests tests detecten la presència de proteïnes virals (antígens), és a dir, detecta la presència del virus quan s'uneix a uns anticossos del SARS-CoV-2 fixats en una tira reactiva (similar a una prova d'embaràs). Això implica que es poden detectar pacients infectats abans que amb els tests d'anticossos, ja que amb aquests últims cal esperar que el pacient tingui reacció immunitària (és a dir, que generi anticossos). La seva sensibilitat decau a partir del 7è dia des de l'aparició de símptomes. No arriben a la sensibilitat de la prova PCR, ja que aquesta amplifica l'ARN del virus i per tant, pot detectar càrregues virals menors.

El gran avantatge és que permet tenir el resultat en 15 minuts i és una prova amb elevada sensibilitat en els primers dies de la infecció. En els primers dies de contagi (0-3 dies) és d'un 100% i del 4-7 dia del 90%. Això permet un diagnòstic ràpid i urgent d'aquells pacients amb simptomatologia o que hagin tingut contacte estret amb una altra persona amb diagnòstic positiu a virus.

Es recull la mostra com en la PCR. No és necessari estar en dejú. La mostra es posa en contacte amb la tira reactiva. No necessita laboratori. Un cop fet el test es poden obtenir diferents resultats, segons les bandes que s'observin. Cal dir que aquests tests incorporen una banda "control" per assegurar que tot s'ha fet correctament. Els possibles resultats són els següents:

- Banda acolorida a test i a control positiu: El pacient ha estat infectat i el virus s'ha multiplicat. Pot ser que mostri símptomes o que no en mostri (per ser asimptomàtic).
- Banda acolorida a test però sense color a la banda control: test invàlid; alguna de les condicions inicials no s'ha complert.
- Banda acolorida a control positiu i no a test: El test no està detectant les proteïnes del virus. Pot ser que el pacient no s'hagi infectat, però cal tenir en compte que un resultat negatiu de test d'antigen no pot excloure completament una infecció activa per SARS-CoV-2 i, per tant, s'hauria de repetir la prova o, preferiblement, realitzar proves de confirmació per RT-PCR sempre que sigui possible, particularment en pacients simptomàtics.

En la interpretació s'ha de tenir en compte que el funcionament del test depèn de diferents factors, com ara el temps d'aparició de la malaltia, la concentració del virus en la mostra, la qualitat de la mostra recollida i el seu tractament, així com la formulació dels reactius del kit i la seva sensibilitat.

Test de detecció d'anticossos (IgA, IgM e IgG)

Mesuren la resposta immunològica (els anticossos) en un individu. Els anticossos enfront de la covid-19 es generen durant dies o setmanes després de la infecció amb el virus. La presència d'anticossos indica que aquesta persona va estar infectada per all virus de la covid-19, independentment de la gravetat de la malaltia o, fins i tot, de si la infecció va ser asimptomàtica.

La IgA és el primer anticòs a aparèixer, als 4-5 dies de l'inici de la infecció; la IgM apareix als 6-7 dies de l'inici de la mateixa i es detecta amb major positivitat als 15 dies, tornant-se negatiu al voltant del dia 20 des de l'inici dels símptomes; i la IgG és l'últim tipus d'anticòs a aparèixer, aproximadament als 11-15 dies de l'inici de la infecció, i confereix probable immunitat d'una durada encara no completament definida.

La detecció d'anticossos en mostres serològiques pot realitzar-se a través de test ràpids o analítics:

- Els test ràpids poden ser de sang o de saliva. Funcionen amb el mateix principi que les proves d'embaràs i marquen amb línies si la mostra és positiva, negativa o invàlida. El test de sang consisteixen a fer una punxada en un dit per obtenir una gota de sang, que es diposita en el casset del test. El test de saliva cal escopir al casset. Un cop fet això, cal esperar la migració dels anticossos al llarg del test (uns 15 minuts) i l'aparició de bandes de color que indiquen els possibles resultats.

El resultat s'obté en 10 o 15 minuts. La seva realització és molt senzilla i no requereix

laboratori. Un cop fet el test es poden obtenir diferents resultats, segons les bandes que s'observin. Cal dir que tots aquests tests incorporen una banda "control" per assegurar que tot s'ha fet correctament. Si el test és del tipus més complet, dels que permet diferenciar les immuno-globulines, els possibles resultats són els següents:

- Banda acolorida a IgM i a control positiu: El pacient ha estat infectat fa uns dies i ha desenvolupat anticossos immediats. Pot ser que no mostri símptomes aparents.
- Banda acolorida a IgG, a IgM i a control positiu: El pacient ja fa més dies que pateix la infecció i comença a mostrar símptomes, a la vegada que desenvolupa les immunoglobulines de memòria.
- Banda acolorida a IgG i a control positiu: El pacient ja ha superat la malaltia i té anticossos per superar una propera infecció. Aquest és un resultat interessant, ja que permet observar quina part de la població s'ha immunitzat contra el virus i s'ha preparat per a una possible nova infecció.
- Bandes acolorides a IgG i IgM però sense color a la banda de control: test invàlid; alguna de les condicions inicials no s'ha complert.
- Les analítiques es fan a través d'un sistema anomenat ELISA: Es fa analitzant una mostra de sang mitjançant una analítica habitual de sang (no cal dejú del pacient) on es busquen els anticossos en sang (IgM i IGg) per determinar si s'ha passat la malaltia malgrat que sigui sense símptomes. Per fer aquesta prova es necessita un laboratori especialitzat. Es tracta d'una prova molt sensible i efectiva per determinar si la persona ha generat defenses immunitàries contra el virus.

En la interpretació dels resultats de detecció d'anticossos, el personal metge ha de tenir en compte que l'estat immunològic de la persona canvia amb l'edat, l'estat nutricional, la severitat de la malaltia i certes medicacions o infeccions que suprimeixen el sistema immune (com VIH).

Cal tenir també en compte que malgrat que la persona hagi desenvolupat defenses, encara s'està estudiant el grau de protecció immunològica que ofereixen. Per tant, s'han d'aplicar igualment mesures de prevenció.

Proves a l'àmbit laboral

- Les proves s'han de realitzar-se amb prescripció mèdica i seguint les directrius, instruccions i criteris acordats per les autoritats sanitàries en el document *Estrategia de detecció precoç, vigilància y control de covid-19*. Aquestes van canviant en funció de l'evolució de la pandèmia.
- Si la treballadora o el treballador té símptomes de covid-19 o és considerada/at contacte estret, ha de sotmetre's de forma obligatòria a les proves de detecció, ja que un contagi suposa una situació de risc per a la seva pròpia salut, la dels seus companys i companyes de feina i la de terceres persones.

L'Autoritat Catalana de Protecció de dades, ofereix referències normatives d'aquesta obligatorietat en la seva *Nota en relació als tractaments de dades personals relacionats amb les mesures per fer front a la covid-19*:

D'acord amb la Llei orgànica 3/1986 de mesures especials en matèria de salut pública, les autoritats competents en matèria de salut pública poden "*adoptar mesures de reconeixement, tractament, hospitalització o control quan s'apreciïn indicis racionals que permetin sospesar l'existència de perill per a la salut de la població a causa de la situació sanitària concreta d'una persona o grup de persones o per les condicions sanitàries en què es desenvolupi una activitat*" (art 2) i per tal de controlar malalties transmissibles "*adoptar les mesures oportunes per al control dels malalts, de les persones que estiguin o hagin estat en contacte amb els*

mateixos i de l'entorn immediat, així com les que es considerin necessàries en cas de risc de caràcter transmissible."(art. 3)

En aquest sentit, d'acord amb l'article 55.1.j de la Llei 18/09, l'autoritat sanitària, per mitjà dels òrgans competents, i per tal de protegir la salut de la població i prevenir la malaltia pot *"adoptar mesures de reconeixement mèdic, tractament, hospitalització o control si hi ha indicis racionals de l'existència de perill per a la salut de les persones a causa d'una circumstància concreta d'una persona o un grup de persones o per les condicions en què es compleix una activitat. També es poden adoptar mesures per al control de les persones que estiguin o hagin estat en contacte amb els malalts o els portadors. Aquestes mesures s'han d'adoptar en el marc de la Llei orgànica 3/1986, del 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, i de la Llei de l'Estat 29/1998, del 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, i de les disposicions legals que les modifiquin o les deroguin."*, d'acord amb el que estableix la normativa de protecció de dades de caràcter personal i amb els procediments que aquesta normativa i les altres normes aplicables hagin establert, i disposant de les autoritzacions preceptives.

La realització d'aquestes actuacions pot comportar no només la recollida d'informació, incloses dades de salut, per part de les autoritats en matèria de salut pública sinó també la revelació de dades de salut relatives a persones contagiades o sospitoses d'estar-ho quan sigui necessari per aplicar les esmentades mesures de control.

- Les proves, incloent els test ràpids, s'han de realitzar pel personal sanitari i en condicions sanitàries. Si les proves es realitzen en les instal·lacions de l'empresa, cal escollir una sala ampla i ben ventilada.
- Les proves realitzades per part de l'empresa són gratuïtes per a les treballadores i treballadors, i en la mesura del possible s'han de fer en horari de treball. Si no, el temps emprat per a aquesta finalitat computarà com a temps de treball.
- Els resultats obtinguts s'han de comunicar a les persones treballadores i al Departament de Salut com a autoritat sanitària competent. L'empresa i els delegats i delegades de prevenció només ha de conèixer les mesures de prevenció necessàries que cal aplicar.

Per a més informació:

- «Proves de detecció de la covid-19: Preguntes i respostes» de la Agència de Salut Pública de Barcelona.
- «Ús de tests microbiològics per la reincorporació laboral de professionals» del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
- «Instrucciones sobre la realización de pruebas diagnósticas para la detección del covid-19 en el ámbito de las empresas» del Ministeri de Sanitat

Gestió de la incapacitat temporal

La gestió de la incapacitat temporal de les persones que emmalalteixen per causa de la covid-19 és molt diferent de la gestió de les malalties comunes. Des del mes de març, s'ha legislat per la protecció social dels treballadors i les treballadores davant el contagi per covid-19, per diferents lleis i decrets. Actualment està recollida en diferents disposicions addicionals de la normativa de treball a distància.

Situació assimilada a accident de treball

Tant si estàs contagiats, o en situació d'aïllament per ser contacte estret es considera de forma excepcional, una situació assimilada a accident de treball exclusivament per a la prestació econòmica d'incapacitat temporal del sistema de Seguretat Social. És a dir, es tracta d'una contingència comuna, la baixa la gestiona el CAP, però es cobra com a accident de treball, això és, el 75% de la base reguladora des del dia següent de la baixa. La mútua col·laboradora de la Seguretat Social pot fer-nos el seguiment en cas de que l'empresa hagi contractat el control de la gestió econòmica de la incapacitat temporal de la malaltia comuna però no ens pot donar l'alta ni la baixa. Els treballadors i treballadores autònoms han de tramitar la baixa i la prestació amb la mútua col·laboradora de la Seguretat Social com qualsevol malaltia comuna.

Aquesta situació es regeix pel Reial decret llei 28/2020, de 22 de setembre, de treball a distància en la seva disposició addicional desena, que modifica el Reial decret llei 6/2020, de 10 de març pel qual s'adopten determinades mesures urgents en l'àmbit econòmic i per a la protecció de la salut pública.

«Article cinquè. Consideració excepcional com a situació assimilada d'accident de treball dels períodes d'aïllament, contagi.»

Així, aquesta disposició considera, amb caràcter excepcional, la situació assimilada a accident de treball, els períodes d'aïllament o contagi de les persones treballadores provocats pel virus covid-19, excepte quan el contagi de la malaltia s'hagi produït en la realització del treball que serà qualificat d'accident de treball.

La UGT està d'acord amb aquesta mesura però reclama que les malalties com a conseqüència del virus SARS-Cov2-19 que pateixin aquells treballadors i treballadores que presten els seus serveis en centres de treball on no s'hagin adoptat mesures preventives i de protecció necessàries per evitar el contagi o bé en aquells centres de treball on s'hagi produït un brot, siguin considerades com a accident de treball a tots els efectes, sense necessitat de prova per part del treballador afectat i de forma immediata.

També i amb el mateix caràcter excepcional, es consideren situació assimilada a accident de treball les restriccions que puguin afectar pel confinament de determinats municipis com va ocórrer amb la comarca d'Òdena. S'ha de donar que l'autoritat competent acordi restringir la sortida, o l'entrada, de persones del municipi on aquests/es treballadors/ores tinguin el seu domicili, o a on l'empresa tingui el seu centre de treball en el cas que el/la treballador/a tingui el seu domicili en un altre municipi, i els hagi estat denegada de manera expressa la possibilitat de desplaçar-se per l'autoritat competent, no puguin fer el seu treball de manera telemàtica per causes no imputables a l'empresa per a la qual presten els seus serveis o al mateix treballador, i no tinguin dret a percebre cap altra prestació pública.

L'acreditació de l'acord de restricció de la població on el/la treballador/a té el seu domicili o l'empresa el seu centre de treball i la denegació de la possibilitat de desplaçament, es farà mitjançant certificació expedida per l'ajuntament del domicili o, si és el cas, pel centre de treball

afectat per la restricció davant el corresponent òrgan del servei públic de salut. D'igual forma, la impossibilitat de realització del treball de manera telemàtica s'acreditarà mitjançant una certificació de l'empresa o una declaració responsable en el cas de treballadors/ores per compte propi davant l'organisme del servei públic de salut. En el supòsit de treballadors/ores per compte d'altri que tinguessin el domicili en diferent municipi del centre de treball, a més del que es preveu en el paràgraf anterior, caldrà acreditar:

- Certificat d'empadronament
- Certificat d'empresa que el/la treballador/a desenvolupa la seva feina en el centre situat en el municipi afectat per la restricció.
- Que l'empresa no ha procedit al tancament del centre de treball, mitjançant la corresponent certificació de l'empresa.

La durada de la prestació excepcional vindrà determinada pel comunicat de baixa i l'alta corresponent.

Aquest subsidi per incapacitat temporal és incompatible amb els salaris que s'haguessin percebut, així com amb el dret a qualsevol altra prestació econòmica de la Seguretat Social, inclosa la incapacitat temporal per contingències comunes o professionals. En aquests supòsits, el/la treballador/a haurà de presentar davant el mateix òrgan del servei públic de salut la certificació de l'empresa acreditant la no percepció de salaris.

Podrà causar dret a aquesta prestació la persona treballadora per compte propi o d'altre que es trobi en la data del fet causant en situació d'alta en qualsevol dels règims de Seguretat Social.

La data del fet causant serà la data en què s'acordi l'aïllament, restricció o malaltia del/de la treballador/a, sense perjudici que el comunicat de baixa s'expedeixi amb posterioritat a aquesta data.

Accident de treball

Com hem vist, la normativa estableix que quan el contagi de la malaltia s'hagi produït en la realització del treball que serà qualificat d'accident de treball.

Es recull en la disposició addicional quarta del Reial decret llei 28/2020, de 22 de setembre, de treball a distància, consideració com a contingència professional derivada d'accident de treball de les malalties patides pel personal que presta servei en centres sanitaris o sociosanitaris com a conseqüència del contagi del virus SARS-Cov2-19 durant l'estat d'alarma.

Aquesta normativa estableix que aquesta mesura de protecció social queda aprovada des de la declaració de la pandèmia internacional per l'Organització Mundial de la Salut i fins que les autoritats sanitàries aixequin totes les mesures de prevenció adoptades per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la covid-19.

Es donen pel personal que presta serveis en centres sanitaris o sociosanitaris, inscrits en els registres corresponents, i que en l'exercici de la seva professió hagin contret el virus SARS-Cov2-19 per haver estat exposat a aquest risc específic durant la prestació de serveis sanitaris i sociosanitaris, quan així ho acreditin els serveis de prevenció de riscos laborals.

El contagi i patiment de la malaltia s'ha d'acreditar mitjançant el corresponent informe d'accident de treball, que s'ha d'haver expedit dins del mateix període de referència. En aquest cas, si que com qualsevol accident de treball, es la mútua col·laboradora de la Seguretat Social qui es responsabilitza de la gestió d'aquesta contingència i de prestar la assistència sanitària necessària.

En els casos de mort, es considera que la causa és accident de treball sempre que la mort s'hagi produït dins dels cinc anys següents al contagi de la malaltia i derivat d'aquesta, de conformitat amb el que disposa l'article 217.2 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

Posicionament de la UGT

UGT defensa que per al personal sanitari i sociosanitari la qualificació de la contingència ha de ser declarada com malaltia professional. En el nostre actual ordenament jurídic, la covid-19 ja es podria considerar com malaltia professional per als professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, sense necessitat de cap canvi normatiu.

De fet, el Reial Decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre, inclou en el seu Annex I, Grup 3, les malalties professionals infeccioses causades per agents biològics on es troba actualment el virus SARS-CoV-2. Dins d'aquest Grup 3, es contemplen les malalties per la feina de les persones que s'ocupen de la prevenció, assistència mèdica i activitats en què s'ha provat un risc d'infecció.

La UGT també ha denunciat la infradeclaració dels contagis entre les persones professionals dels serveis sanitaris i sociosanitaris com a malaltia professional. Segons les dades d'octubre 2020, només el 1,7% dels contagis confirmats entre el personal sanitari s'ha declarat com a accident de treball.

La UGT segueix reivindicant que el contagi per covid-19 sigui qualificat com a malaltia professional per a determinades professions d'acord amb el que estableix l'article 157 TRLGSS. Hi ha determinades activitats, contemplades en l'Annex 1 del citat Reial Decret 1299/2006, *quadre de malalties professionals* per a les que el contagi de la covid-19 s'ha de considerar jurídicament com "malaltia professional". En concret, es contemplen com a malalties professionals les infeccioses causades per agents biològics (grup 3) pel treball de les persones que s'ocupen de la prevenció, assistència mèdica i activitats en què s'ha provat un risc d'infecció. Les mateixes consideracions valen per als treballadors i treballadores autònoms que duguin a terme aquestes activitats (en virtut de la previsió de l'article 316.2 TRLGSS). Segons l'anterior les activitats previstes són les següents:

- Personal de laboratori.
- Personal no sanitari, treballadores i treballadors de centres assistencials o de cures de malalts, tant en ambulatoris com en institucions tancades o a domicili.
- Treballadors/es de laboratoris d'investigació o anàlisis clíniques.
- Treballs de presa, manipulació o ús de sang humana o els seus derivats.
- Odontòlegs.
- Personal d'auxili.
- Treballadors/es de centres penitenciaris.

Vigilància de la salut i covid-19

El personal sanitari dels serveis de prevenció, a més de la col·laboració amb les autoritats sanitàries amb la pandèmia determinant les persones especialment vulnerables i la detecció dels possibles casos positius de covid-19 i de contactes estrets, també ha de continuar amb les seves funcions essencials, entre elles, la vigilància de la salut.

La vigilància de la salut té com a objectiu vigilar la repercussió de les condicions de treball sobre la salut de la població treballadora i serveix per conèixer o detectar canvis en l'estat de salut dels treballadors i treballadores o d'un col·lectiu sota les condicions de treball recollides en l'avaluació de risc. Els reconeixements mèdics es realitzen mitjançant protocols que reflecteixin els riscos que apareguin a l'avaluació de riscos.

Els delegats i delegades de prevenció han de participar com en qualsevol disciplina preventiva, en la planificació i revisió de la gestió de la vigilància de la salut.

Vigilància de la salut de personal amb exposició comunitària al SARS-CoV-19

Si l'empresa no tenia reconegut de forma prèvia a l'aparició de la covid-19 l'existència de risc biològic, el que és el cas de la majoria de les empreses, aleshores es considera que l'activitat laboral no comporta un risc superior al risc de transmissió comunitària. Per tant, en aquests casos no cal una actualització de l'avaluació de riscos.

Si l'avaluació de riscos no canvia, tampoc no és necessària una modificació del protocol de vigilància de la salut.

Malgrat tot, el personal sanitari del servei de prevenció ha de controlar a les persones que hagin patit la covid-19 en dos supòsits:

- Si la persona treballadora hagués estat temps prolongat de baixa per causa de la covid-19. La normativa estableix que s'ha de fer una avaluació de la salut dels treballadors i de les treballadores que reprenguin el seu treball després d'una absència perllongada per motius de salut amb la finalitat de descobrir els orígens professionals eventuais de la seva malaltia i recomanar una acció apropiada per protegir-los. El protocol de vigilància de la salut de cada empresa ha d'establir què es considera temps prolongat de baixa.
- Si arrel de haver patit la covid-19 la persona té seqüeles, s'ha de valorar la consideració de treballador especialment sensible segons estableix l'article 25 de la Llei de prevenció de riscos laborals i/o necessita alguna mesura de prevenció específica.

Vigilància de la salut SARS-CoV-19 com a agent biològic

Els reconeixements mèdics es realitzen mitjançant protocols que reflecteixin els riscos que apareguin a l'avaluació de riscos. Per tant, la modificació de l'avaluació de riscos incloent el risc d'exposició del virus SARS-CoV-2 o de haver patit la covid-19, provoca la modificació per part del especialista en medicina del treball dels protocols de reconeixements mèdics.

Pel personal sanitari i sociosanitari on es reconeix el risc d'exposició laboral a agents biològics, així com la determinació com a contingència laboral en cas d'infecció de la covid-19, s'haurà de modificar el protocol de vigilància de la salut d'agents biològics de la seva empresa, en aplicació del Reial Decret 664/1997, *sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball, en el seu article 8 sobre la vigilància de la salut dels treballadors*.

El Ministerio de Sanidad va publicar una sèrie de protocols sobre temes habituals amb l'objectiu d'oferir un model a seguir pels serveis de prevenció. El seu protocol de vigilància de la salut d'agents biològics especifica que aquesta vigilància s'ha d'oferir als treballadors i treballadores en les següents ocasions:

- a. Abans de l'exposició. Evidentment, en aquest cas, no s'ha pogut fer ja que es tracta d'un virus nou però de extensió global molt ràpida.
- b. A intervals regulars en endavant, amb la periodicitat que els coneixements mèdics aconsellin, considerant l'agent biològic, el tipus d'exposició i l'existència de proves eficaces de detecció precoç. Per tant, en el futur, en els protocols d'agents biològics s'han d'incloure el nou virus SARS-CoV-2.
- c. Quan sigui necessari per haver-se detectat en algun treballador, amb exposició similar, una infecció o malaltia que pugui ser degut a l'exposició a agents biològics. És a dir, en cas de que una treballador o treballadora es contagiés de la covid-19 a la feina, haurà de tractar-se per la Mútua Col·laboradora de la Seguretat Social, però quan torni a la seva activitat el servei de prevenció ha de estudiar el seu cas.

La normativa també estableix que quan hi hagi risc per exposició a agents biològics per aquells que hi hagi vacunes eficaces, aquestes s'han de posar a disposició dels treballadors i de les treballadores, informant-los dels avantatges i inconvenients de la vacunació. És a dir, que quan hi hagi vacuna per la covid-19, la seva gestió als llocs de treball on hi hagi exposició laboral al SARS-CoV-2 serà responsabilitat dels serveis de prevenció.

De totes maneres, caldrà esperar a la decisió final de les Autoritats Sanitàries per saber com es gestionen aquestes primeres vacunacions. La vacunació haurà de fer-se sense cost per les persones treballadores i preferiblement en horari de feina. En cas contrari, s'ha de negociar com es recuperarà el temps invertit.

Actuació sindical a l'empresa i negociació col·lectiva

La pandèmia causada pel SARS-Cov2-19 ha regirat el món laboral i l'organització del treball en moltes empreses. Les relacions laborals no són el mateix ni ho seran ja després de que la covid19 envaís la nostra vida social i laboral.

Malgrat els canvis que hem viscut els darrers mesos, la salut de les persones, i en concret la salut de les treballadores i els treballadors, segueix essent un dret fonamental garantit per les lleis i normes del nostre país.

La Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals estableix una sèrie d'obligacions als empresaris perquè garanteixin la seguretat i salut dels seus treballadors i treballadores. La protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball és un dret de les persones treballadores de conformitat amb l'article 14 de la Llei 31/95.

D'altra banda, els treballadors i les treballadores han de col·laborar amb l'empresari segons les indicacions preventives, ordres i instruccions d'aquest d'acord amb la seva capacitat i formació, essent una part activa en la seva pròpia seguretat i salut i la de tercers, de cara a prevenir els riscos laborals presents en el seu lloc de treball.

La salut al treball avui més que mai, és feina de tots. Per a garantir aquesta implicació en la salut laboral de l'empresa, és fonamental exercir el dret a la informació i participació establert a la LPRL, que tenen totes les persones treballadores.

A l'hora de gestionar els riscos laborals i la seva prevenció en les empreses és imprescindible que l'opinió dels treballadors i treballadores sigui escoltada i considerada. La seva participació i col·laboració amb els temes preventius de l'empresa fa possible que la prevenció sigui efectiva i arribi a totes les persones de l'empresa sigui quin sigui el seu càrrec o lloc de treball. És necessari que existeixi un diàleg constant respecte dels temes preventius que afecten directament a la plantilla, sobretot en aquests moments de pandèmia, per a abordar aquesta emergència sanitària i aconseguir frenar el contagi del coronavirus des de l'entorn laboral.

Els delegats i les delegades de prevenció

Per a dur a terme aquest dret a la participació dels treballadores i de les treballadores, la LPRL va centralitzar aquest dret individual en la figura del delegat/a de prevenció de riscos laborals. Els delegats i delegades de prevenció són els representants dels treballadors i treballadores amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball (apartat 1, art. 35 LPRL) i per tant són l'enllaç entre l'empresa i els treballadors i treballadores quan es tracta de temes preventius i de seguretat i salut a la feina.

Les competències dels delegats i de les de prevenció venen definides a l'apartat 1 art. 36 LPRL i concretament adaptades a temps del SARS-Cov2-19 serien:

- Col·laborar amb la direcció de l'empresa en la millora de l'acció preventiva també en època de pandèmia.
- Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors i treballadores per controlar la covid-19 en l'àmbit de l'empresa.
- Ser consultats sobre les matèries objecte de consulta obligatòria per a l'empresari com en l'elaboració del pla de contingències, la modificació de l'avaluació de riscos, el tractament de les persones sensibles o vulnerables o altres mesures preventives en front a la covid-19.
- Vigilar i controlar el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i tota aquella que s'ha desenvolupat durant la pandèmia i que pot afectar preventivament a l'empresa.

En aquelles empreses on no existeix la figura participativa del delegat o delegada de prevenció són la resta de representants sindicals (comitè d'empresa) o els propis treballadors o treballadores qui poden exercir el seu dret de participació en temes preventius a l'empresa directament amb els mateixos canals de comunicació que ho fan els delegats i delegades de prevenció.

El Comitè de Seguretat i Salut (CSS)

D'altra banda i per a reforçar el dret de participació dels treballadors i de les treballadores, a les empreses de 50 o més persones, la LPRL determina la creació del Comitè de Seguretat i Salut (CSS). El CSS és l'òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa, en matèria de prevenció de riscos.

Com a òrgan paritari, el Comitè de Seguretat i Salut està format pels delegats i delegades de Prevenció i per la direcció de l'empresa i/o els seus representants en nombre igual al de delegats de Prevenció, article 38 de la LPRL

El Comitè de Seguretat i Salut té les següents competències, adaptades a la situació de pandèmia, (apartat 1, art. 39 LPRL):

- Participar en l'elaboració, posada en pràctica i avaluació dels plans i programes de Prevenció de Riscos en l'empresa, inclòs el pla de contingències que ha de tenir l'empresa per a la covid-19.
- Promoure iniciatives sobre mètodes i procediments preventius de riscos laborals derivats de la situació de pandèmia pel SARS-Cov2-19, així com proposar a l'empresa la millora de les condicions o correcció de les deficiències existents. El CSS hauria de fer el seguiment de l'aplicació del pla de contingències, l'efectivitat de les mesures preventives establertes per la lluita contra la covid-19 a l'empresa i la protecció de les persones treballadores.

Els delegats i delegades de prevenció com a membres del CSS poden demanar una reunió del CSS, preferentment en modalitat *online* no presencial per evitar risc de contagi innecessari, si observen qualsevol deficiència que posi en perill la salut de les persones treballadores de l'empresa, o si aquesta no estableix les mesures de prevenció necessàries o les mesures establertes són insuficients per a garantir la seguretat i salut dels treballadors i treballadores o vol exposar propostes de millores.

Informació, participació actuacions dels delegats i delegades de prevenció

Dintre de les facultats dels i de les delegats i delegades de prevenció concretades a l'apartat 2, art.36 LPRL, es parla de "tenir accés, amb les limitacions previstes en la Llei, a la informació i documentació relativa a les condicions de treball que calguin per a l'exercici de les seves funcions". Aquest accés a la informació preventiva de l'empresa inclou tota aquella informació relativa a la salut de les persones treballadores de la que disposi l'empresa i que pugui ser important a l'hora de exercir la seva representació dels treballadors i de les treballadores, sempre amb el secret professional que estableix la LPRL en el seu article 37.

Respecte a la documentació relativa a vigilància de la salut, els delegats i delegades de prevenció han de rebre la mateixa documentació que disposi l'empresa amb les conclusions derivades de la vigilància individual de les persones treballadores (no han de tenir accés a les dades mèdiques personals dels treballadors i treballadores) així com l'anàlisi col·lectiu dels resultats i qualsevol altre documentació que es generi relacionada amb la salut de les persones treballadores.

De la mateixa manera, la llei estableix la facultat de rebre de l'empresari informació sobre les activitats de protecció i prevenció en l'empresa, així com proposar-li l'adopció de mesures de caràcter preventiu i per a la millora dels nivells de protecció de la seguretat i la salut de les treballadores i treballadors.

La llei també atorga als delegats i delegades de prevenció la facultat de ser informats per l'empresari sobre els danys produïts en la salut dels treballadors i treballadores, amb les garanties i secret professional de l'article 37 de la LPRL i la llei de protecció de dades.

Per a poder dur a terme les seves funcions i exercir aquestes facultats els delegats i delegades de prevenció sobretot en aquests moments de pandèmia, han de comptar amb la formació i capacitació necessàries, i estar informats sobre les novetats legislatives i científiques, normatives i recomanacions de les autoritats sanitàries i laborals.

No hem d'oblidar que els delegats i delegades de prevenció són la peça clau alhora de col·laborar en el procés d'informació dels treballadors i treballadores sobre la covid-19 i les actuacions preventives de l'empresa.

Els delegats i delegats de prevenció podeu reforçar la vostra tasca informativa i totes les vostres funcions amb el suport tècnic que els oferim des de la UGT de Catalunya a través de l'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPR), de les Federacions de la UGT o dels nostres serveis jurídics.

A través de qualsevol d'aquests canals que posa a la vostra disposició el sindicat, podeu rebre el suport necessari, l'assessorament tècnic, sindical i jurídic segons les vostres necessitats.

Com ha delegats i delegades de prevenció és important que establi mecanismes de comunicació permanent amb l'empresa i la resta de treballadors i treballadores, basant les vostres actuacions en informació contrastada, d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries i d'altres autoritats competents. Assegureu-vos que les comunicacions arriben d'una manera entenedora a tots els treballadors i treballadores, amb l'ús de cartells i senyalització que fomenti les mesures d'higiene i de prevenció establertes per l'empresa. Fer ús dels canals de comunicació digitals com ara correus electrònics, pàgines webs, grups de WhatsApp, xarxes socials, etc.

En aquest moment de crisi més que mai hem de continuar col·laborant amb l'empresa en els temes preventius amb paciència i perseverança, controlant que es compleixi la normativa sanitària i laboral i es garanteixin els drets de totes les persones treballadores.

Com us hem avançat en l'apartat Proposta de mesures preventives, en cas de risc d'exposició al SARS-Cov2-19 en l'entorn laboral, l'empresari, prèvia consulta amb els representants legals dels treballadors i treballadores, haurà d'implementar mesures de prevenció incloses en el pla de contingències.

Els delegats i delegades de prevenció a més a més de participar en l'elaboració d'aquest pla, heu de formar part del comitè de contingències i fer un seguiment del pla de contingències de l'empresa per fer front a la covid-19.

En cas de que no existeixi el pla de contingències a l'empresa, podeu reclamar-li que estableixi un protocol de mesures en cas de un covid-19 positiu a l'empresa on es redactin les actuacions a realitzar per part de l'empresa i dels seus treballadors i treballadores per garantir la seguretat i salut als llocs de treball, a les instal·lacions, en els desplaçaments i en el transport, entre d'altres.

En aquests moments de lluita contra la covid-19, els delegats i delegades de prevenció podeu intervenir en les decisions organitzatives proposades per l'empresa respecte als torns de treball,

aforament de les instal·lacions, ús de zones comuns (vestuaris, menjadors...). I concretament, heu de demanar informació i exigir la implantació de mesures adreçades al col·lectiu de treballadors i treballadores especialment sensibles i/o vulnerables.

Podeu participar també en la selecció de la formació sobre covid-19 que es donarà als treballadors i treballadores de l'empresa per vetllar que sigui adient i ajustada a la realitat de les feines realitzades i a la seva activitat productiva. Recordeu que, les persones treballadores han de rebre formació sobre les mesures preventives que requereixen la seva participació activa, especialment sobre les mesures individuals bàsiques: higiene de mans, distància de seguretat i higiene respiratòria, així com ús, manteniment i eliminació d'equips de protecció individual, en el cas que siguin necessaris.

- Higiene de mans amb sabó: [fulletó](#) i [vídeo](#)
- Higiene de mans amb preparats amb alcohol: [fulletó](#)
- Col·locació i retirada de la mascareta quirúrgica: [vídeo](#)
- Com posar-se els equips de protecció individual: [vídeo](#)
- Com treure's els equips de protecció individual: [vídeo](#)
- Com posar-se i treure's els equips de protecció individual: [fulletó](#)

Els delegats i delegades de prevenció heu de controlar la òptima coordinació d'empreses quan a l'empresa hi treballin persones procedents de ETT o autònoms, o subcontractacions així com qualsevol tasca de neteja o manteniment... per a garantir que tots i totes tenen la informació necessària per a fer front al SARS-Cov2-19 a l'empresa, utilitzant diferents mitjans de comunicació, com per exemple megafonia, comunicació personal, informació gràfica (cartells, fullets,...) en llocs estratègics, intranet.

No oblideu que aquesta informació ha de ser entenedora per a tothom (en diferents idiomes, fent servir esquemes i pictogrames...) i atès que el coneixement sobre el mecanisme de transmissió, el nombre de persones infectades, la gravetat i altres [característiques de la covid-19](#) estan en progrés continu, és molt important disposar d'informació actualitzada a través dels canals d'informació de les autoritats sanitàries i laborals.

Des de l'Oficina Tècnica de prevenció de riscos laborals us oferim una sèrie de documents per a afavorir la vostra tasca com a representants dels treballadors i de les treballadores en temes preventius a l'empresa, per a validar l'actuació que està realitzant l'empresa respecte als temes relacionats amb el SARS-Cov2-19 amb una [llista de comprovació](#) i fomentar la comunicació amb l'empresa amb la publicació [Documents per al delegat de prevenció](#).

Avaluació de riscos i aplicació de mesures preventives

Com ja hem avançat al punt sobre [l'avaluació de riscos](#) el *Procedimiento de actuación de los Servicios de Prevención* i a la *Nota interpretativa* deixen clar que en l'actualitat aquest risc d'exposició s'ha de tenir avaluat: "Qualsevol presa de decisió sobre les mesures preventives a adoptar per cada empresa haurà de basar-se en informació obtinguda mitjançant l'avaluació del risc d'exposició específica que es realitzarà sempre en consonància amb la informació aportada per les autoritats sanitàries" (Pàg. 7 del [Procedimiento de actuación de los Servicios de Prevención](#)).

Els delegats i delegades de prevenció han de sol·licitar i/o verificar que el servei de prevenció ha avaluat de manera específica els riscos d'exposició en els diferents llocs i tasques i ha proposat les mesures de protecció més idònies en cada cas, que garanteixin la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores també en època de pandèmia. En cas que no s'hagi realitzat la

repetició o actualització, sobre la base de legislació exposada, hem de sol·licitar a l'empresa que la realitzi el més aviat possible.

No oblideu que els delegats i delegades de prevenció tenen facultats per a acompanyar els tècnics en les avaluacions de caràcter preventiu i els inspectors de treball i seguretat social en la realització de visites i verificacions que realitzen en els centres de treball (apartat 2, art.36 LPRL), en qualsevol visita a l'empresa hauríeu d'estar presents per a poder aportar la vostra experiència i els vostres coneixements de l'empresa in situ.

En cas de que arrel de l'avaluació de riscos i l'estudi dels llocs de treball sigui necessari establir mesures preventives concretes, recordeu que la llei de prevenció estableix la prioritat de les mesures col·lectives sobre les mesures individuals i que ambdues es poden aplicar i que no són excloents. Aquestes mesures preventives que com ja us hem comentat al capítol...poden ser de caràcter, organitzatives, col·lectives i individuals, en tot cas aquestes s'han de consultar de forma anticipada abans de dur-les a terme, amb els representants dels treballadors i treballadores, tal com estableix els articles 18 i 33 de la Llei 31/1995.

Els delegats i delegades de prevenció han d'estar a l'aguait i prestar especial atenció a altres riscos que poden aparèixer arrel dels canvis que s'introdueixin en els espais o procediments de treball, organització de torns, horaris, rediseny de llocs, teletreball...etc, sol·licitant si és necessari la revisió de l'avaluació de riscos. Aquesta revisió de l'avaluació de riscos pot ser per exemple a l'exposició a químics pels productes desinfectants, de seguretat i riscos ergonòmics, per fer un canvi físic de lloc de treball per mantenir les distàncies, i riscos psicosocials per l'adaptació a noves tecnologies.

No hem d'oblidar que els accidents de treball i les malalties professionals continuen en augment. Aquests danys a la salut són evitables avaluant, planificant i posant mesures preventives a temps, la nostra col·laboració en aquestes tasques és vital per a garantir els seus òptims resultats.

Som el vehicle d'unió entre empresa i les persones treballadores, hem de ser font de comunicació fiable i en continu feedback empresa-treballadors i treballadors-empresa. Per aquest motiu, hem de treballar per a la defensa dels drets i de la seguretat i salut dels treballadors i treballadores sense generar alarma excessiva o innecessària, promovent accions informatives i fomentant la participació dels treballadors i de les treballadores en la formació que doni l'empresa, en la vigilància de la salut i les revisions mèdiques.

Encaminar les nostres actuacions per garantir els drets de tots els treballadors i les treballadores de l'empresa, però sobretot d'aquells més vulnerables: especialment sensibles, maternitat i lactància... en època de pandèmia.

Actuacions dels delegats i delegades de prevenció i Inspecció Treball

Com a delegats i delegades de prevenció en primer lloc, si es detecten incompliments en la normativa, deficiències en les mesures preventives aplicades, etc... heu de comunicar-ho per escrit exigint a l'empresa que adopti les mesures oportunes per a esmenar-les amb avís de rebuda.

Si passat un temps prudent, no obtenim resposta o l'empresa no ha esmenat les deficiències, podem denunciar la situació davant la Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS) adjuntant les cartes enviades a l'empresa per a constatar la nostra actuació.

Tenint en compte que, l'exposició SARS-CoV-2 és una qüestió de salut pública, aliena, en la majoria dels casos, a l'activitat productiva i al concepte estricte de risc laboral, menys en aquelles activitats sanitàries i sociosanitàries de les que ja hem parlat anteriorment, la competència en el cas de risc per covid-19 correspon a l'autoritat sanitària, que podrà acordar, si escau, «el

tancament preventiu de les instal·lacions, establiments, serveis i indústries», «la suspensió de l'exercici d'activitats» així com iniciar el procediment sancionador corresponent.

De la mateixa manera, en aquelles empreses en les quals sigui aplicable el RD 664/1997 sobre l'exposició a agents biològics, la covid-19 sí que es considerarà un risc laboral i, en conseqüència, en aquests casos l'actuació inspectora laboral sí que haurà de vetllar pel compliment d'aquesta normativa

Actualment, la Inspecció de Treball i Seguretat Social està habilitada per vigilar, requerir i estendre en cas d'incompliment actes d'infracció si no es compleixen mesures als centres de treball per prevenir el contagi per covid-19.

Al Reial decret llei 26/2020, de 7 de juliol, de mesures de reactivació econòmica per fer front a l'impacte de la covid-19 en els àmbits de transports i habitatge, en la seva Disposició final dotzena s'habiliten els funcionaris de la Inspecció de Treball i Seguretat Social integrants del cos superior d'inspectors de Treball i Seguretat Social, i als tècnics habilitats, per vigilar i requerir i, si s'escau, estendre actes d'infracció, en relació amb el compliment per part de l'empresa de les activitats que ha de fer per prevenir el contagi de la covid-19.

I al Criterio técnico nº 103/2020 sobre actuaciones de la inspección de trabajo y seguridad social relativas a la habilitación contenida en el real decreto-ley 21/2020, de 9 de junio, en relación con las medidas de prevención e higiene para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por la covid-19 en los centros de trabajo s'habilita a la inspecció de treball i seguretat social a la vigilància del compliment d'algunes, de les mesures previstes en l'article 7 del Reial decret llei 21/2020, (les que afecten les persones treballadores).

Aquelles mesures dirigides a evitar la coincidència massiva de treballadors i treballadores en els centres de treball durant les franges horàries de previsible major afluència, la qual cosa suposa que estan excloses les dirigides a limitar l'aforament de clients o usuaris de l'empresa en els centres de treball durant aquestes franges horàries que són competència de les autoritats sanitàries i dels Ajuntaments.

Ara bé, aquesta habilitació, si bé concreta l'àmbit material d'actuació per al qual s'ha habilitat a la Inspecció de Treball i Seguretat Social, no exclou la necessitat de comunicar a les autoritats sanitàries qualsevol altre incompliment en matèria de salut pública que es poguessin detectar en el curs de l'actuació inspectora, tal com s'ha fet fins ara.

L'habilitació a la ITSS està limitada a les següents competències i mesures:

- Vigilar el compliment de les mesures en les empreses i centres de treball.
- Exigir el compliment de les mateixes mitjançant requeriment.
- Estendre actes d'infracció en els casos d'incompliment.

Paralització de l'activitat de l'empresa per risc greu i imminent per covid-19 durant la pandèmia

La paralització de l'activitat per risc greu i imminent està regulada per la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, que reconeix aquest dret seguint el procediment establert i per acord majoritari dels representants legals dels treballadors, o dels delegats i delegades de prevenció si no és possible i per motius d'urgència (art. 21). Aquesta mateixa normativa i habilita els inspectors de treball per ordenar la paralització, i a l'autoritat laboral per ratificar o desaprovar aquesta paralització (art. 44), i l'empresa pot demanar, en aquest últim cas, responsabilitats legals als treballadors i/o als seus representants en cas d'haver obrat de mala fe o que es consideri que s'ha comès una negligència greu.

Tota manera, hem d'advertir que l'exercici d'aquest dret pot tenir les seves peculiaritats en l'actual situació de pandèmia, on es podria estar envaint l'àmbit de les autoritats sanitàries, en consonància amb el que ja establia el RD 463/2020 i el que segueix mantenint el criteri operatiu 103/2020 emès per la mateixa ITSS. Malgrat que el posterior RDL 26/2020 estableix la competència de la ITSS en la comprovació de l'eficàcia de determinades mesures que han de complir els centres de treball per evitar la propagació de la covid-19 (les establertes pel RDL 21/2020), hem de recordar que en cap moment fa referència a la facultat de paralització que estableix l'art. 44 de la Llei 31/1995, de Prevenció de riscos laborals.

Davant la possible existència d'un risc greu i imminent per covid-19, i atesa la complexitat i responsabilitat que pot suposar per al comitè d'empresa adoptar una mesura com la paralització de l'activitat empresarial, que pot no ser posteriorment reconeguda per l'autoritat competent, us recomanem que us poseu en contacte amb els responsables de salut laboral de les vostres respectives federacions al sindicat i, en tot cas, amb el Gabinet jurídic de la UGT de Catalunya a fi d'estudiar alternatives, com per exemple la interposició de mesures cautelarríssimes previstes en l'art. 733.3 de la Llei d'enjudiciament civil.

Eines sindicals: Negociació col·lectiva i la pandèmia

El SARS-Cov2-19 ens ha portat la crisi sanitària pel contagi del virus dins i fora de la feina, una creixent crisi econòmica, la pèrdua de llocs de treball i el empitjorament de les condicions laborals en molts sectors però, també ens ha ofert l'oportunitat de millora, el canvi d'actitud de manera d'enfocar el treball i la seva organització, la presa de consciència de grup, de l'entorn canviant on desenvolupem les nostres tasques i la necessitat de treballar units més que mai i en una única direcció, que no és altra que la de superar la pandèmia i remuntar l'economia, sense perdre ni un sol dret.

La previsió de nous escenaris laborals que ha deixat la pandèmia, la necessitat d'aïllament, les flexibilitzacions horàries, les noves jornades de treball, el canvi del clàssic treball presencial vers el treball a distància entre d'altres ens han obert la porta a establir un nou enfocament per a la millora de les condicions de treball de les persones treballadores del nostre país.

És necessari un canvi en la nostra economia, en la manera de veure el món del treball i en l'organització de les empreses.

Avui més que mai ens hem adonat de la necessitat d'invertir en prevenció de riscos laborals i de la vàlua dels serveis de prevenció i dels tècnics de prevenció que treballen a les empreses. La urgència de planificar i preveure a temps, d'adaptar-nos al canvi i ser flexibles, per centrar els esforços en remuntar aquesta crisi i preparar-nos per altres que puguin venir.

Canvis ens els nostres comportaments, en els hàbits de neteja i desinfecció i de les persones treballadores i la manera de relacionar-nos (teletreball, reunions no presencials...) faran que el proper any sigui un any d'adaptacions i la negociació col·lectiva és, sense cap mena de dubte, l'eina imprescindible per a construir la nova manera de treballar, de moure'ns, de viure i de convida a les noves organitzacions i amb unes noves relacions laborals.

Aquests darrers mesos, els representants dels treballadors i treballadores, delegats i delegades de prevenció han hagut de negociar els temes de covid-19 a l'empresa amb la fi d'assegurar que no es vulneressin els drets dels treballadors i de les treballadores i que el tracte fos igualitari i no discriminatori per a tots i totes, davant de la pandèmia.

Hi ha raons suficients per a incentivar i intentar relançar el paper de la prevenció de riscos laborals a la negociació col·lectiva. Cal ser més que mai preventius i reactius i això ha de quedar reflectit a la negociació col·lectiva i als convenis i acords.

La negociació col·lectiva ha de ser un instrument imprescindible per a la regularització de la seguretat i la salut laboral en les empreses. Ha d'ocupar una posició central, per mostrar la necessitat d'articular mesures de prevenció en origen de cara a reduir les exposicions desfavorables a la salut derivades de l'organització del treball.

Per aquest motiu la negociació col·lectiva ha d'anar orientada a dues grans vies:

- Les mesures organitzatives (pla de contingències, comissió d'emergències, treball a distància, teletreball, noves jornades flexibles, mobilitat a l'empresa...)
- Les mesures preventives (avaluació de riscos, pla d'emergències, riscos psicosocials, mesures col·lectives i individuals, persones especialment sensibles o vulnerables...)
- En aquestes dues línies és important a l'hora de negociar.
- Negociar la inclusió dintre de les clàusules dels convenis de l'existència d'un pla de contingències dins de l'empresa amb els continguts necessaris per a fer front a les situacions que puguin aparèixer derivades de crisis sanitàries o econòmiques, identificant i determinant els factors de riscos i mesures preventives necessàries, que disminueixin a l'empresa per exemple, la probabilitat de contagi en cas actual del SARS-CoV2.
- Negociar clàusules referents a la comissió de contingències derivada del propi pla de contingències com a grup encarregat del seu desenvolupament. Clàusules que facin referència a la seva composició, a la participació dels delegats i delegades de prevenció i del comitè de seguretat i salut...
- Cercar clàusules que garanteixin els drets de les persones treballadores en quant a les noves formes d'organització del treball (treball a distància, teletreball...) noves jornades laborals que permetin conciliar la vida laboral i familiar sense perdre competitivitat i guanyant en qualitat de vida.
- Garantir més que mai, la seguretat i salut dels treballadors i treballadores més vulnerables amb la protecció de col·lectius particularment sensibles com dones embarassades, treballadors i treballadores amb discapacitat, d'edat avançada, menors o particularment sensibles a determinats riscos.
- Concretar clàusules sobre la salut mental i emocional de les persones treballadores i fer visible la importància dels riscos psicosocials en aquestes situacions d'emergència, durant i després de la crisi sanitària, per a equiparar-los als riscos de seguretat e higiene. Amb propostes concretes per a reforçar les polítiques preventives que actuen sobre els riscos psicosocials (avaluacions psicosocials, establir programes de seguiment i avaluació de l'estrès...)
- Establir clàusules per a garantir el dret a la desconexió digital.
- Negociar la possibilitat d'ajustar les jornades de treball per a reduir la mobilitat amb l'efecte positiu directe sobre la salut de les persones (accidents in itinere, estrès de la conducció i dels desplaçaments...) i fomentar la mobilitat amb vehicles d'emissió zero i respectuosos amb el medi ambient.
- Negociar la valoració de revisió de l'avaluació de riscos, pla preventiu, pla d'emergències i de autoprotecció en situacions canviants com l'actual.
- Negociar la possibilitat d'establir canvis transitoris davant d'emergències com que la que estem vivint, previstos en l'organització del treball.
- Negociar la millora dels instruments de control, formació i informació de la prevenció de riscos laborals a les empreses, per a vincular, conscienciar i motivar a empresaris i treballadors i treballadores de la importància d'executar i implicar-se en les conductes segures i saludables sobretot en moments tan dramàtics que hem viscut amb la pandèmia de SARS-Cov2 fomentant la cultura preventiva en totes les empreses i sectors econòmics.

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Hem de saber impulsar una negociació amb un tarannà clarament preventiu, amb un enfocament integral de la salut laboral, aprenent de les situacions viscudes durant la pandèmia i cuidant sobretot els aspectes de la prevenció de riscos relacionats amb drets fonamentals de les persones treballadores.

Llista de comprovació per a delegats i delegades de prevenció

PREGUNTA	SI	NO	CONSIDERACIÓ	NORMATIVA APLICABLE
La vostra empresa ha realitzat el pla de contingències?			Demaneu per escrit a l'empresa la realització d'un Pla de Contingències adaptat a les condicions i activitats de l'empresa.	<u>Pla de contingències</u> Normativa: ISO 22301. <u>Recomanacions CRL</u>
Heu participat en l'elaboració del pla de contingències de l'empresa?			Reclameu per escrit la participació dels delegats i delegades de prevenció en el Pla de contingències.	<u>Participació Delegats/es de prevenció</u> Normativa: Art. 36 <u>LPRL</u>
L'empresa ha creat el Comitè de Contingències?			Reclameu per escrit la creació del comitè o de la comissió de contingències amb la participació dels representants dels treballadors i de les treballadores.	<u>Comitè de contingències</u>
La teva empresa té un protocol d'actuació en casos de covid-19?			Reclameu per escrit la creació del protocol d'actuació en casos de Covid a l'empresa amb la participació dels delegats i delegades de prevenció.	<u>Protocol d'actuació en front covid19</u> Normativa: <u>Estrategia de detección precoz, vigilancia y control de covid-19</u>
La teva empresa ha modificat o realitzat l'avaluació de riscos en front dels nous riscos?			Reclameu la modificació o realització de l'avaluació de riscos de l'empresa en front als nous riscos derivats de la situació de pandèmia.	<u>Avaluació de riscos</u> Normativa: Art. 16 <u>LPRL</u> <u>Tríptico la evaluación de riesgos laborales</u>
L'empresa ha identificat als treballadors i treballadores sensibles o vulnerables en front de la covid-19?			Demaneu a l'empresa que el servei de prevenció identifiqui les persones treballadores vulnerables o sensibles en quant a la covid-19 i el llistat de llocs amb menor risc.	<u>Treballadors i treballadores sensibles</u> Normativa: At.25 <u>Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2</u>

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

S'han establert mesures organitzatives per a fomentar el teletreball?			Demaneu a l'empresa l'establiment del teletreball en aquells llocs de treball on sigui compatible, garantint tots els drets de les persones teletreballadores	Teletreball Normativa <u>RESOLUCIÓ SLT/2700/2020</u>
S'han establert mesures organitzatives per reduir la mobilitat a l'empresa?			Demaneu a l'empresa que estableixi mesures organitzatives per a reduir la mobilitat a l'empresa, que fomenti l'ús de transport individual i les mesures preventives en compartir vehicle o durant l'ús de transport públic durant el treball i en anar i tornar de la feina.	Mobilitat Normativa: <u>RESOLUCIÓ SLT/2700/2020</u> <u>Quadern preventiu: La seguretat vial i el delegat i la delegada de prevenció</u>
S'han establert mesures organitzatives per garantir la distància social als llocs de treball?			Reclameu a l'empresa que estableixi les mesures preventives per a garantir la distància social als llocs de treball i zones comunes de l'empresa	Distància social Normativa: <u>RESOLUCIÓ TSF/759/2020</u>
S'han establert mesures organitzatives per a la coordinació de les activitats?			Reclameu a l'empresa que estableixi dins del pla de contingències, les mesures de coordinació necessàries per a garantir la seguretat de tots els treballadors i treballadores propis, subcontractats, autònoms, personal de serveis externs...	Coordinació d'activitats Normativa: <u>Real Decreto 171/2004</u> <u>Tríptico El delegado de prevención y la coordinación de actividades.</u>
S'ha establert a l'empresa un protocol especial de neteja com estableix la normativa de sanitat?			Reclameu a l'empresa un protocol de neteja i desinfecció de les instal·lacions i llocs de treball, maquinària, eines, vehicles...	Protocol de neteja Normativa: <u>Real decret llei 21/2020</u>

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

S'han establert mesures organitzatives per informar sobre les normes del covid-19 a l'empresa?			Sol·liciteu a l'empresa que informi a tots els treballadors i treballadores, usuaris i clients de les normes per fer front a la covid19 establertes a l'empresa.	<u>Informació dels treballadores i treballadores</u> Normativa: Art 18 <u>LPRL</u> <u>Tríptico el derecho a la información de los delegados de prevención</u>
S'ha donat formació sobre la covid-19 a l'empresa als treballadors i a les treballadores?			Sol·liciteu a l'empresa la formació específica sobre la covid19 a l'empresa a tots els treballadors i treballadores.	<u>Formació dels treballadors/es</u> Normativa: Art. 19 <u>LPRL</u> <u>Tríptico El derecho a la formación de los trabajadores</u>
S'ha instal·lat senyalització informativa sobre la covid-19 a l'empresa?			Reclameu a l'empresa que proporcioni i estableixi els canals adients per a que la informació arribi a totes les persones treballadores, client i usuaris, sobretot pel que fa referència a de les normes de higiene respiratòria, rentat de mans i distància social a l'empresa.	<u>Senyalització</u> Normativa: <u>Real Decreto 485/1997</u> <u>Tríptico Señalización</u>
S'ha entregat els EPIs necessaris per a la protecció de les persones treballadores segons les indicacions del servei de prevenció?			Exigiu l'entrega dels EPIs disposats a l'avaluació de riscos per el servei de prevenció en aquells llocs de treball on siguin necessari, i la informació i formació sobre el seu ús i manteniment.	<u>EPIs</u> Normativa: <u>Real Decreto 773/1997</u> .
S'ha previst dotació i subministrament fiable i constant de productes de neteja i desinfecció?			Reclameu el material necessari: gels hidroalcohòlics, mascarates higièniques o quirúrgiques, paper per assecar les mans, papereres amb pedal, etc.	<u>Neteja i desinfecció</u> Normativa: <u>Reial decret llei 21/2020</u>

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

S'han adoptat mesures de ventilació dels llocs de treball i zones comunes adjacents?			Reclameu la gestió de la renovació de l'aire ja sigui de forma natural o forçada per a garantir la bona qualitat de l'aire .	Ventilació Normativa <u>Reial decret llei 21/2020</u>
--	--	--	--	--

Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2 del Consell de Relacions Laborals de Catalunya.

Llei prevenció riscos laborals, LPRL 31/95.

Estrategia de detección precoz, vigilancia y control de covid-19 Ministerio de Sanidad.

RESOLUCIÓN TSF/759/2020, de 22 de març, per la qual es concreten les mesures de distància entre treballadors i treballadores i amb les persones usuàries amb les quals interactuen en els centres de treball.

Real Decreto 171/2004, de 30 de enero, por el que se desarrolla el artículo 24 de la Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales, en materia de coordinación de actividades empresariales.

Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la covid-19

Real Decreto 485/1997, de 14 de abril, sobre disposiciones mínimas en materia de señalización de seguridad y salud en el trabajo.

Real Decreto 773/1997, de 30 de mayo, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la utilización por los trabajadores de equipos de protección individual.

RESOLUCIÓN SLT/2700/2020, de 29 d'octubre, per la qual es prorroguen i es modifiquen les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de covid-19 al territori de Catalunya.

Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la covid-19

Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPRL)

L'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPRL) és la nostra eina sindical per promoure la millora de les condicions de seguretat i salut dels treballadors i treballadores a la feina a través d'accions d'informació, assistència tècnica, divulgació i promoció del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

L'**OTPRL** proporciona informació, suport i assessorament tècnic a les persones interessades en la prevenció de riscos laborals, la salut i la seguretat a la feina i de forma prioritària, als delegats i delegades de prevenció, per desenvolupar amb la màxima eficàcia totes les competències i facultats que la Llei de prevenció de riscos laborals els atorga.

Us oferim:

- Un servei d'assessorament personalitzat en les qüestions relatives a la covid-19 com ara mesures de prevenció, plans de contingència, protocol d'actuació, procediment d'actuació davant un cas d'infecció, drets dels treballadors i treballadores, participació de les delegades i delegats de prevenció, legislació, criteris d'actuació, i un llarg etcètera dut a terme per un grup de tècnics de prevenció que disposen de tota la informació de forma actualitzada i veraç.
- Assessorament presencial amb cita prèvia a Barcelona:
 - via telefònica (93 304 68 32/33)
 - via correu electrònic (otprl@catalunya.ugt.org)
 - i a través de la web www.ugt.cat:
<http://www.ugt.cat/consultes-de-prevencio-de-riscos-laborals/>
- Les nostres publicacions relacionades amb la covid-19: el document «Preguntes freqüents» permanentment actualitzat a l'apartat covid-19 de la web del sindicat (www.ugt.cat), la revista *Sense Risc «Especial Covid-19»*, núm. 59, el Glossari bàsic covid-19, la campanya covidConsells, els tríptics, etc.
- Les nostres publicacions relacionades amb la Prevenció de Riscos Laborals i Salut Laboral: tríptics, guies, revista trimestral *Sense Risc*, articles de premsa, novetats i notícies del món de la prevenció i altres eines preventives disponibles a la web de la UGT de Catalunya, www.ugt.cat.
- La resolució de consultes tècniques sobre prevenció de riscos laborals: elaboració d'informes, documents, cartes, estudis, denúncies, etc., per afavorir el compliment de la normativa i la participació de les persones treballadores en la implantació de la prevenció en les empreses.
- Xerrades, jornades i actes divulgatius sobre novetats en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Un servei d'informació i documentació (bibliografia, legislació, guies tècniques, etc.).

**Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals
de la UGT de Catalunya**

**Rambla del Raval 29-35
08001 Barcelona**

Tf: 933046832-33

otprl@catalunya.ugt.org

Normativa

La normativa, protocols i procediments d'actuació estan en constant canvi i actualització per adaptar-se tant a la "nova normalitat", a les noves evidències científiques i a les dades epidemiològiques.

Per aquest motiu, és important conèixer qui genera aquesta normativa i on es poden trobar les actualitzacions.

Espanya

Tota la normativa estatal, es recull i actualitza de forma diària en el *Código electrónico COVID-19 : Derecho Europeo, Estatal y Autonómico.*

Es classifiquen en:

- Declaració del estat d'alarma per la crisi sanitària covid-19 del març que es va derogar.
- Transició cap a una nova normalitat de maig.
- Declaració de l'estat d'alarma per a contenir la propagació d'infeccions causades per el SARS-CoV-2 d'octubre.
- Mesures de gestió de la crisi sanitària covid-19
 - mesures en matèria sanitària
 - mesures en matèria de seguretat, interior, trànsit i protecció civil
 - mesures en matèria de transport i mobilitat
 - mesures en l'àmbit de la defensa
 - mesures econòmiques
 - altres mesures

En l'àmbit laboral les normes més importants relacionades amb la covid-19 són:

Llei 31/1995 de prevenció de riscos laboral i la seva normativa de desenvolupament.

Les normatives que protegeixen la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores, com ara la Constitució Espanyola, l'Estatut dels Treballadors, la Llei 31/1995 y la seva normativa de desenvolupament continuen essent aplicables. Encara que es pugui estar en estat d'alarma o hagi normativa específica que afecti a l'àmbit laboral, els drets de les persones treballadores no es

perden. Cal que les empreses i els treballadors/es continuem amb el compliment de les normatives anteriors relacionades amb la salut laboral a més de les noves específiques per aturar la covid-19.

Ordre SND / 422/2020, de 19 de maig, per la qual es regulen les condicions per a l'ús obligatori de màscara durant la situació de crisi sanitària ocasionada pel covid-19.

S'estableix l'obligatorietat de portar la mascareta per part de la població, les excepcions i els espais on és obligatori.

Reial decret llei 21/2020, de 9 de juny, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la covid-19

A l'article 7. Centres de treball, s'especifiquen les activitats que ha de fer l'empresa per prevenir el contagi de la covid-19 en les empreses. També, l'obligatorietat de quedar-se a casa dels treballador i treballadores amb símptomes de covid-19

Reial decret llei 26/2020, de 7 de juliol, de mesures de reactivació econòmica per fer front a l'impacte de la covid-19 en els àmbits de transports i habitatge.

La Disposició final dotzena habilita els funcionaris de la Inspecció de Treball i Seguretat Social integrants del cos superior d'inspectors de Treball i Seguretat Social, i als tècnics habilitats, per vigilar i requerir i, si s'escau, estendre actes d'infracció, en relació amb el compliment per part de l'empresa de les activitats que ha de fer per prevenir el contagi de la covid-19.

Reial decret llei 28/2020, de 22 de setembre, de treball a distància.

La Disposició transitòria tercera estableix que per al treball a distància com a mesura de contenció sanitària derivada de la covid-19, es segueix aplicant la normativa laboral ordinària i no les especificacions del treball a distància del RDL 28/2020. En tot cas, les empreses estan obligades a dotar dels mitjans, els equips, les eines i els consumibles que exigeix el desenvolupament del treball a distància, així com al manteniment que sigui necessari. Si s'escau, la negociació col·lectiva ha d'establir la forma de compensació de les despeses derivades per a la persona treballadora d'aquesta forma de treball a distància, si n'hi ha i no han estat ja compensades.

A la Disposició addicional quarta s'estableix la consideració com a contingència professional derivada d'accident de treball de les malalties patides pel personal que presta servei en centres sanitaris o sociosanitaris com a conseqüència del contagi del virus SARS-Cov2-19 durant l'estat d'alarma.

A la Disposició final decena s'estableix la consideració excepcional com a situació assimilada a accident de treball dels períodes d'aïllament, contagi o restricció en les sortides del municipi on tinguin el domicili o el seu centre de treball les persones treballadores com a conseqüència del virus de la covid-19.

Catalunya

A Catalunya, el recull amb la normativa sobre la situació de pandèmia pel SARS-CoV-2 es troba al Portal Jurídic de la Generalitat de Catalunya en apartats segons el tema que afecte com ara, economia i treball, salut i serveis socials, medi ambient, etc.

Actualment, en l'àmbit laboral català les normatives més importants són:

RESOLUCIÓ TSF/759/2020, de 22 de març, per la qual es concreten les mesures de distància entre treballadors i treballadores i amb les persones usuàries amb les quals interactuen en els centres de treball.

Estableix que la separació entre treballadors i treballadores, així com amb les persones usuàries amb les quals interactuïn, haurà de ser d'un metre i mig de distància d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries, excepte per als que per raó de la seva activitat s'entén que han de prestar els seus serveis a distàncies inferiors, com els casos de professionals sanitaris, de la xarxa de serveis socials, dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

També fa extensives les Recomanacions del Consell de Relacions Laborals de Catalunya a les empreses i treballadors de Catalunya, establertes al document de Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2

Decret Llei 30/2020, de 4 d'agost, pel qual s'estableix el règim sancionador específic per l'incompliment de les mesures de prevenció i contenció sanitàries per fer front a la crisi sanitària provocada per la covid-19

Estableix el règim sancionador aplicable a les infraccions comeses per l'incompliment de les mesures ja establertes i les que adoptin les administracions competents per fer front a la situació de crisi sanitària provocada per la covid-19 i determina els diferents incompliments segons la seva gravetat i la corresponent sanció econòmica que va de 500 a 600.000 euros. Per exemple, es considera infracció lleu no portar la mascareta, infracció greu incompliments dels límits

d'aforament establerts i molt greu quan el incompliment de l'aforament produeixi un risc o dany molt greu per a la salut de la població.

RESOLUCIÓ SLT/2700/2020, de 29 d'octubre, per la qual es prorroguen i es modifiquen les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de covid-19 al territori de Catalunya.

A l'àmbit laboral, estableix la restricció des de les 06.00 hores de divendres fins a les 06.00 hores de dilluns, la limitació de l'entrada i la sortida de cada municipi, i s'estableixen els motius de desplaçament que es permet que siguin excepció d'aquesta mesura restrictiva, que són compliment d'obligacions laborals, professionals, empresarials, institucionals o legals. També s'obliga als titulars dels centres de treball, públics i privats, a limitar al màxim la mobilitat laboral de persones treballadores, adoptant les mesures organitzatives i tècniques necessàries per fer-ho possible com el teletreball i establir les mesures necessàries de distància; EPIs; neteja i desinfecció; disponibilitat d'aigua i sabó, o gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats, per a la neteja de mans; ús de mascareta obligatori excepte al seu lloc de treball si està fent tasques que no comporten mobilitat i es pugui mantenir la distància, sense perjudici de les recomanacions específiques que puguin adoptar els serveis de prevenció de les empreses i la obligatorietat d'adoptar mesures per evitar la coincidència massiva de persones, tant de les persones treballadores com de les clientes o usuàries, durant les franges horàries en què es prevegi més afluència.

Documentació d'interès

Documents de referència

Les diferents autoritats, ja siguin laborals o sanitàries editen documents, procediments de referència o instruccions d'obligat compliment. Aquesta documentació normalment és pública a nivell estatal, i després a nivell autonòmic a Catalunya es complementa amb les característiques específiques del model sanitari català.

Els documents de referència generals per l'empresa des de les autoritats sanitàries són:

ESPANYA	CATALUNYA
<u>Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al sars-cov-2</u>	<u>Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de covid-19</u>
<u>Estrategia de detección precoz, vigilancia y control de covid-19</u>	<u>Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2</u>

Aquests documents estan en continua actualització, per això es recomanable consultar el document en les pàgines oficials abans esmentades i revisar si hi ha actualitzacions abans de fer ús de qualsevol document.

Webs de consulta

En situació d'emergència sanitària, la sobreinformació pot posar en risc la salut de les persones. És l'anomenada *infodèmia*, que l'OMS defineix com la sobreabundància informativa falsa i la seva ràpida propagació entre les persones i mitjans. Cal buscar informació veraç i actualitzada de llocs oficials o de reconegut prestigi.

Compartir mensajes en Redes Sociales

Antes de compartir ponlo en cuarentena
No contribuyas a difundir mensajes tóxicos

PORQUE

- No toda la información que compartimos es verdadera, está contrastada o es útil
- Algunos mensajes pueden contribuir a poner en riesgo a personas vulnerables

Para evitar difundir mensajes falsos, antes de compartir responde a estas preguntas:

- ¿Conozco a las personas o a la organización que ha elaborado lo que voy a compartir?
- ¿Es tan importante que lo comparta?
- ¿Será de utilidad para las personas que lo van a recibir?
- ¿Compartirlo va a colaborar a que podamos sobrellevar mejor todos esta situación?
- ¿Es realmente fiable?

23 marzo 2020
 Consulta fuentes oficiales para informarte:
www.mscbs.gob.es
[@sanidadgob](https://twitter.com/sanidadgob)

#ESTE VIRUS LO PARAMOS UNIDOS

GOBIERNO DE ESPAÑA
 MINISTERIO DE SANIDAD

Guia Sindical: Prevenció de riscos laborals i covid-19

Aquestes pàgines que recomanem tot seguit, ofereixen informació i documents de referència que estan en continua revisió.

Organització Mundial de la Salut (OMS) i Organització Internacional del Treball (OIT)

<https://www.who.int/es/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/q-a-coronaviruses>

<https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/lang-es/index.htm>

Informació de com afecta la covid-19 i recomanacions a escala mundial tant en l'àmbit sanitari com en el laboral. Són molt recomanables els documents, *Observatori de l'OIT: La covid-19 i el món del treball* i la secció de l'OMS *Consells per a la població sobre els rumors del nou coronavirus*. Idioma: castellà

Agència Europea Seguretat i Salut en el Trabajo

<https://osha.europa.eu/es/themes/covid-19-resources-workplace>

Pàgina web de la Agència Europea de seguretat y salut en el treball on la Unió Europea ofereix els seus recursos online sobre prevenció de la covid-19 a la feina. Es divideix en 4 apartats; orientacions de la Unió Europea (UE) on s'ofereixen les guies pròpies de l'Agència i mètodes d'avaluació de riscos de la covid-19; teletreball amb informació per protegir-se de durant el teletreball en casa; recursos de la UE i organitzacions internacionals on es pot trobar directrius i enllaços a les pàgines web de la Comissió Europea sobre covid-19; agents biològics que dona tots els recursos de la Agència sobre aquest riscos. També disposen de agenda d'esdeveniments i notícies d'interès. Idioma: castellà a més de tots els oficials de la UE.

European Centre for Disease Prevention and Control

<https://www.ecdc.europa.eu/en>

Agència europea de prevenció i control de malalties. En ella es poden trobar els criteris europeus sobre avaluació del risc de la covid-19, introducció i prioritització de vacunacions, dades epidemiològiques a nivell europeu, orientacions per a l'alta i finalització de l'aïllament de persones amb covid-19 i un llarg etcètera. Idioma: anglès

Ministeri de Sanitat

<https://www.mscbs.gob.es/en/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/home.htm>

En aquesta pàgina web es troben tots els documents de referència del Govern estatal. Es divideix en 6 seccions: *Situació actual*, on es troben les dades estadístiques; *nova normalitat*, on s'expliquen les fases i les mesures de prevenció per a cada fase; *Informació per a la ciutadania*, on es poden trobar diferents documents per a l'ús individual; *Documents tècnics per a professionals*, on hi ha tots els documents de referència que utilitzen els professionals sanitaris així com els serveis de prevenció, empreses, etc. En aquest apartat podem trobar guies sectorials per la prevenció i el control de la covid-19 com ara càrnies, agrícoles, transport...; *Informació per a premsa* i, finalment, *Spain Travel Health* amb els requisits de control sanitari per viatjar a Espanya. Idioma: castellà.

Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST)

<https://www.insst.es/espacio-campana-covid-19>

El INSSL és òrgan científic-tècnic especialitzat del Ministeri de Treball i Economia Social que té com a missió l'anàlisi i l'estudi de les condicions de seguretat i salut en el treball, així com la promoció i el suport a la millora de les mateixes. Depèn del Ministeri de Treball. A la seva web disposa d'un apartat covid-19 on a més dels documents de referència del Ministeri de sanitat, s'ofereixen molts document propis de Directrius de bones pràctiques en diferents sectors com ara logística, reparació i manteniment, serveis socials, indústria, i un llarg etcètera. Aquest documents son recomanacions però no obligacions. Idioma: castellà.

Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

<https://canalsalut.gencat.cat/ca/inici>

L'estructura de la web del Departament de Salut és molt similar a la del Ministerio. Hi ha quatre seccions: informació per a la ciutadania, informació per als professionals, salut i escola, mesures per contenir els brots. Es troben els documents de referència per les empreses, i documents per la ciutadania amb les mesures preses per aturar la covid-19, consells, notícies relacionades amb la covid-19, dades d'evolució de casos a Catalunya, vídeos explicatius, etc. així com documents de referència pel personal sanitari. Idioma: català.

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya

[https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat i salut laboral/riscos i condicions treball/mesures per risc/coronavirus/](https://treball.gencat.cat/ca/ambits/seguretat_i_salut_laboral/riscos_i_condicions_treball/mesures_per_risc/coronavirus/)

En la web de Treball, es troba la secció Coronavirus SARS-CoV-2 on s'ofereix informació relativa a la salut laboral i la covid-19, com ara normativa, recomanacions de mesures preventives per sectors, i documents propis de l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Destaquen els documents de preguntes amb resposta sobre covid-19 i treball, sobre neteja i desinfecció, obres de construcció, protecció respiratòria, distància de seguretat, pantalles facials, etc. Idioma: català.

Consell de Relacions Laborals (CRL)

https://treball.gencat.cat/ca/consell_relacions_laborals/el_crl/activitat/activitat/mesurescoronavirus/

El Consell de Relacions Laborals, del qual la UGT de Catalunya en forma part, ha aportat propostes de mesures per prevenir contagis i pal·liar els efectes socioeconòmics derivats de la covid-19 i ha acordat el document *Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2*, que s'ha anat actualitzant a mesura que l'evolució de la situació ho ha requerit. Idioma: català.

Agència de salut pública de Barcelona

<https://webs.aspb.cat/covid19/>

L'Agència de salut pública de Barcelona té una pàgina específica sobre la covid-19. Està dividida en apartats que interessen a la ciutadania en general sobre temes molt variats: preguntes i respostes, dades, salut ambiental, escola, salut comunitària, mesures de seguretat alimentària en relació a la covid-19, temes laborals, proves de detecció, covid-19 i mosquits, sexe i covid-19,

Acrònims

ARN: àcid ribonucleic

BOE: Butlletí Oficial de l'Estat

CAP: Centre d'Atenció Primària

CE (o marca CE): conformitat europea

CO₂: diòxid d'oxigen

CRL: Consell de Relacions Laborals.

CSS: Comitè de Seguretat i Salut

DP: Delegat o delegada de prevenció

EPI: Equip de Protecció Individual

ERTO: expedients de regulació temporal d'ocupació

ET: Estatut dels treballadors

ETT: empresa de treball temporal

FAQS: Frequently Asked Question(s). Preguntas frecuentes.

HEPA (filtros): high efficiency particulate air: filtre d'aire de partícules d'alta eficiència

ICAM: institut català d'avaluacions mèdiques

ICSST: Institut català de seguretat i salut en el treball

Ig: immunoglobulina

INSST: Institut nacional de seguretat i salut en el treball

IT: incapacitat temporal

ITSS: inspecció de treball i seguretat social

FFP1, FFP2, FFP3: filtering facepiece: mascareta filtrant 1, 2, 3

LOPD: Llei orgànica protecció de dades

LPRL: Llei de prevenció de riscos laborals

NR: nivell de risc

OIT: organització internacional del treball

OMS: organització mundial de la salut

OTPR: oficina tècnica de prevenció de riscos laborals

PCR: prova diagnòstica basada en la reacció en cadena de la polimerasa.

PNV: virtual private network. Xarxa virtual privada

R/ NR: reutilitzable; no reutilitzable

RD: Reial Decret

REACH: registration, evaluation, authorisation and restriction of chemicals: registre, avaluació, autorització i restricció de substàncies i barreges químiques

RITE: Reglament d'instal·lacions tèrmiques dels edificis.

SP: servei de prevenció

TIC: tecnologies de l'informació i la comunicació

TRLGSS: text refós llei general seguretat social

UE: Unió Europea

UGT: Unió General de Treballadors

UNE EN: una norma espanyola. european normes: versió oficial en espanyol de les normes europees.

UV (llum): llum ultraviolada

VIH: virus immunodeficiència humana

Bibliografia

Agència de salut pública de Barcelona (ASPB). **L'aire condicionat i la covid-19: consideracions de salut pública.**

<https://www.aspb.cat/documents/aire-condicionat-covid19/>

[Consulta: novembre 2020]

Agència de Salut Pública de Barcelona. **Proves de detecció de la covid-19: Preguntes i respostes.**

<https://www.aspb.cat/documents/proves-deteccio-covid19/>

[Consulta: octubre 2020]

Ajuntament de Barcelona. **Cabàs emocional.**

<https://ajuntament.barcelona.cat/sanitatisalut/es/canal/cabas-emocional>

[Consulta: novembre 2020]

ANEDA. **Guía de buenas prácticas y protocolo de medidas preventivas en el sector de la distribución automática (vending) ante los efectos del coronavirus-covid-19.**

http://img.cloud-services.es/europreven/Documentos/GUIA_DE_BUENAS_PRACTICAS_Y_PROTOCOLO_DE_MEDIDAS_PREVENTIVAS_De_8_mayo_2020.pdf

[Consulta: novembre 2020]

ASEPEYO. **Evaluación del riesgo de exposición al coronavirus SARS-CoV-2 en la empresa.**

<https://prevencion.asepeyo.es/wp-content/uploads/Evaluaci%C3%B3n-riesgo-exposici%C3%B3n-COVID19.pdf>

[Consulta: novembre 2020]

Col·legi de metges de Barcelona. **Protocol d'higiene del lloc de treball.**

<https://www.comb.cat/Upload/Documents/8845.PDF>

[Consulta: octubre 2020]

Consell de relacions laborals (CRL). Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2.**

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/coronavirus/recomanacions-empreses-treballadors-crl.pdf>

[Consulta: octubre 2020]

Consejo General de Colegio farmacéuticos. **CORONAVIRUS: covid-19 Informe Técnico. Julio 2020.**

<https://www.portalfarma.com/Profesionales/campanaspf/Asesoramiento-salud-publica/infeccion-coronavirus-2019-nCoV/Documents/Informe-tecnico-Coronavirus.pdf>

[Consulta: octubre 2020]

Consejo General del Poder Judicial. JDO. DE LO SOCIAL N. 1 SEGOVIA **AUTO: 00016/2020**

<http://www.poderjudicial.es/search/openDocument/23950a81d8c67b14>

[Consult: novembre 2020]

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Canal Salut. **Recomanacions generals.**

<https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov/ciudadania/prevencio/recomanacions-generals/>

[Consulta: octubre 2020]

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. **Higiene de les mans. Tècnica del rentat de mans amb sabó (infografies).**

https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/2572/Higiene_mans_t%c3%a8cnica_rentat_sab%c3%b3_40_60_segons_2009.pdf?sequence=1&isAllowed=y

[Consulta: octubre 2020]

https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/rentat-de-mans-sabo.pdf

[Consulta: octubre 2020]

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. **Higiene de les mans. Tècnica per fricció amb preparats amb alcohol (infografia).**

https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/rentat-de-mans-alcohol.pdf

[Consulta: octubre 2020]

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. **Nota informativa sobre alertes relacionades amb mascaretes il·legals del tipus equip de protecció individual (EPI).**

<https://www.comll.cat/wp-content/uploads/2020049-actualitzacio-mascaretes-il-c2-b7legals.pdf>

[Consulta: octubre 2020]

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. **Gestió emocional.**

<https://gestioemocional.catsalut.cat/>

[Consulta: octubre 2020]

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Recomanacions sobre l'ús de protecció respiratòria davant el SARS-CoV-2.**

https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/Recomanacions-proteccio-respiratoria_-270420.pdf

[Consulta: octubre 2020]

Dirección general de salud pública, calidad e innovación. Secretaria general de sanidad. **Preguntas y respuestas sobre el nuevo coronavirus (covid-19)**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/20200317_Preguntas_respuestas_2019-nCoV.pdf

[Consulta: novembre 2020]

EnfermeríaTV. **Todo lo que debes saber sobre los tipos de tests diagnósticos de covid-19**

<https://enfermeriatv.es/es/el-mejor-metodo-diagnostico/>

[Consulta: octubre 2020]

Instituto Asturiano de Prevención de Riesgos Laborales. **Revista ASTURIAS PREVENCIÓN, 36. Monográfico covid-19.** Julio 2020.

http://www.iaprl.org/images/contenidos/biblioteca-publicaciones-y-campanas/publicaciones/revista-asturias-prevencion/asturias_prevencion_36_v2.pdf

[Consulta: novembre 2020]

Institut català de seguretat i salut laboral (ICSST). Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Preguntes més freqüents sobre neteja i desinfecció d'espais en relació al SARS-CoV-2.**

https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/FAQ-NETEJA-I-DESINFECCIO_15072020.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Institut català de seguretat i salut laboral (ICSST). Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Preguntes i respostes sobre el SARS-CoV-2 i el treball.**
https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/FAQS-SARS-COV2-SSL-TECNiques-12062020.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Institut català de seguretat i salut laboral (ICSST). Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Recomanacions sobre la distància de seguretat per evitar el contagi del coronavirus SARS-CoV-2.**
https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/DISTANCIA-DE-SEGURETAT_12062020.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Institut català de seguretat i salut laboral (ICSST). Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. **Preguntes més freqüents en relació amb l'ús de pantalles facials.**
https://treball.gencat.cat/web/.content/09_-_seguretat_i_salut_laboral/documents/04_-_riscos_i_condicions_de_treball/riscos_laborals/coronavirus/FAQ-PANTALLES-FACIALS-030620.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST). Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social. **Límites para exposición profesional para agentes químicos en España. 2019.**
<https://www.insst.es/documents/94886/188493/L%C3%ADmites+de+exposici%C3%B3n+profesional+para+agentes+qu%C3%ADmicos+2019/7b0b9079-d6b5-4a66-9fac-5ebf4e4d83d1>
[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST). Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social. **Prevención de riesgos psicosociales en situación de Trabajo a distancia debida al COVID-19. Recomendaciones para el empleador.**
<https://www.insst.es/documents/94886/712882/Riesgos+psicosociales+y+trabajo+a+distancia+por+Covid-19.+Recomendaciones+para+el+empleador.pdf/70cb49b6-6e47-49d1-8f3c-29c36e5a0d0f>
[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST). Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social. **Aspectos psicosociales frente al COVID-19. (Tríptico).**
<https://www.insst.es/documents/94886/716213/Aspectos+psicosociales+frente+al+COVID-19.+Recomendaciones+preventivas+para+empresas+con+actividad+presencial/9806feaa-288c-43f6-a224-bfdf9db6719f>
[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST). Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social. **Recomendaciones sobre el uso de instalaciones de climatización en edificios a fin de prevenir la propagación del coronavirus, SARS-CoV-2 (Infografía).**
<https://www.insst.es/documents/94886/716213/Recomendaciones+sobre+el+uso+de+instalaciones+de+climatización+en+edificios+a+fin+de+prevenir+la+propagación+del+coronavirus+SARS-CoV-2.pdf/b581bca1-1b62-49ec-abad-6d4bd0889616>

[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Regional de Seguridad y Salud en el Trabajo. Consejería de Economía, Empleo y Competitividad. Comunidad de Madrid. **Preguntas frecuentes. Prevención de riesgos laborales en relación con el covid-19.**

https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/aud/empleo/preguntas_frecuentes_irsst_8_de_mayo.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Regional de Seguridad y Salud en el Trabajo. Consejería de Economía, Empleo y Competitividad. Comunidad de Madrid. **Prevención psicosocial frente al coronavirus combatiendo tu estrés. Resiliencia.**

https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/aud/empleo/combatiendo_el_estres_resiliencia_2a_f_a4-2.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Regional de Seguridad y Salud en el Trabajo. Consejería de Economía, Empleo y Competitividad. Comunidad de Madrid. **Prevención psicosocial frente al coronavirus identifica tu estrés.**

<http://www.madrid.org/bvirtual/BVCM099999.pdf>

[Consulta: noviembre 2020]

Instituto Regional de Seguridad y Salud en el Trabajo. Consejería de Economía, Empleo y Competitividad. Comunidad de Madrid. **Prevención psicosocial frente al coronavirus. Superando el estrés.**

https://www.comunidad.madrid/sites/default/files/aud/empleo/guia_riesgos_psicosociales.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

INVASSAT. Institut Valencià de la Seguretat i Salut en el treball. **Apunts tècnics de l'Invassat. 20/2. Teletreball: consideracions per al compliment de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals.**

[http://www.invassat.gva.es/documents/161660384/169512140/AT-200201+Teletreball++consideracions+per+al+compliment+de+la+Llei+de+Prevenció%C3%B3%20](http://www.invassat.gva.es/documents/161660384/169512140/AT-200201+Teletreball++consideracions+per+al+compliment+de+la+Llei+de+Prevenció+C3%B3%20) [Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Consumo. **¿Qué debes tener en cuenta al comprar una mascarilla?**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/030520_GUIA_COMPRA_MASCARILLAS.pdf [Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Nota interpretativa de los escenarios de riesgo de exposición establecidos en el procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al nuevo coronavirus (SARS-CoV-2) 06.07.2020**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/NOTA_INTERPRETATIVA_TABLA_1_PROCEDIMIENTO_SPRL.pdf; [Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Información para la ciudadanía. (2 vídeos: Cómo usar la mascarilla de forma segura y Consejos para una correcta manipulación de las mascarillas).**

<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/ciudadania.htm> [Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Nota sobre la utilización de desinfectantes de uso profesional por las empresas de limpieza.**

<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/notaUtilizacionDesinfectantesUsoProfesional.pdf> [Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2.**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Proteccion_Trabajadores_SARS-CoV-2.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Productos virucidas autorizados en España.**

https://www.mscbs.gob.es/en/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Listado_virucidas.pdf
[Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Sanidad. **¿Qué puedo hacer para protegerme del coronavirus y de otros virus respiratorios? (Infografía).**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/img/COVID19_como_protegerse.jpg
[Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Recomendaciones sobre el uso de mascarillas en la comunidad en el contexto del covid-19.** 10 de junio de 2020.

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Recomendaciones_mascarillas_ambito_comunitario.pdf
[Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Impacto emocional por covid-19.**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/img/COVID19_gestion_emocional.jpg
[Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Medidas higiénicas para la prevención de contagios del Covid-19.**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Medidas_higienicas_COVID-19.pdf
[Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de Sanidad. **Buenas prácticas en los centros de trabajo. Medidas para la prevención de contagios del covid-19.**

<https://www.mscbs.gob.es/gabinetePrensa/notaPrensa/pdf/GUIA110420172227802.pdf>
[Consulta: octubre 2020]

Ministerio de Sanidad – IDAE. **Recomendaciones de operación y mantenimiento de los sistemas de climatización y ventilación de edificios y locales para la prevención de la propagación del SARS-CoV-2.**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Recomendaciones_de_operacion_y_mantenimiento.pdf
[Consulta: noviembre 2020]

Ministerio de sanidad. **Información y pautas generales para mujeres embarazadas en situación de confinamiento.**

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/COVID19_Pautas_mujeres_embarazadas.pdf

[Consulta: novembre 2020]

Organització internacional del treball (OIT). **Managing work-related psychosocial risks during the covid-19 pandemic.**

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_protect/—protrav/—safework/documents/instructionalmaterial/wcms_748638.pdf

[Consulta: octubre 2020]

Organització mundial de la salut (OMS). **Limpieza y desinfección de las superficies del entorno inmediato en el marco de la covid-19.**

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332168/WHO-2019-nCoV-Disinfection-2020.1-spa.pdf>

[Consulta: octubre 2020]

OSALAN. Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laborales. **Plan de contingencia covid.**

https://www.osalan.euskadi.eus/s94-contresu/es/contenidos/informacion/procedimiento_coronavirus/es_def/adjuntos/plan-contingencia-covid-es.pdf

[Consulta: octubre 2020]

Quirón salud. **Pruebas para la detección del Coronavirus covid-19.**

<https://www.quironsalud.es/es/pruebas-deteccion-coronavirus-covid-19>.

8 d'octubre 2020 [Consulta: octubre 2020]

Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral Generalitat de Catalunya. **Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de covid-19.**

https://canalsalut.gencat.cat/web/.content/_A-Z/C/coronavirus-2019-ncov/material-divulgatiu/guia-a-serveis-prevencio-riscos.pdf

[Consulta: novembre 2020]

Sociedad Española de Psiquiatría. **Cuidando la salud mental del personal sanitario.**

<http://www.sepsiq.org/file/InformacionSM/SEP%20COVID19-Salud%20Mental%20personal%20sanitario.pdf>

[Consulta: novembre 2020]

UGT. Secretaría de salud laboral y medio ambiente de UGT. **Información sindical básica para delegados y delegadas de prevención de riesgos laborales ante el coronavirus.**

<https://www.ugt.es/sites/default/files/informacion-sindical-basica-delegados-coronavirus.pdf>

[Consulta: novembre 2020]

UGT. Vicesecretaría General Departamento Confederal de la Mujer Trabajadora. **Consultas sobre aplicación de los derechos de conciliación durante la situación de crisis sanitaria covid-19.**

https://www.ugt.es/sites/default/files/guia_consultas_conciliacion_covid19_2.pdf

[Consulta: novembre 2020]

UGT. **Guía laboral práctica para afrontar la crisis del covid-19.**

https://www.ugt.es/sites/default/files/guia_laboral_practica_para-afrontar-crisis_covid19_ugt.pdf

[Consulta: novembre 2020]

UGT. **Guía práctica ante el retorno al trabajo en el periodo de crisis covid-19.**

https://www.ugt.es/sites/default/files/guia_practica_ante_el_retorno_al_trabajo-covid19_0.pdf

[Consulta: novembre 2020]

UGT Asturias. Oficina técnica de salud laboral. **Prevención de riesgos laborales en la negociación colectiva aspectos básicos.**

http://portal.ugt.org/saludlaboral/publicaciones_new/files_asturias5/publication.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT Cantabria. **El delegado de prevención ante el coronavirus.**

<https://www.ugtcantabria.org/wp-content/uploads/guia-delegado-ante-el-COVID.pdf>

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **Sensibilidad Química Múltiple.** Ficha de prevención. Núm.3.

http://www.ugt.cat/download/salut_laboral/higiene_industrial/sensibilidad_quimica_2016.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **Gestión de la Formación de las personas trabajadoras en materia preventiva. (Tríptico)**

http://www.ugt.cat/download/salut_laboral/gesti%C3%B3_de_la_preveni%C3%B3/colleccio_de_triptics_de_gestio/El_derecho_de_formacion.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **Derecho de participación en prevención de riesgos laborales. (Tríptico).**

http://www.ugt.cat/download/salut_laboral/gesti%C3%B3_de_la_preveni%C3%B3/colleccio_de_triptics_de_gestio/derecho_de_participacion_2016_web.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **El teletreball com a eina i escenari laboral.**

http://ugt-cat.net/subdominis/premsa/el_teletreball_com_a_eina_i_escenari_laboral.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **Delegados de prevención y la coordinación de las actividades empresariales. (Tríptico).**

http://www.ugt.cat/download/salut_laboral/gesti%C3%B3_de_la_preveni%C3%B3/coordinacion_actividades_empresariales_2016_web.pdf

[Consulta: noviembre 2020]

UGT de Catalunya. **Treballar sense estrès. (Tríptico).**

http://www.ugt.cat/download/salut_laboral/psicosociologia/triptic%20estres_laboral.pdf

[Consulta: noviembre 2020]